

Agendy Probační a mediační služby v letech 2018–2022

Praha 2023
Účelová publikace

Č.j.: Spr 00583/2023-025

Obsah

1	Úvod	4
1.1	Agendy Probační a mediační služby	4
1.2	Základní jednotky	4
1.3	Agendy Probační a mediační služby v kriminálním a regionálním kontextu	5
2	Zprostředkování řešení konfliktu	8
2.1	Popis zprostředkování řešení konfliktu	8
2.2	Vývoj zprostředkování řešení konfliktu v ČR	8
2.3	Vývoj zprostředkování řešení konfliktu v soudních krajích	10
2.4	Struktura trestné činnosti u zprostředkování řešení konfliktu	12
3	Stanoviska k podmíněnému propuštění z výkonu trestu odnětí svobody s dohledem	13
3.1	Popis stanovisek	13
3.2	Vývoj stanovisek k podmíněnému propuštění v ČR	13
3.3	Vývoj počtu stanovisek k podmíněnému propuštění v soudních krajích	14
3.4	Struktura trestné činnosti u stanovisek k podmíněnému propuštění z výkonu trestu odnětí svobody	16
4	Mediace	17
4.1	Popis mediací	17
4.2	Vývoj mediací v ČR	17
4.3	Vývoj mediací v soudních krajích	18
4.4	Struktura trestné činnosti u realizovaných mediací	20
4.5	Restorativní skupinové konference	21
5	Spolupráce s oběťmi trestných činů	22
5.1	Popis agendy spolupráce s oběťmi	22
5.2	Vývoj spolupráce s oběťmi v ČR	22
5.3	Vývoj spolupráce s oběťmi v regionech	23
5.4	Struktura obětí trestných činů podle věkových skupin	25
6	Dohledy	26
6.1	Popis dohledů	26
6.2	Vývoj dohledů v ČR	26
6.3	Vývoj dohledů v regionech	28
6.4	Struktura dohledů podle délky zkušební doby	30
6.5	Struktura trestné činnosti u podmíněného odsouzení s dohledem	33
6.6	Struktura trestné činnosti u podmíněného propuštění s dohledem	34
7	Obecně prospěšné práce	35
7.1	Popis obecně prospěšných prací	35
7.2	Vývoj obecně prospěšných prací v ČR	35
7.3	Vývoj obecně prospěšných prací v soudních krajích	35
7.4	Struktura obecně prospěšných prací podle výměry trestu	38
7.5	Struktura poskytovatelů obecně prospěšných prací	40
7.6	Struktura trestné činnosti u obecně prospěšných prací	41

8	Domácí vězení.....	42
8.1	Popis domácího vězení.....	42
8.2	Vývoj domácího vězení v ČR.....	42
8.3	Vývoj domácího vězení v soudních krajích	43
8.4	Struktura domácího vězení podle výměry trestu	45
8.5	Struktura trestné činnosti u domácího vězení	47
9	Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce	48
9.1	Popis zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce.....	48
9.2	Vývoj trestu zákazu vstupu v ČR.....	48
9.3	Vývoj trestu zákazu vstupu v regionech	49
9.4	Struktura trestů zákazu vstupu podle věcné specifikace	51
9.5	Struktura trestné činnosti u trestu zákazu vstupu	52
10	Drogová kriminalita	53
10.1	Popis případů souvisejících s drogovou kriminalitou	53
10.2	Vývoj případů spojených s drogovou kriminalitou v ČR.....	53
10.3	Vývoj případů spojených s drogovou kriminalitou v soudních krajích	54
10.4	Vývoj testování na přítomnost drog a alkoholu.....	56
10.5	Vývoj testování v regionech	57
11	Mládež.....	59
11.1	Popis agendy mládeže.....	59
11.2	Vývoj agendy mládeže.....	59
11.3	Mládež v regionech.....	61
11.4	Struktura provinění a protiprávních činů mládeže	64
12	Resocializační programy realizované Probační a mediační službou	65
12.1	Programová centra	65
12.1.1	Popis činnosti programových center	65
12.1.2	Vývoj činnosti programových center.....	65
12.1.3	Struktura absolvovaných resocializačních programů	66
12.2	Probační dům	67
12.2.1	Popis činnosti Probačního domu.....	67
13	Seznam použitých zkratk	68
14	Použitá literatura a zdroje	69
15	Přílohy	70

1 Úvod

1.1 Agendy Probační a mediační služby

Probační a mediační služba je organizační složkou státu, která byla zřízena na základě zákona č. 257/2000 Sb., o Probační a mediační službě ke dni 1. 1. 2001. Mezi hlavní úkoly Probační a mediační služby patří:

- příprava podkladů pro rozhodování soudů a státních zastupitelství ve věcech možnosti využití odklonu od trestního řízení, podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody či uložení alternativního trestu, jako je např. trest domácího vězení a trest obecně prospěšných prací;
- kontrola uložených sankcí a opatření, jako jsou trest domácího vězení, trest obecně prospěšných prací, trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce a kontrola výkonu dohledu u podmíněného odsouzení, podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody nebo nahrazení vazby;
- práce s delikventní mládeží;
- poskytování pomoci a podpory obětem trestných činů;
- podpora restorativních přístupů v rámci trestního řízení, např. v podobě zprostředkování dohod o náhradě škody, o vypořádání vzájemných vztahů, realizace mediací, restorativních skupinových konferencí mezi pachatelem a obětí trestného činu směřujících k urovnání konfliktního stavu.

Tato publikace poskytuje přehled o střednědobém vývoji vybraných agend Probační a mediační služby (dále také Služby), které jsou součástí plnění jejich hlavních úkolů.

1.2 Základní jednotky

Základní jednotky, tzv. případy, jsou tvořeny zaevidovanými spisy pachatelů v jednotlivých letech, ve kterých má Služba oprávnění provádět kontrolu některé z alternativních sankcí či opatření (např. dohledy, obecně prospěšné práce, domácí vězení, zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce).

Druhou základní jednotkou v rámci evidence práce s oběťmi trestných činů je evidovaný případ navázané spolupráce mezi obětí trestného činu a pracovníkem Probační a mediační služby za sledovaný rok.

Posledním typem evidované jednotky jsou výstupy probační práce v rámci jednotlivých spisů, zejména při přípravě podkladů k rozhodování soudů a státních zastupitelství (např. stanoviska k uložení alternativního trestu, stanoviska k podmíněnému propuštění z výkonu trestu odnětí svobody nebo např. mediace).

Jednotlivé kapitoly zahrnují údaje za všechny věkové kategorie pachatelů při spáchání trestné činnosti, tj. dospělé, mladistvé i děti mladší 15 let. Uvedené hodnoty, pokud se tedy nejedná o specifický institut používaný pouze u mládeže, zahrnují trest i trestní opatření. Výjimku tvoří kapitola 11 – Mládež, která popisuje četnosti vybraných agend u mladistvých a dětí mladších 15 let.

Regionální vývoj je v této zprávě komentován na úrovni jednotlivých soudních krajů a České republiky. Počty nových případů v jednotlivých soudních krajích jsou závislé na velikosti soudního kraje, ale také na struktuře a míře kriminality v daném kraji.

Uvedené hodnoty případů za jednotlivé soudní kraje i za celou Českou republiku (dále jen ČR) jsou očištěny od případů, kdy došlo k postoupení případu mezi středisky Probační a mediační služby v rámci kraje. Součet hodnot za soudní kraje tedy nemusí odpovídat součtu za celou ČR. Počty případů na úrovni ČR jsou očištěny od všech postoupených případů.

Pojem probační pracovníci zahrnuje probační úředníky, probační asistenty, administrativní asistenty a poradce pro oběti.

1.3 Agendy Probační a mediační služby v kriminálním a regionálním kontextu

Vývoj agend Probační a mediační služby jako součást sankčního systému a řešení kriminality je z velké části ovlivněn právě vývojem registrované kriminality, resp. objasněné kriminality a na ní navázaného rozhodování soudů a státních zastupitelství.

V letech 2020 a 2021 zaznamenala Probační a mediační služba pokles přírůstku nově evidovaných případů v rámci většiny realizovaných agend, zejména díky dopadům epidemické situace, která vedla k:

- poklesu registrované trestné činnosti a zejména ekvivalentnímu snížení počtu rozhodnutí soudů a státních zastupitelství v trestních věcech,
- zpomalení fungování institucí,
- snížení a omezování sociálních kontaktů, které hrají významnou roli v rámci případové práce zejména v rámci restorativních programů či agendy přípravy podkladů.

Z oblasti trestněprávní se také pravděpodobně nejvíce promítly legislativní změny upravující výši hranice škody pro zahájení trestního stíhání a úprava způsobu přeměn alternativních trestů v roce 2020, které měly vliv na pokles registrované kriminality a na pokles počtu ukládaných alternativních trestů.

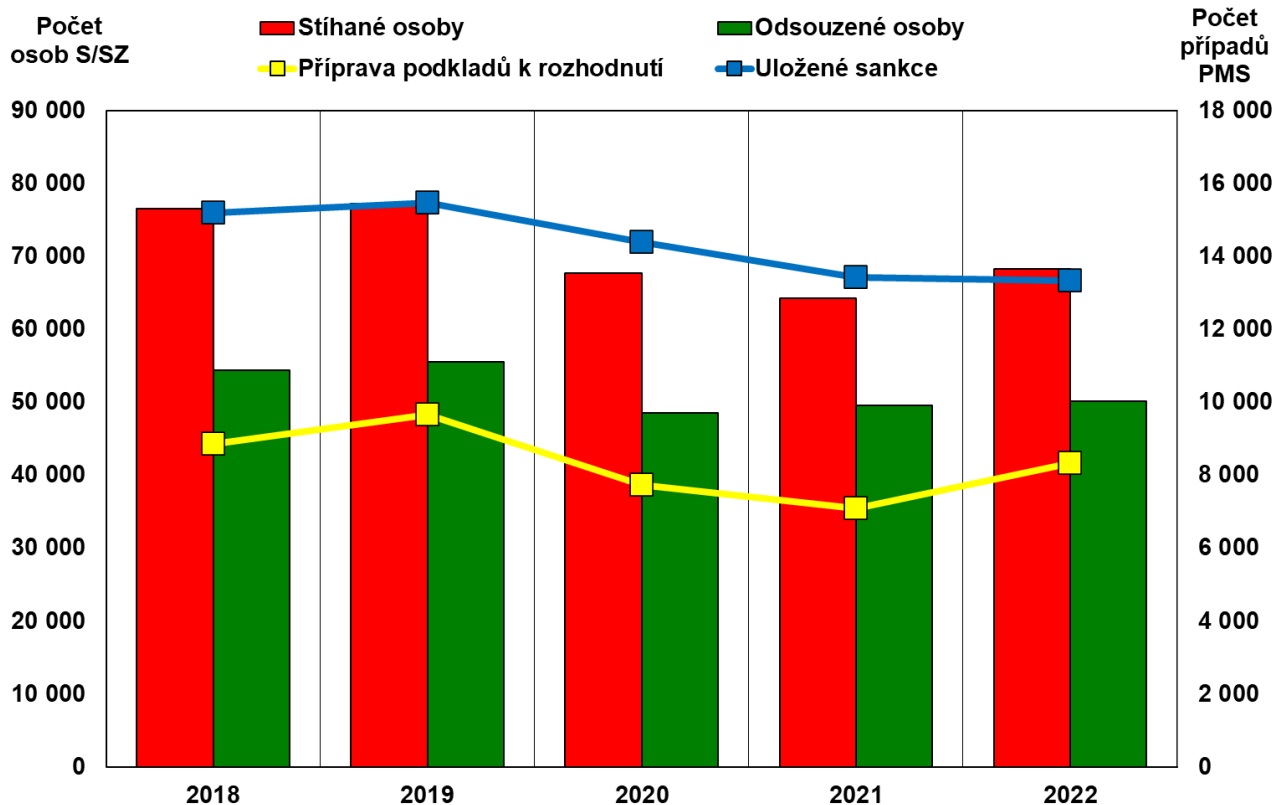
V roce 2022 se začal projevovat vliv inflace a růstu cenové hladiny na zvýšení registrované trestné činnosti. Tento vliv se bude i v následujících letech promítat do vývoje registrované trestné činnosti, kdy dopady ekonomické krize povedou ke zvýšení pravděpodobnosti, že sociálně-patologické jevy mohou být častěji klasifikovány jako trestné činy, a to může do budoucna být jedním z dalších faktorů růstu registrované kriminality.

V roce 2022 došlo v agendě přípravy podkladů k rozhodnutí soudu či státního zastupitelství k nárůstu počtu nově evidovaných případů. Za celý rok 2022 bylo evidováno celkem 8 337 nových případů v oblasti přípravy podkladů k rozhodnutí. Uvedený růst byl důsledkem nárůstu počtu stíhaných osob v souvislosti se slabším nebo minimálním dopadem epidemických opatření omezujících společnost, instituce a sociální kontakty. Růst v agendě přípravy podkladů k rozhodnutí soudu či státního zastupitelství byl ovlivněn také intenzivní interní kampaní, která byla zaměřena na rozvoj restorativních programů.

Počty nových případů v oblasti kontroly výkonu uložených sankcí zůstaly v roce 2022 obdobné jako v letech 2020 a 2021. V roce 2022 se jednalo o 13 346 nových spisů v agendě kontroly výkonu uložených sankcí a opatření. V případě vývoje kontroly výkonu uložených sankcí je patrný vliv stagnace počtu odsouzených, kdy se zatím výrazně neprojevil slabší nebo minimální dopad epidemických opatření v roce 2022 nebo případně tento vliv nebyl natolik silný, aby obrátil dlouhodobý trend poklesu počtu odsouzených osob.

Jak je patrné z grafu č. 1, vývoj počtu případů Služby odráží trend vývoje počtu stíhaných a odsouzených osob. V roce 2022 došlo ke zvýšení počtu stíhaných osob oproti roku 2021. V roce 2022 došlo také k mírnému nárůstu počtu odsouzených osob oproti roku 2021, zejména kvůli nárůstu počtu a podílu alternativních sankcí kontrolovaných soudy i trestu odnětí svobody.

Graf 1 – Vývoj počtu stíhaných a odsouzených osob, počtu nových případů přípravy podkladů k rozhodnutí soudu či státního zastupitelství a uložených sankcí osobám 2018–2022

Zdroj dat: CSLAV Ministerstvo spravedlnosti ČR 2018–2022

Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Pozn.: Bez souhrnných, úhrnných a společných trestů / vč. zkráceného přípravného řízení

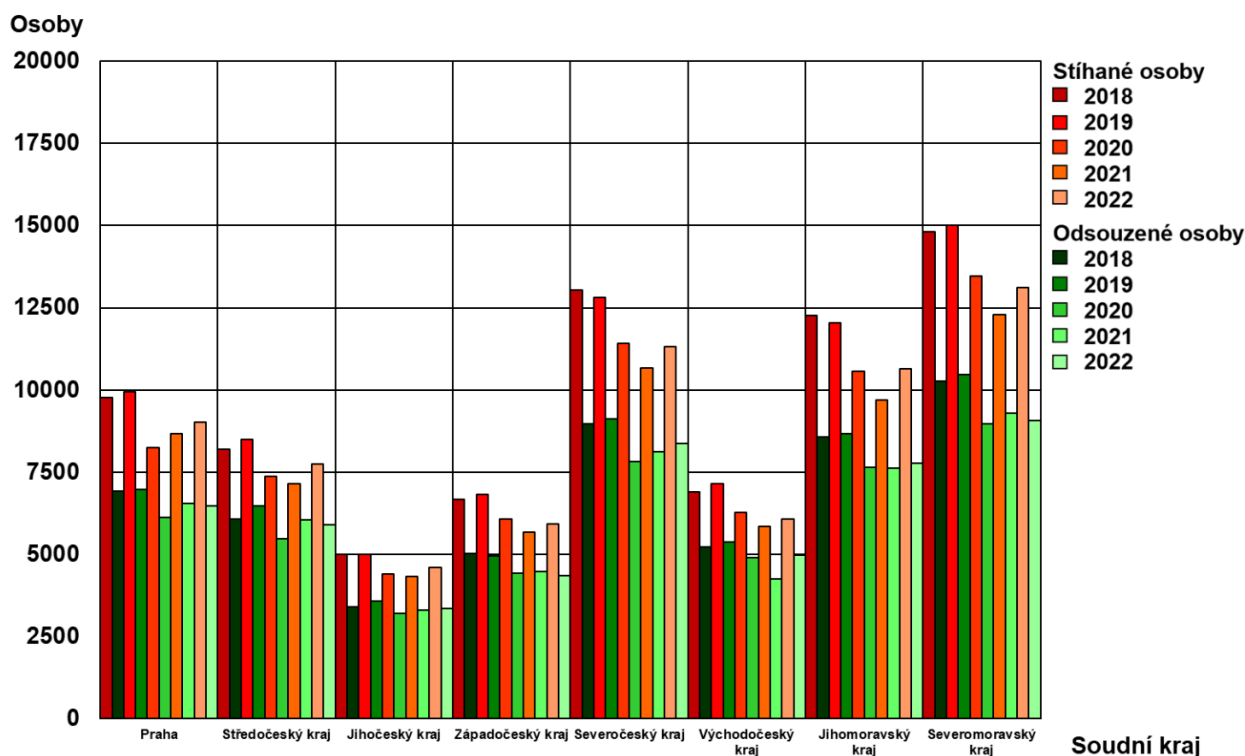
Počet zahrnuje osoby a případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

Vývoj počtu nových případů přípravy podkladů k rozhodnutí soudu či státního zastupitelství a uložených sankcí v jednotlivých soudních krajích také rámcově odpovídá vývoji počtu stíhaných i odsouzených osob (viz graf č. 2 a graf č. 3).

Dlouhodobě je nejvíce nových případů přípravy podkladů k rozhodnutí soudu či státního zastupitelství v Severomoravském, Severočeském a Jihomoravském soudním kraji (viz graf č. 3). Nejméně případů je pak evidováno v rámci Prahy jak v absolutních, tak i v relativních číslech.

Nejvíce alternativních sankcí kontrolovaných Službou je dlouhodobě ukládáno v Severočeském a Severomoravském soudním kraji. Oba kraje ročně zaevidují okolo 2 500 – 3 000 sankcí. Nejméně sankcí je pak evidováno v Jihočeském a Východočeském soudním kraji.

Graf 2 – Vývoj počtu stíhaných a odsouzených osob v soudních krajích 2018–2022

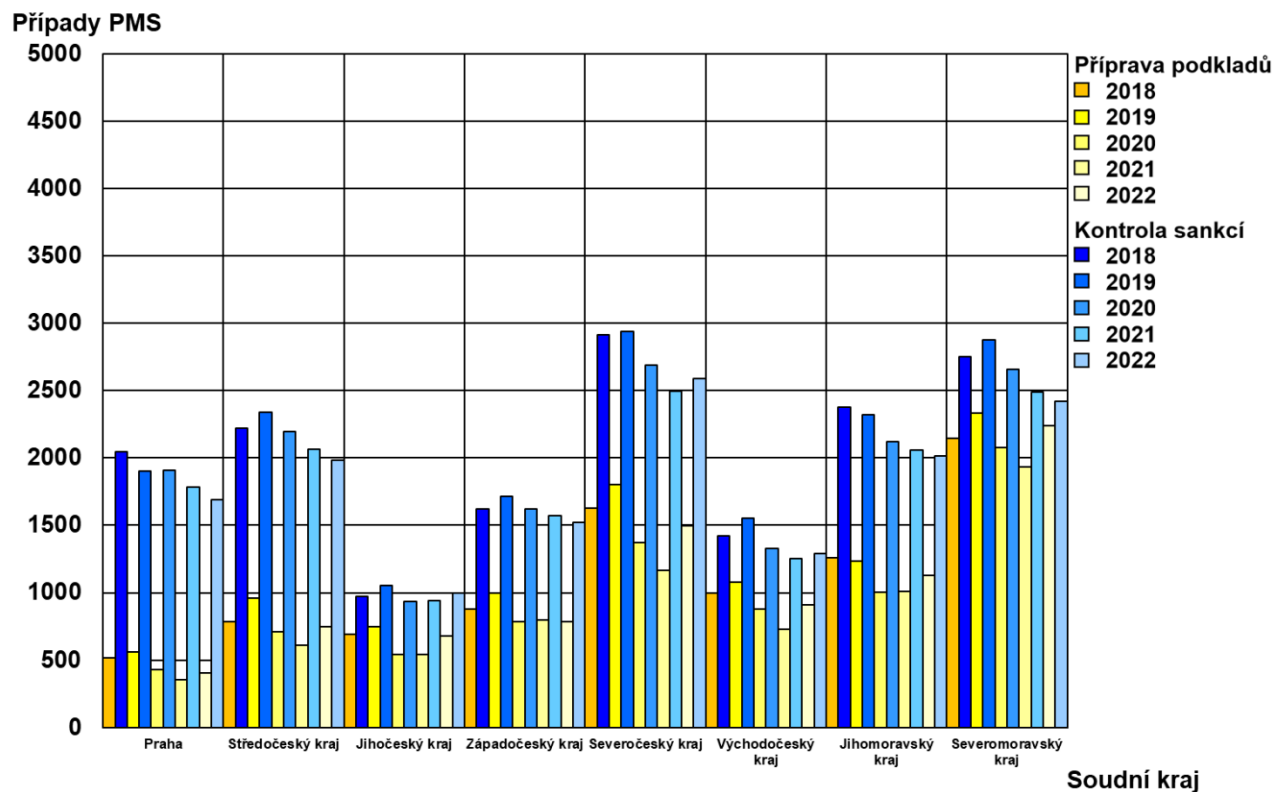

Zdroj dat: CSLAV Ministerstvo spravedlnosti ČR 2018–2022

Pozn.: Bez souhrnných, úhrnných a společných trestů / vč. zkráceného přípravného řízení

Počet zahrnuje osoby ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

Graf 3 – Vývoj počtu nových případů přípravy podkladů k rozhodnutí soudu či státního zastupitelství a uložených sankcí osobám v soudních krajích 2018–2022

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

2 Zprostředkování řešení konfliktu

2.1 Popis zprostředkování řešení konfliktu

Probační a mediační služba uplatňuje v rámci své činnosti principy restorativní justice. Cílem Služby je zprostředkovat účinné a společensky prospěšné řešení konfliktů spojených s trestnou činností. Agenda zprostředkování řešení konfliktu je pojem, který zahrnuje jak přípravu podkladů pro využití odklonů, tak přípravu stanovisek k uložení alternativních trestů.

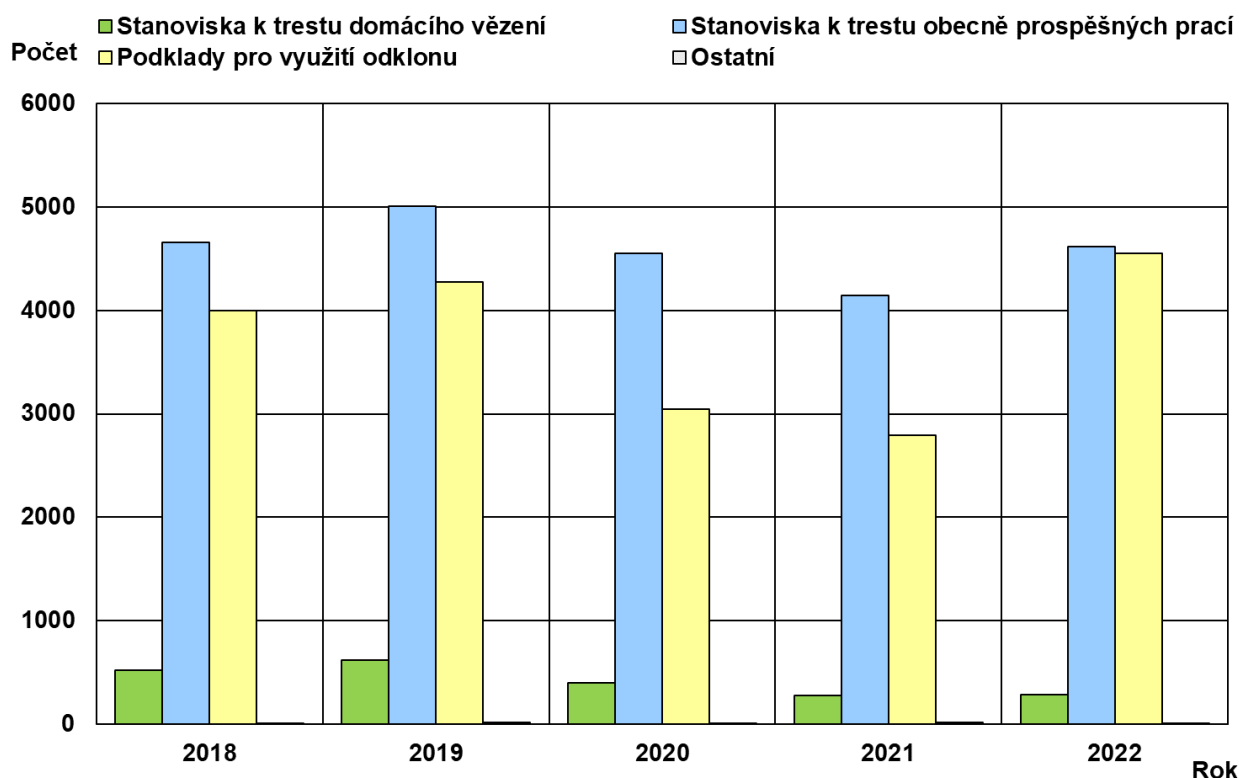
Cílem vypracování stanovisek k alternativním trestům a podkladů pro využití odklonů je zjištění podmínek pro jejich uložení a úspěšné vykonání. Mezi alternativní sankce, ke kterým probační pracovníci nejčastěji zpracovávají stanoviska, patří trest obecně prospěšných prací a trest domácího vězení.

2.2 Vývoj zprostředkování řešení konfliktu v ČR

Počty zpracovaných výstupů v rámci zprostředkování řešení konfliktu se ročně pohybují kolem 8 tisíc. Nejvyšší počet zpracovaných výstupů byl ve sledovaném období zaznamenán v roce 2019, kdy bylo zpracováno 8 897 výstupů. V letech 2020 a 2021 došlo k poklesu počtu zpracovaných výstupů. V roce 2020 se jednalo o pokles o 18,7 % v porovnání s rokem 2019. V roce 2021 následoval další pokles o 9,7 % v porovnání s rokem 2020.

Celkem bylo v daných kategoriích za rok 2022 zpracováno 7 765 podkladů. Jednalo se o nárůst o 18,9 % v porovnání s rokem 2021. Uvedený nárůst byl způsoben zejména nárůstem počtu zpracovaných podkladů pro využití odklonu (viz graf č. 4).

Graf 4 – Počet zpracovaných výstupů

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Pozn.: Položka ostatní zahrnuje zprávu o osobních, rodinných a sociálních poměrech a aktuální životní situaci mladistvého.

Stanoviska k trestu domácího vězení jsou uvedena včetně stanovisek k přeměně peněžitého trestu nebo trestu obecně prospěšných prací.

Stanoviska k trestu obecně prospěšných prací jsou uvedena včetně stanovisek k přeměně peněžitého trestu.

Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

Součet uvedených výstupů v jednotlivých kategoriích se nerovná celkovému počtu zpracovaných výstupů. V některých případech dochází ke kombinaci – v jednom případě je zpracováno jak stanovisko k trestu domácího vězení nebo k trestu obecně prospěšných prací ale také podklady pro využití odklonu.

Nejvyšší počet zpracovaných stanovisek k trestu domácího vězení byl za posledních 5 let zaevidován v roce 2019, kdy bylo zpracováno 623 těchto výstupů. Od té doby dochází k poklesu počtu zpracovaných stanovisek k trestu domácího vězení. V roce 2020 se jednalo o pokles o 35,5 % v porovnání s rokem 2019. V roce 2021 došlo k dalšímu poklesu o 29,9 % v porovnání s rokem 2020. Za celý rok 2022 bylo zpracováno 289 těchto stanovisek. Jednalo se o téměř stejný počet jako v roce 2021.

Stanoviska k trestu obecně prospěšných prací tvoří dlouhodobě nejčetnější výstup činnosti probačních pracovníků v rámci přípravy podkladů. Ročně jich bývá zpracováno kolem 4–5 tisíc (viz tabulka č. 1). Nejvíce těchto stanovisek za posledních 5 let bylo zpracováno v roce 2019, jednalo se o 5 008 výstupů. Za celý rok 2022 bylo zpracováno celkem 4 613 těchto stanovisek. Jednalo se o nárůst o 11,3 % oproti roku 2021.

Zpracované výstupy týkající se odklonů v trestním řízení se dlouhodobě pohybují v rozmezí 3–4 tisíců výstupů ročně. V letech 2020 a 2021 bylo možné v této oblasti pozorovat klesající trend způsobený zejména epidemickými opatřeními. V roce 2022 bylo zpracováno celkem 4 553 výstupů. Oproti roku 2021 se tak jednalo o nárůst o 63,1 %.

Zpráv o osobních, rodinných a sociálních poměrech a aktuální životní situaci mladistvého bývá ročně zpracováno pouze několik jednotek. V roce 2022 bylo vypracováno celkem 10 těchto zpráv.

Tabulka 1 – Počet zpracovaných výstupů

Zpracované výstupy	2018	2019	2020	2021	2022
Stanoviska k trestu domácího vězení	527	623	402	282	289
Stanoviska k trestu obecně prospěšných prací	4659	5008	4551	4145	4613
Podklady pro využití odklonu	3999	4277	3048	2792	4553
Zpráva o osobních, rodinných a sociálních poměrech a aktuální životní situaci mladistvého	6	19	5	18	10

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Pozn.: Stanoviska k trestu domácího vězení jsou uvedena včetně stanovisek k přeměně peněžitého trestu nebo trestu obecně prospěšných prací.

Stanoviska k trestu obecně prospěšných prací jsou uvedena včetně stanovisek k přeměně peněžitého trestu.

Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

Součet uvedených výstupů v jednotlivých kategoriích se nerovná celkovému počtu zpracovaných výstupů. V některých případech dochází ke kombinaci – v jednom případě je zpracováno jak stanovisko k trestu domácího vězení nebo k trestu obecně prospěšných prací ale také podklady pro využití odklonu.

2.3 Vývoj zprostředkování řešení konfliktu v soudních krajích

Nejvíce výstupů týkajících se zprostředkování řešení konfliktu zpracovávají každoročně kraje Severomoravský a Středočeský (viz graf č. 5). Nejméně těchto výstupů se každý rok zpracovává v Praze, kde se jejich roční počet pohybuje okolo 500 výstupů (viz tabulka č. 2).

Ve všech krajích se v uvedeném období projevovaly obdobné trendy. V roce 2019 se ve všech krajích, s výjimkou Jihomoravského, projevila nárůst počtu zpracovávaných výstupů ve srovnání s rokem 2018. Následně došlo v letech 2020 a 2021 ve všech krajích k poklesu počtu zpracovaných výstupů. V roce 2022 následoval ve všech krajích nárůst počtu zpracovaných výstupů.

V roce 2022 zaznamenal největší nárůst v porovnání s rokem 2021 – nárůst o 32 % – Středočeský kraj. Nejnižší nárůst nastal v roce 2022 v porovnání s rokem 2021 v Západočeském kraji. Jednalo se o nárůst o 3,6 %. V ostatních krajích se nárůst počtu zpracovaných výstupů pohyboval ve srovnání s rokem 2021 v rozmezí 10–30 %.

V roce 2022 bylo nejvíce výstupů zpracováno v Severomoravském kraji. Jednalo se o 2 011 výstupů. Celkem nejvyšší počet výstupů zaznamenala Praha. Za celý rok bylo v Praze zpracováno 389 výstupů.

Tabulka 2 – Počet zpracovaných výstupů v soudních krajích

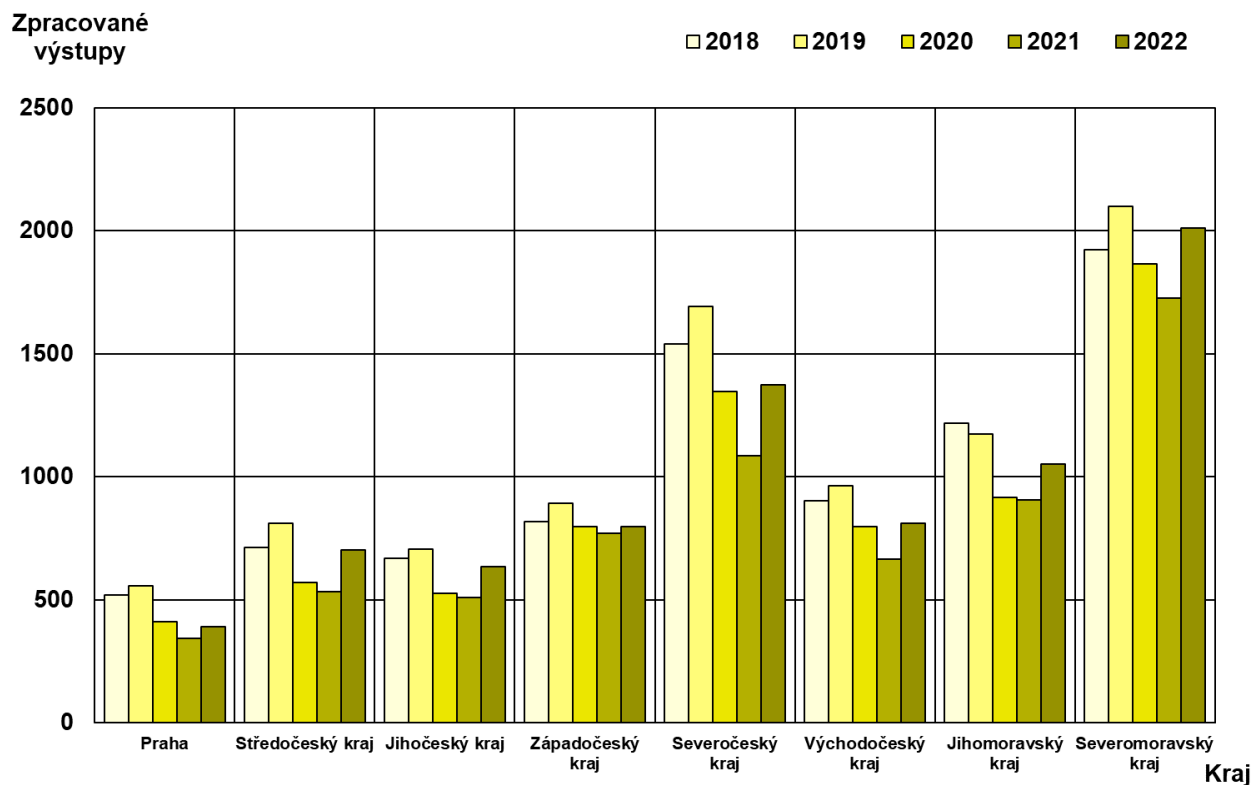
Soudní kraj	2018	2019	2020	2021	2022
Praha	519	557	411	342	389
Středočeský kraj	712	812	571	531	701
Jihočeský kraj	669	705	525	509	634
Západočeský kraj	818	893	797	769	797
Severočeský kraj	1539	1693	1346	1085	1372
Východočeský kraj	902	964	797	666	809
Jihomoravský kraj	1218	1174	917	904	1052
Severomoravský kraj	1922	2099	1866	1726	2011
ČR	8299	8897	7230	6532	7765

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Pozn.: Zpracované výstupy tvoří stanoviska k trestu domácího vězení včetně přeměn, stanoviska k trestu obecně prospěšných prací včetně přeměn, podklady pro využití odklonu, zprávy o osobních, rodinných a sociálních poměrech a aktuální životní situaci mladistvého.

Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

Celkový počet zpracovaných výstupů je oproti Zprávám o agendách z předchozích let očištěn od duplicity (případy, kdy v jednom případě proběhlo zpracování podkladů pro využití odklonu i zpracování stanoviska).

Graf 5 – Počet zpracovaných výstupů v soudních krajích

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Pozn.: Zpracované výstupy tvoří stanoviska k trestu domácího vězení včetně přeměn, stanoviska k trestu obecně prospěšných prací včetně přeměn, podklady pro využití odklonu a zprávy o osobních, rodinných a sociálních poměrech a aktuální životní situaci mladistvého.

Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

Celkový počet zpracovaných výstupů je oproti Zprávám o agendách z předchozích let očištěn od duplicity (případy, kdy v jednom případě proběhlo zpracování podkladů pro využití odklonu i zpracování stanoviska).

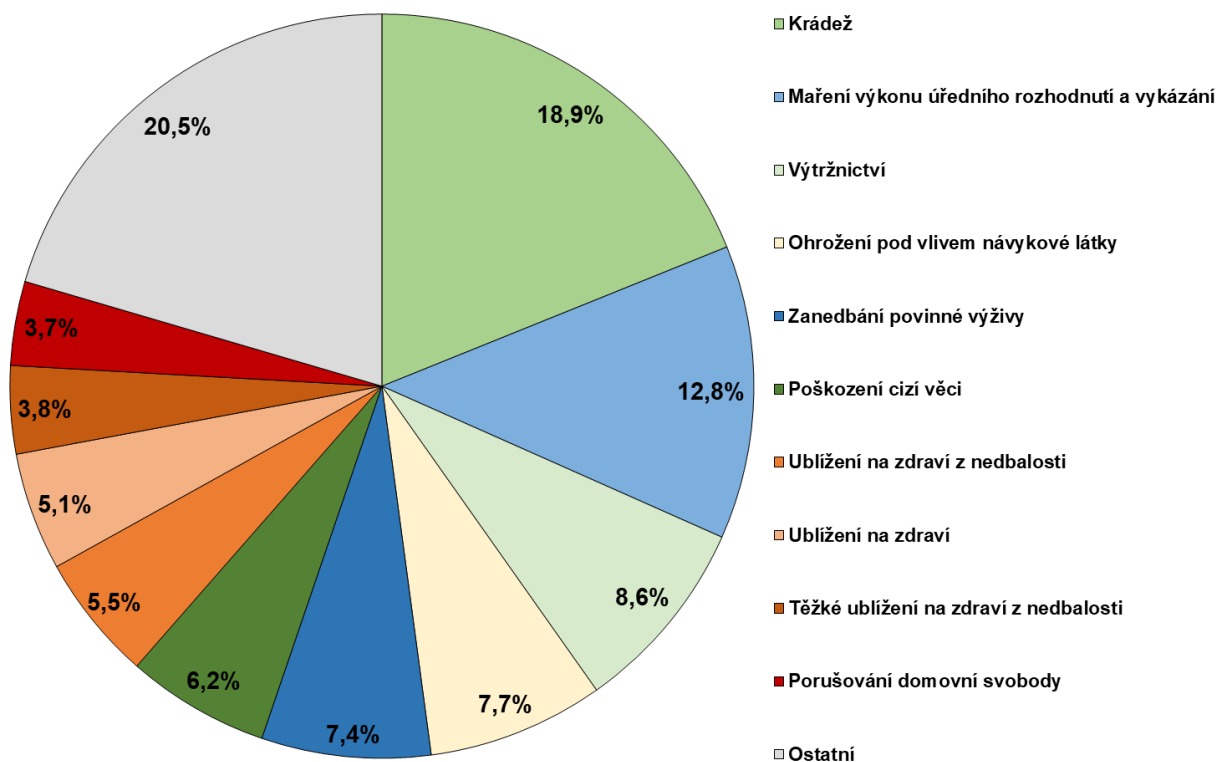
2.4 Struktura trestné činnosti u zprostředkování řešení konfliktu

V roce 2022 bylo zprostředkováno řešení konfliktu nejčastěji u trestného činu krádeže (viz graf č. 6), který tvořil 18,9 % z případů, u kterých bylo zprostředkováno řešení konfliktu využito. Dalšími početně zastoupenými trestnými činy byly maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání (12,8 %), výtržnictví (8,6 %) a ohrožení pod vlivem návykové látky (7,7 %).

U dospělých pachatelů se struktura trestné činnosti neodlišovala od celkové struktury. Nejvíce u nich byla zastoupena krádež (19,6 %), maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání (14,4 %) a ohrožení pod vlivem návykové látky (8,6 %).

Struktura trestné činnosti se odlišovala u mládeže. U mládeže byly nejvíce zastoupenými proviněními/činy jinak trestnými poškození cizí věci (19,3 %), výtržnictví (14,1 %) a krádež (13,9 %).

Graf 6 – Struktura trestné činnosti u zprostředkování řešení konfliktu za rok 2022

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 12/2022

Pozn.: Jedná se o % ze všech zaznamenaných trestných činů (v jednom evidovaném případě může být zaznamenáno více trestných činů).

Graf zobrazuje strukturu případů všech věkových kategorií (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

3 Stanoviska k podmíněnému propuštění z výkonu trestu odnětí svobody s dohledem

3.1 Popis stanovisek

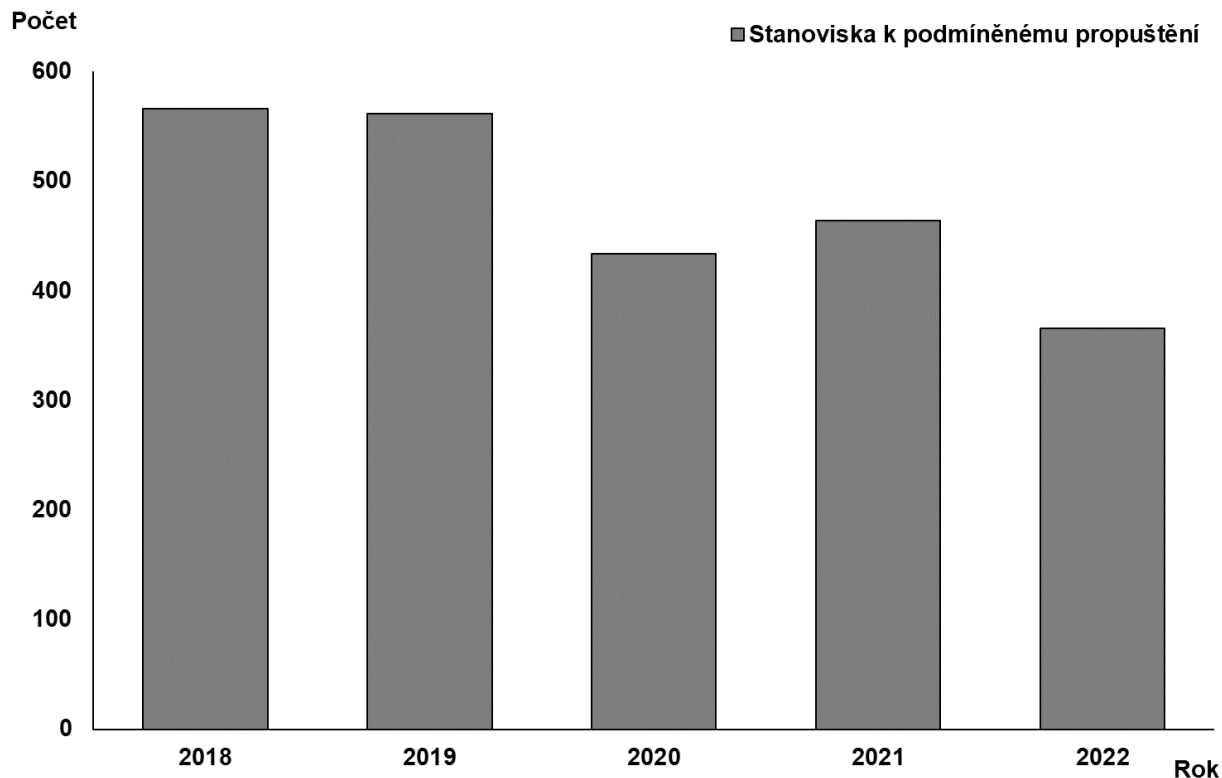
Probační pracovníci zpracovávají stanoviska k podmíněnému propuštění z výkonu trestu odnětí svobody (dále jen stanoviska k podmíněnému propuštění) z podnětu odsouzeného nebo na základě pověření soudem. Do roku 2022 zpracovávali probační pracovníci také stanoviska k přeměně trestu odnětí svobody v trest domácího vězení, od roku 2022 však již tato přeměna není možná. Počty za roky 2018–2021 jsou uvedeny včetně těchto stanovisek.

Cílem spolupráce s odsouzeným je posoudit jeho připravenost na předčasné propuštění. Stanovisko k podmíněnému propuštění se zabývá hodnocením chování odsouzeného ve věznici, jeho životními podmínkami po propuštění, náhledem na trestnou činnost apod. Jeho nezbytnou součástí je také analýza rizik a návrh na jejich ošetření prostřednictvím uložení konkrétních přiměřených povinností či omezení.

3.2 Vývoj stanovisek k podmíněnému propuštění v ČR

Počet zpracovávaných stanovisek k podmíněnému propuštění se za posledních 5 let pohybuje kolem 400–600 stanovisek ročně (viz graf č. 7). Nejvíce stanovisek k podmíněnému propuštění probační pracovníci zpracovali v uvedeném období v roce 2018, kdy se jednalo o 566 zpracovaných výstupů. V roce 2019 byl počet zpracovaných stanovisek k podmíněnému propuštění téměř totožný – jednalo se o 562 výstupů. Následně docházelo k poklesu počtu ročně zpracovaných stanovisek. V roce 2020 bylo zpracováno celkem 434 stanovisek k podmíněnému propuštění. V roce 2021 jich bylo zpracováno o 30 více. V roce 2022 bylo zpracováno 366 těchto stanovisek. Oproti roku 2021 tak došlo k poklesu o 21,1 %. Ve srovnání s rokem 2018 bylo v roce 2022 zpracováno o 200 stanovisek méně.

Graf 7 – Počet stanovisek k podmíněnému propuštění

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích dospělí a mladiství.

3.3 Vývoj počtu stanovisek k podmíněnému propuštění v soudních krajích

Počty zpracovaných stanovisek k podmíněnému propuštění se v jednotlivých krajích liší (viz graf č. 8). Tato rozdílnost je mimo jiné způsobena velikostí soudního kraje a počtem, velikostí a typem věznic, které se na jeho území nacházejí (např. v Jihočeském soudním kraji je pouze jedna věznice, v Severočeském soudním kraji je věznic 8).

Nejméně stanovisek k podmíněnému propuštění zpracovává každoročně Praha a Jihočeský kraj. Nejvyšší počet ročně zpracovaných stanovisek se dlouhodobě udržuje v Severomoravském kraji, kde bývá ročně zpracováno 150–170 stanovisek.

Z dlouhodobého pohledu je patrný pokles počtu zpracovaných stanovisek k podmíněnému propuštění v krajích Středočeském, Západočeském a Severočeském. V Severomoravském kraji počty stanovisek k podmíněnému propuštění pravidelně kolísají v rozmezí 150–170 výstupů ročně (viz tabulka č. 3). Počty zpracovaných stanovisek kolísají také v Jihomoravském kraji a v Praze. V krajích Jihočeském a Východočeském je možné v posledních letech sledovat rostoucí trend.

V roce 2022 došlo ve všech krajích, s výjimkou Východočeského, ke snížení počtu zpracovaných stanovisek k podmíněnému propuštění v porovnání s rokem 2021. Největší pokles přitom nastal v kraji Západočeském, kde bylo v roce 2022 zpracováno o 56,8 % stanovisek méně než v roce 2021. Nejvyšší meziroční pokles v absolutních číslech zaznamenal Středočeský kraj. V roce 2022 bylo ve Středočeském kraji zpracováno o 42 stanovisek k podmíněnému propuštění méně než v předchozím roce. Pouze ve Východočeském kraji došlo v roce 2022 k nárůstu počtu zpracovaných stanovisek. Jednalo se o nárůst o 45 % ve srovnání s rokem 2021.

V roce 2022 bylo nejvíce stanovisek k podmíněnému propuštění zpracováno v Severomoravském kraji. Jednalo se o 148 zpracovaných výstupů. Nejméně stanovisek k podmíněnému propuštění bylo zpracováno v Praze. Jednalo se o 10 stanovisek.

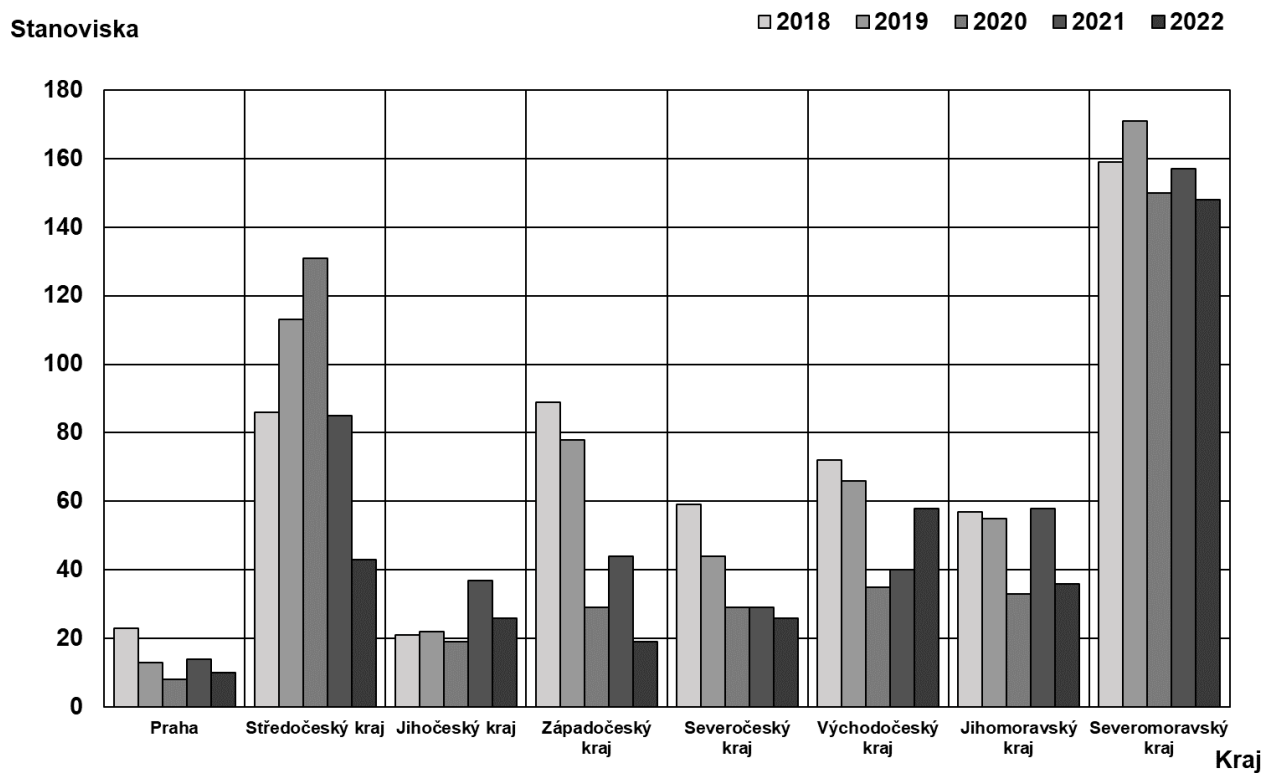
Tabulka 3 – Počet stanovisek k podmíněnému propuštění v soudních krajích

Soudní kraj	2018	2019	2020	2021	2022
Praha	23	13	8	14	10
Středočeský kraj	86	113	131	85	43
Jihočeský kraj	21	22	19	37	26
Západočeský kraj	89	78	29	44	19
Severočeský kraj	59	44	29	29	26
Východočeský kraj	72	66	35	40	58
Jihomoravský kraj	57	55	33	58	36
Severomoravský kraj	159	171	150	157	148
ČR	566	562	434	464	366

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích dospělí a mladiství.

Graf 8 – Počet stanovisek k podmíněnému propuštění v soudních krajích

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

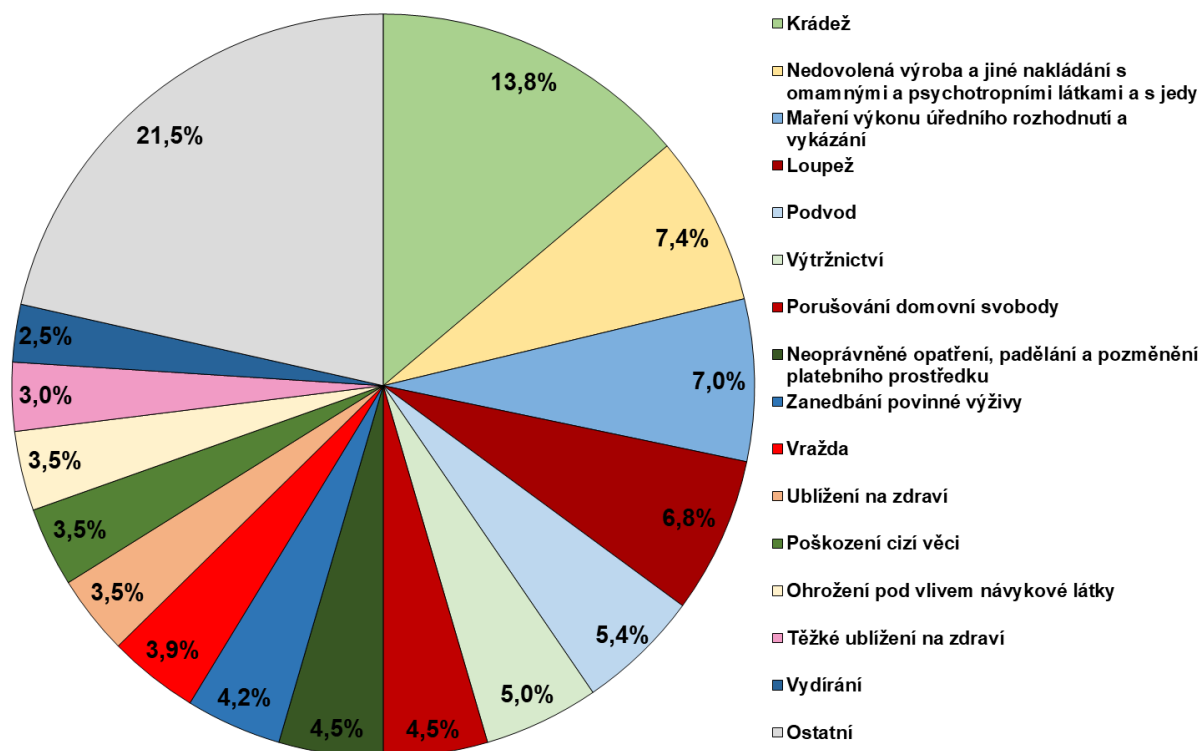
Pozn.: Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích dospělí a mladiství.

3.4 Struktura trestné činnosti u stanovisek k podmíněnému propuštění z výkonu trestu odnětí svobody

V roce 2022 byla stanoviska k podmíněnému propuštění z výkonu trestu odnětí svobody zpracována nejčastěji u trestného činu krádeže. Jednalo se o 13,8 % ze všech případů, ve kterých byla stanoviska k podmíněnému propuštění zpracována (viz graf č. 9).

Dalšími početně zastoupenými trestnými činy byly trestné činy nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy (7,4 %), maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání (7 %) a loupež (6,8 %). Trestný čin podvod se na struktuře podílel 5,4 % a trestný čin výtržnictví 5 %. Ostatní trestné činy se pohybovaly pod 5 % hranicí podílu.

Graf 9 – Struktura trestné činnosti u stanovisek k podmíněnému propuštění za rok 2022

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 12/2022

Pozn.: Jedná se o % ze všech zaznamenaných trestných činů (v jednom evidovaném případě může být zaznamenáno více trestných činů).

Graf zobrazuje strukturu případů u věkových kategorií dospělí a mladiství.

4 Mediace

4.1 Popis mediací

Mediace je dobrovolné setkání oběti a pachatele za přítomnosti mediátora, přičemž oběť i pachatel jsou na setkání a jeho průběh připravováni. Oběti poskytuje bezpečný prostor pro vyjádření jejích potřeb a očekávání. Umožňuje oběti seznámit pachatele s dopady jeho jednání na její život. Pachatel má příležitost přijmout odpovědnost za své jednání, vysvětlit jeho důvody, omluvit se za ně a domluvit se s obětí na způsobu odčinění újmy, kterou jí způsobil. Výsledek mediace může být následně zohledněn v rozhodnutí státního zástupce nebo soudu.

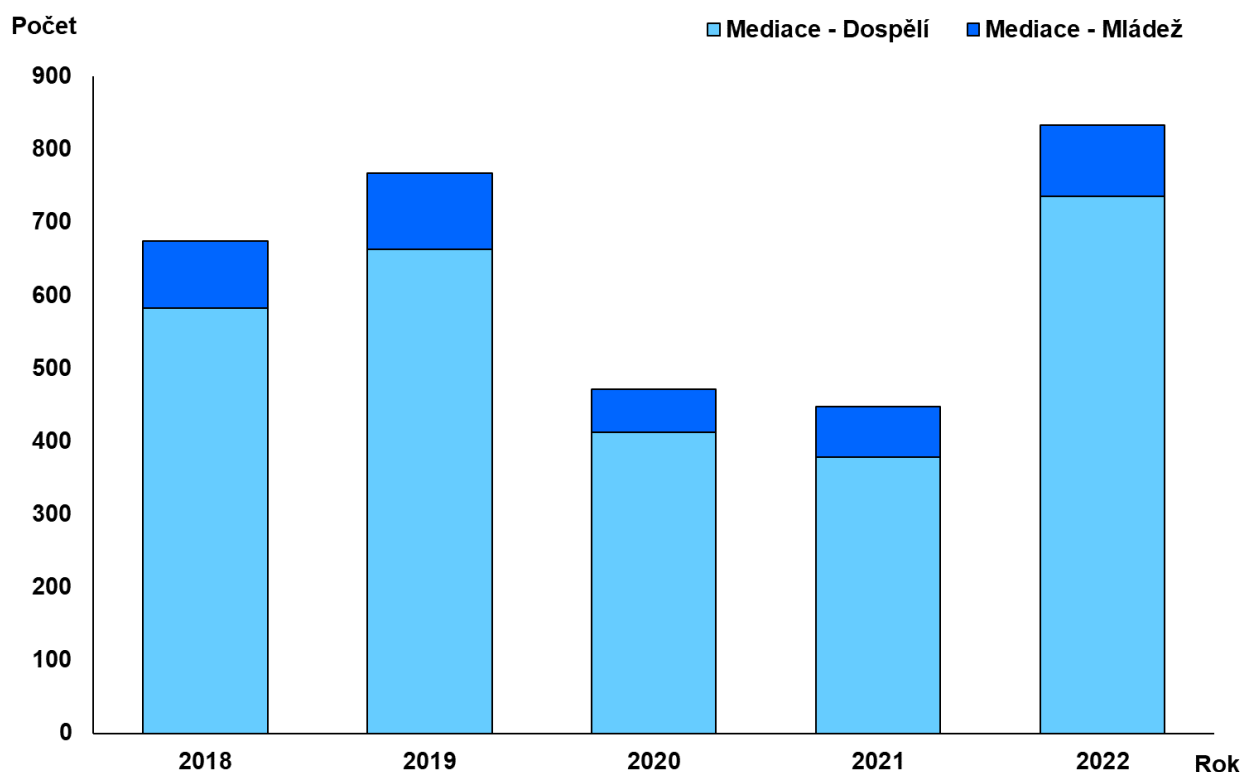
Mediace bývá nejčastěji prováděna v rámci přípravného řízení, kdy dochází ke zprostředkování řešení konfliktu. Mediace však může být provedena i ve vykonávacím řízení.

4.2 Vývoj mediací v ČR

Počty mediací se pohybují v rozsahu do 1 000 realizovaných mediací ročně. V letech 2020 a 2021 došlo k poklesu počtu realizovaných mediací zejména z důvodu epidemie koronaviru a přijatých epidemických opatření.

V roce 2022 došlo k výraznému nárůstu počtu provedených mediací, kdy počet realizovaných mediací převýšil počty z let 2018 a 2019 (viz graf č. 10). V roce 2022 se mezi pachatelem a obětí uskutečnilo celkem 833 mediací. Jednalo se o nárůst o 85,9 % oproti roku 2021. Z toho se v 97 případech jednalo o mediaci mezi obětí a pachatelem, kterým byl mladistvý či dítě mladší 15 let.

Graf 10 – Počet mediací u dospělých a mládeže

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

4.3 Vývoj mediací v soudních krajích

Celorepublikové trendy se odráží i v počtu mediací v rámci jednotlivých krajů. Ve všech krajích došlo v letech 2020 a 2021 ke snížení počtu realizovaných mediací (viz graf č. 11). V roce 2022 došlo ve všech krajích k jejich opětovnému nárůstu. V některých krajích (Středočeský, Severočeský, Východočeský a Severomoravský) se přitom v roce 2022 realizovalo více mediací než v letech 2018 nebo 2019.

Jak je patrné z grafu č. 11, nejvyšší počty mediací dlouhodobě zaznamenávají kraje Severomoravský, Jihomoravský a Východočeský. Naopak nejméně mediací proběhne každoročně v Praze a v krajích Středočeském a Jihočeském.

Bez ohledu na pokles v letech 2020 a 2021, který byl zapříčiněn zejména epidemickou situací, se rostoucí trend počtu realizovaných mediací projevuje v krajích Středočeském, Severočeském, Východočeském a Severomoravském. Počty mediací kolísají v krajích Jihočeském, Západočeském, Jihomoravském a v Praze.

Největší nárůst v absolutních i v relativních číslech v počtu realizovaných mediací v roce 2022 zaznamenal kraj Jihomoravský. V Jihomoravském kraji bylo v roce 2022 realizováno 152 mediací – o 102 mediací více než v roce 2021 (viz tabulka č. 4). Jednalo se o nárůst o 204 % ve srovnání s rokem 2021.

Nejvíce mediací proběhlo v roce 2022 v Severomoravském kraji. Jednalo se o 179 mediací. Nejméně se jich uskutečnilo v Praze, kde za celý rok proběhlo 29 mediací.

Tabulka 4 – Počet mediací v soudních krajích

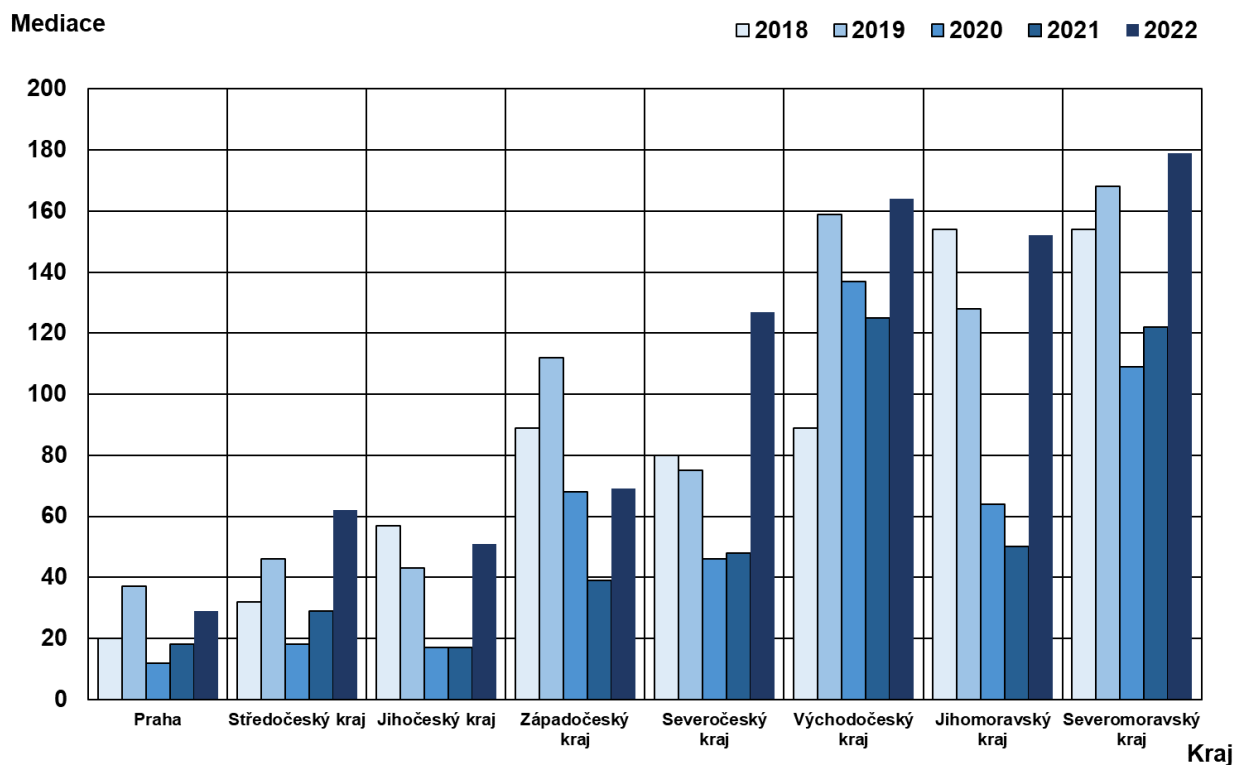
Soudní kraj	2018	2019	2020	2021	2022
Praha	20	37	12	18	29
Středočeský kraj	32	46	18	29	62
Jihočeský kraj	57	43	17	17	51
Západočeský kraj	89	112	68	39	69
Severočeský kraj	80	75	46	48	127
Východočeský kraj	89	159	137	125	164
Jihomoravský kraj	154	128	64	50	152
Severomoravský kraj	154	168	109	122	179
ČR	675	768	471	448	833

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

Pozn.: V roce 2022 došlo ke změně metodologie výkaznictví u mediací – do statistiky se zahrnují i případy, kdy bylo provedeno více mediací u jednoho pachatele v jednom dni.

Graf 11 – Počet mediací v soudních krajích

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

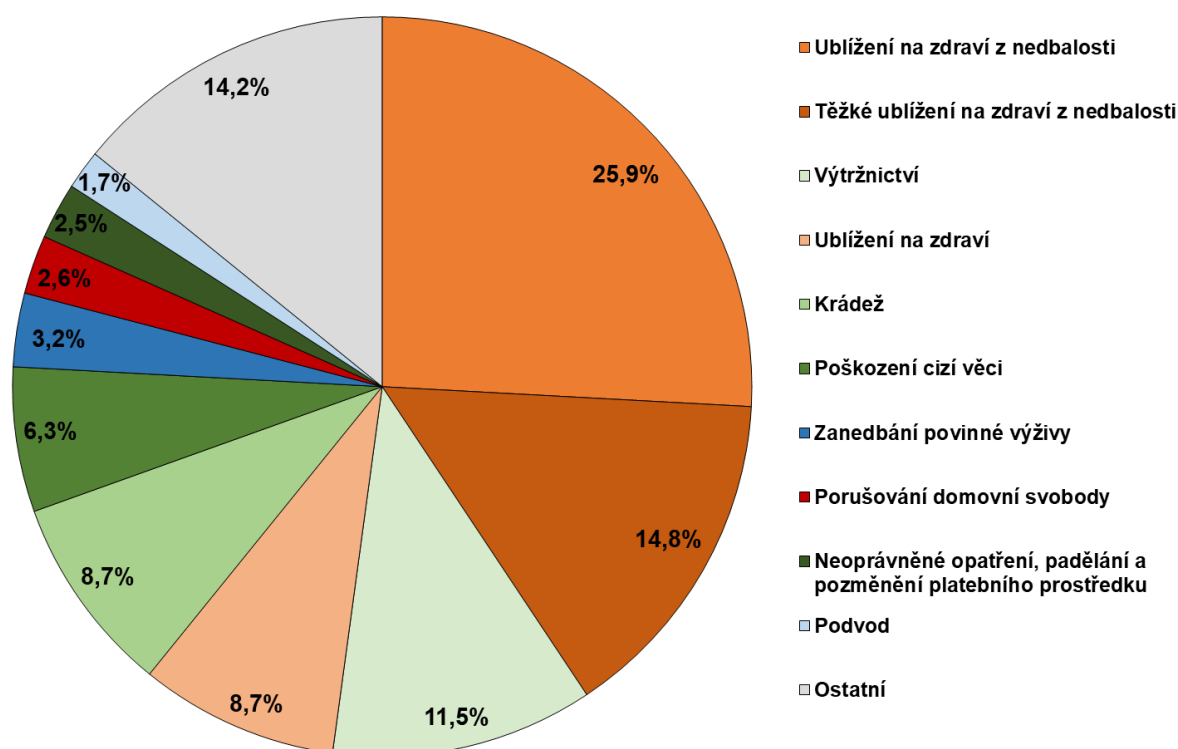
4.4 Struktura trestné činnosti u realizovaných mediací

Jak je patrné z grafu č. 12, v roce 2022 proběhla mediace nejčastěji v rámci trestného činu ublížení na zdraví z nedbalosti. Tento trestný čin tvořil 25,9 % z případů, kde došlo k mediaci. Trestná činnost spojená s ublížením na zdraví (ublížení na zdraví, těžké ublížení na zdraví, ublížení na zdraví z nedbalosti a těžké ublížení na zdraví z nedbalosti) tvořila polovinu všech případů, ve kterých proběhla mediace. Na dalších místech se umístila trestná činnost výtržnictví (11,5 %) a krádež (8,7 %). Struktura trestné činnosti realizovaných mediací se výrazně liší podle věkové kategorie pachatele.

U dospělých pachatelů nejčastěji k mediaci došlo v případech ublížení na zdraví z nedbalosti (29,3 %), těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti (16,6 %) a výtržnictví (10,3 %).

V případě mládeže byla mediace nejvíce zastoupena u provinění/činu jinak trestného výtržnictví (20,4 %), krádeže (19,5 %) a poškození cizí věci (18,6 %).

Graf 12 – Struktura případů, u kterých proběhla v roce 2022 mediace

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 12/2022

Pozn.: Jedná se o % ze všech zaznamenaných trestných činů (v jednom evidovaném případě může být zaznamenáno více trestných činů).

Graf zobrazuje strukturu případů všech věkových kategorií (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

4.5 Restorativní skupinové konference

Restorativní skupinová konference je jednání, kterého se mimo pachatele a oběti účastní také další osoby. Mohou to být osoby blízké oběti či pachateli, jejich rodinní příslušníci, zákonní zástupci nebo zástupci komunity, kteří byli trestným činem dotčeni. Restorativní skupinová konference umožňuje účastníkům v bezpečném prostředí prodiskutovat skutečný dopad trestného činu na jejich životy. Hlavním cílem restorativní skupinové konference je umožnit osobám, které čin ovlivnil, zapojit se do dialogu, prodiskutovat, co se skutečně stalo, a pokusit se napravit způsobenou újmu.

Restorativní skupinovou konferenci řídí facilitátor. Nejčastěji je restorativní skupinová konference realizována v případech dětí mladších 15 let a mladistvých.

Počet restorativních skupinových konferencí se pohybuje řádově v jednotkách případů ročně (viz tabulka č. 5). V roce 2022 jich bylo v celé ČR realizováno celkem 27. Tento nízký počet realizovaných restorativních skupinových konferencí je způsoben zejména jejich časovou i organizační náročností.

Tabulka 5 – Počet realizovaných skupinových konferencí

Soudní kraj	2018	2019	2020	2021	2022
Praha	0	0	0	0	1
Středočeský kraj	0	0	2	0	0
Jihočeský kraj	3	4	0	1	5
Západočeský kraj	0	0	0	0	1
Severočeský kraj	2	2	0	0	0
Východočeský kraj	1	0	0	0	0
Jihomoravský kraj	0	1	0	4	2
Severomoravský kraj	7	3	5	4	18
ČR	13	10	7	9	27

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

Pozn.: V roce 2022 došlo ke změně metodologie výkaznictví u mediací – do statistiky se zahrnují i případy, kdy bylo provedeno více restorativních skupinových konferencí u jednoho pachatele v jednom dni.

5 Spolupráce s oběťmi trestných činů

5.1 Popis agendy spolupráce s oběťmi

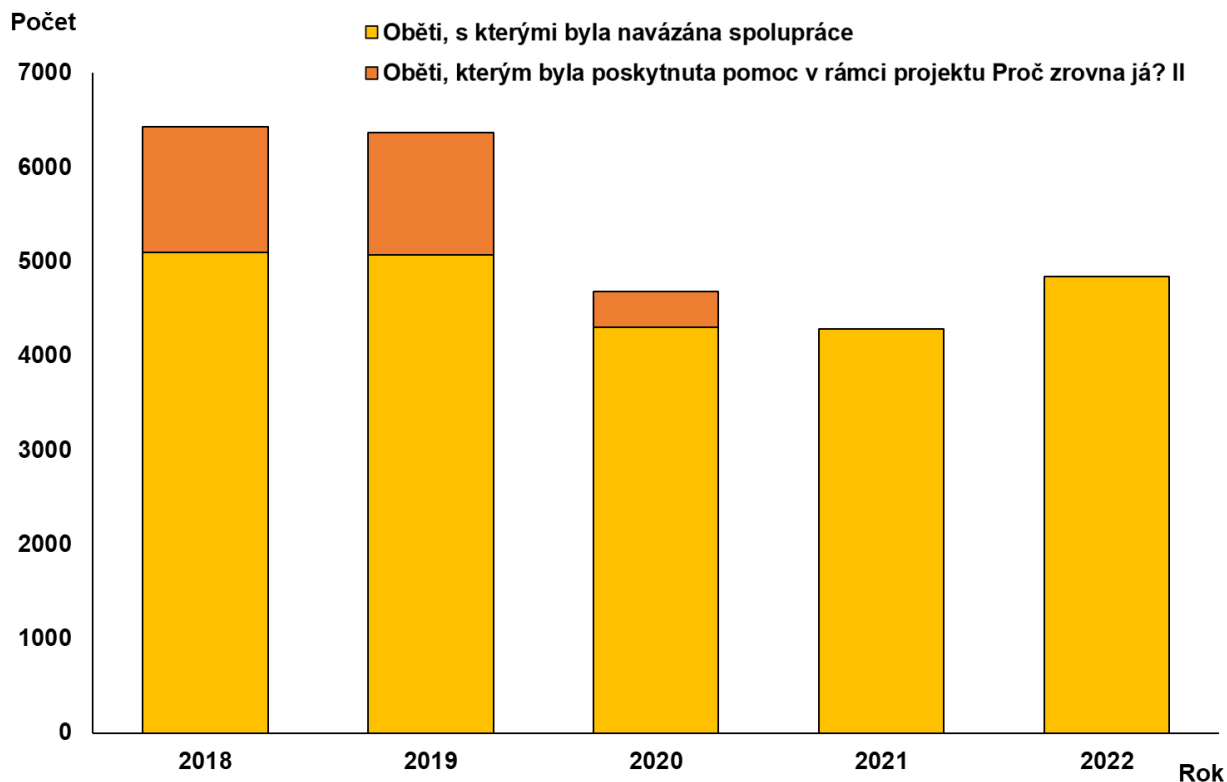
Práce s oběťmi je nedílnou součástí činností probačních pracovníků. Vychází z principů restorativní justice, jejímž cílem je posílit pocit bezpečí a integrity oběti, vést pachatele k odčinění způsobené újmy a narovnat a obnovit mezilidské vztahy narušené protiprávním jednáním pachatele. Probační a mediační služba je dle zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů subjektem, který poskytuje obětem právní informace a restorativní programy. Pracovníci Služby poskytují obětem pomoc, psychosociální podporu a informace týkající se průběhu trestního řízení a možnosti uplatnění nároku na náhradu škody.

5.2 Vývoj spolupráce s oběťmi v ČR

Probační a mediační služba ročně zahájí spolupráci s 4–7 tisíci obětí trestných činů. S celkem nejvyšším počtem obětí byla ve sledovaném období spolupráce zahájena v roce 2018, kdy byla pomoc a podpora poskytnuta 6 432 obětem. V roce 2019 došlo k nepatrnému poklesu tohoto počtu na 6 370 nově zahájených spoluprací. V letech 2020 a 2021 počet obětí, se kterými Probační a mediační služba zahájila spolupráci, opět poklesl (viz graf č. 13). V roce 2022 byla spolupráce zahájena s 4 843 oběťmi. Ve srovnání s rokem 2021 tak došlo k nárůstu o 13,1 %. Počty obětí, se kterými byla v roce 2022 zahájena spolupráce však nedosáhly na počty z let 2018 a 2019. To je mimo jiné způsobeno zejména ukončením projektu Proč zrovna já? II. Tento projekt byl realizován od července 2016 do konce června 2020 a poskytoval komplexní poradenství pro oběti trestných činů ve vybraných lokalitách.

Poradci pro oběti trestných činů v projektu Proč zrovna já? II spolupracovali s největším počtem obětí v roce 2018. Jednalo se o 1 337 obětí. Celkově poskytl projekt v rámci svého fungování pomoc a podporu 4 278 obětem.

Graf 13 – Počet obětí, se kterými Probační a mediační služba zahájila spolupráci

Zdroj dat: Monitoring spolupráce s oběťmi trestných činů 2018–2022

Evidence projektu Proč zrovna já? II 2018–2020

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

5.3 Vývoj spolupráce s oběťmi v regionech

Počty zahájených spoluprací s oběťmi kopírovaly téměř ve všech krajích celorepublikové trendy. Výjimkou byla pouze Praha, kde se počty zahájených spoluprací s oběťmi v letech 2019–2022 udržovaly na téměř stejné úrovni. Ve všech ostatních krajích je patrný pokles zahájených spoluprací s oběťmi v letech 2020 a 2021 (viz graf č. 14).

S nejvíce oběťmi je každoročně zahájena spolupráce v kraji Severomoravském. Nejnižší počet obětí, se kterými vstupují pracovníci Služby do spolupráce, pak každý rok zaznamenává Praha.

Ve většině krajů došlo v roce 2022 k nárůstu počtu zahájených spoluprací s oběťmi. Výjimku tvořila pouze Praha a Jihočeský kraj. V některých krajích se počty zahájených spoluprací v roce 2022 přiblížily počtům z roku 2019 (Severočeský a Východočeský kraj). Ve Východočeském kraji bylo v roce 2022 zahájeno o 51,4 % více spoluprací s oběťmi než v roce 2021. Jednalo se o také nejvyšší meziroční nárůst v absolutních číslech. V roce 2022 bylo ve Východočeském kraji zahájeno celkem 937 nových spoluprací s oběťmi trestných činů, o 318 více než v roce 2021 (viz tabulka č. 6). V ostatních krajích se nárůst zahájených spoluprací v roce 2022 pohyboval do 20 % ve srovnání s rokem 2021.

V roce 2022 byla spolupráce s největším počtem obětí opětovně zahájena v kraji Severomoravském. Jednalo se o 1 011 obětí, kterým byla poskytnuta pomoc či poradenství. Nejméně nových spoluprací zaznamenali pracovníci Probační a mediační služby v Praze, kde byla spolupráce navázána s 235 oběťmi trestných činů.

Tabulka 6 – Počet obětí, se kterými Probační a mediační služba zahájila spolupráci v soudních krajích

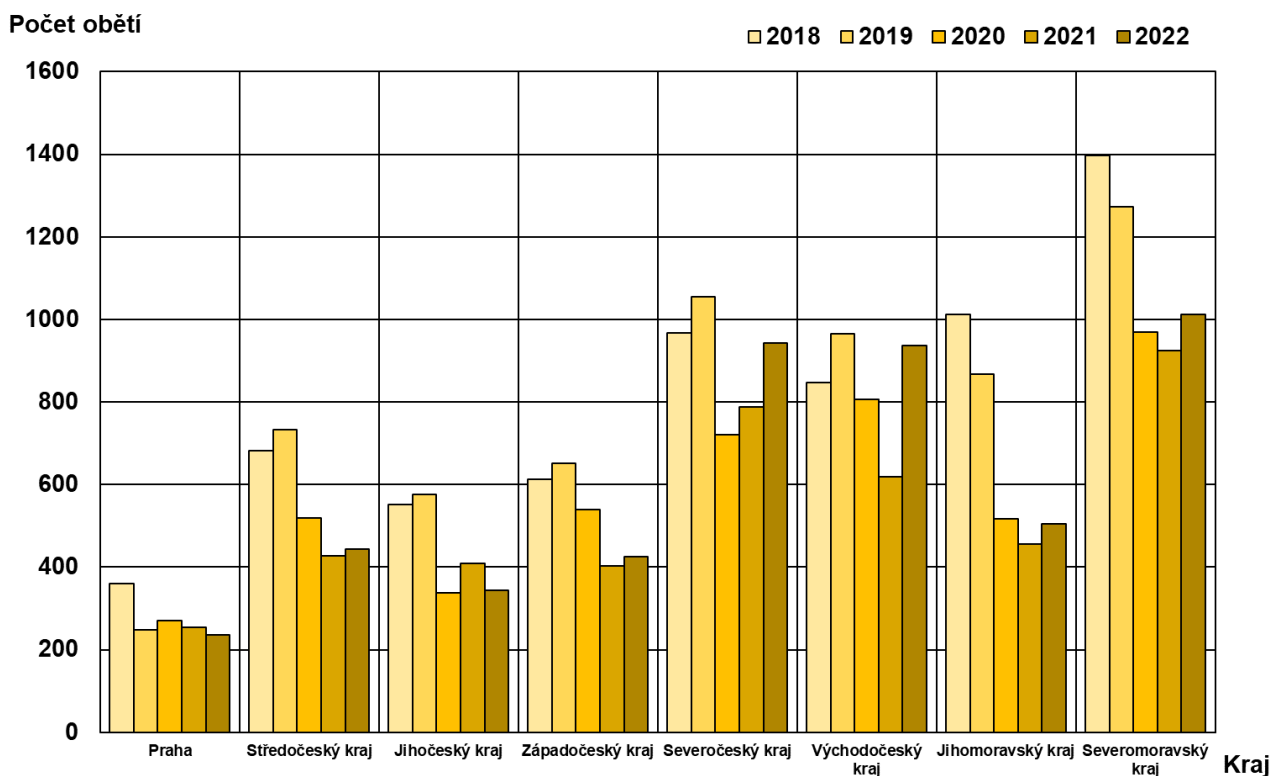
Soudní kraj	2018	2019	2020	2021	2022
Praha	361	248	271	255	235
Středočeský kraj	682	733	518	428	443
Jihočeský kraj	551	577	338	409	344
Západočeský kraj	613	652	539	403	426
Severočeský kraj	968	1055	720	788	943
Východočeský kraj	847	965	806	619	937
Jihomoravský kraj	1012	868	517	455	504
Severomoravský kraj	1398	1272	969	924	1011
ČR	6432	6370	4678	4281	4843

Zdroj dat: Monitoring spolupráce s oběťmi trestných činů 2018–2022

Evidence projektu Proč zrovna já? II 2018–2020

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

Graf 14 – Počet obětí, se kterými Probační a mediační služba zahájila spolupráci v soudních krajích

Zdroj dat: Monitoring spolupráce s oběťmi trestných činů 2018–2022

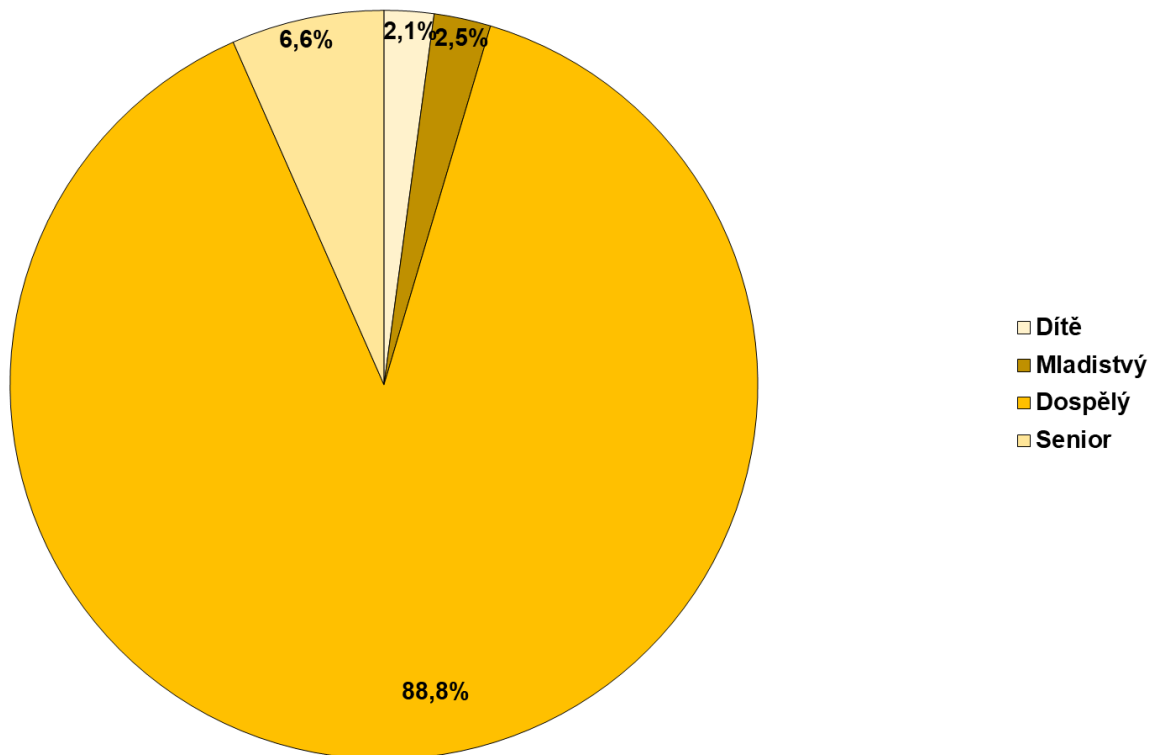
Evidence projektu Proč zrovna já? II 2018–2020

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

5.4 Struktura obětí trestných činů podle věkových skupin

V roce 2022 zahájila Probační a mediační služba spolupráci s 4 843 oběťmi trestné činnosti. Ve většině případů (88,8 %) se jednalo o dospělé oběti. Oběti-senioři tvořili 6,6 % obětí (320) a děti a mladiství 4,6 % (223) (viz graf č. 15).

Graf 15 – Struktura obětí trestných činů dle věku v roce 2022

Zdroj dat: Monitoring spolupráce s oběťmi trestných činů 2022

Pozn.: Bez obětí zapojených do projektu Proč zrovna já? II

6 Dohledy

6.1 Popis dohledů

Dohled jako sankce nebo opatření je ukládán v případech, kdy je nutná kontrola chování a podpora resocializace odsouzeného. Probační pracovník v rámci uloženého dohledu kontroluje plnění podmínek dohledu a uložených přiměřených povinností a omezení a vedení řádného života. Poskytuje pachateli potřebnou intervenci v podobě odborného vedení a pomoci. Dohled probíhá zejména formou osobních konzultací probačního pracovníka s pachatelem na středisku Služby, které jsou doplňovány návštěvami pachatele v místě jeho bydliště.

V případě porušení podmínek dohledu může soud rozhodnout např. o přeměně podmíněně odloženého trestu v trest odnětí svobody (u podmíněného odsouzení s dohledem), vykonání zbytku nepodmíněného trestu (v případě podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody) nebo o maření výkonu úředního rozhodnutí (u dohledu nahrazujícího ochranné léčení). Mladistvým je možné mimo trestní opatření s dohledem uložit i výchovné opatření dohled probačního úředníka. Dětem mladším 15 let je pak možné uložit opatření dohledu.

Specifickou skupinu dohledů tvoří dohledy v rámci nahrazení vazby. Zde se nejedná o výkon trestní sankce, ale o institut nahrazující vazbu. V těchto případech není délka dohledu předem stanovena a dohled je realizován, dokud trvají vazební důvody.

Součástí této kapitoly nejsou dohledy, které byly doloženy v rámci výkonu jiné sankce (např. dohled u obecně prospěšných prací, u podmíněného zastavení trestního stíhání atd.).

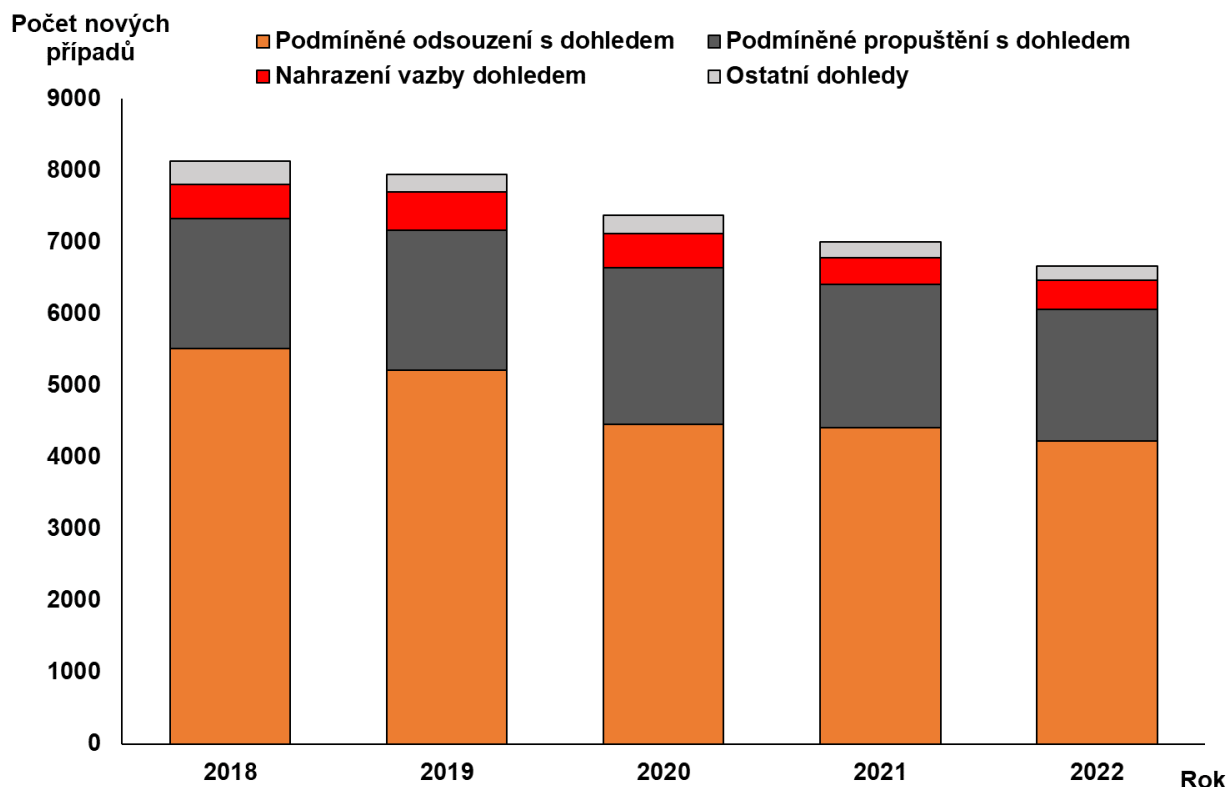
6.2 Vývoj dohledů v ČR

Dohledy tvoří spolu s obecně prospěšnými pracemi nejčastější typ sankcí, kterou probační pracovníci každoročně kontrolují. Již od vzniku Probační a mediační služby se agenda dohledů pravidelně zvyšuje. Před rokem 2004 se počty uložených dohledů pohybovaly na hranici 4 tisíců případů ročně. V roce 2010 už dosahovaly přibližně 6 tisíců případů. Dnes se již jejich počty pohybují kolem hodnoty 7–8 tisíců dohledů.

Nejvyšší roční přírůstek byl za posledních 5 let zaznamenán v roce 2018, kdy napadlo celkem 8 134 dohledů. Od té doby se u agendy dohledů projevuje postupný klesající trend (viz graf č. 16). V roce 2019 došlo k poklesu počtu nových dohledů o 2,3 % ve srovnání s rokem 2018. V roce 2020 byl pokles vyšší – činil 7,2 % ve srovnání s rokem 2019. V roce 2021 následoval další pokles v počtu nových dohledů o 5 % ve srovnání s rokem 2020. V roce 2022 bylo celkem zaevidováno 6 669 nových dohledů. Bylo to o 338 případů méně než v roce 2021. Jednalo se o pokles o 4,8 % oproti roku 2021.

Z počtu 6 669 nových dohledů v roce 2022 se 314 dohledů týkalo agendy mládeže. U mladistvých pachatelů bylo početně nejvíce zastoupeno podmíněné odsouzení s dohledem (123 případů) a výchovné opatření dohledu (58 případů). V případech dětí mladších 15 let napadlo celkem 110 spisů s uloženým opatřením dohled probačního úředníka.

Graf 16 – Počet nových dohledů

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

Jak je vidět na grafu č. 16, dlouhodobě největší část dohledů tvoří dohledy nad podmíněně odsouzenými pachateli. Ve sledovaném období 2018–2022 dochází však každoročně k jejich mírnému poklesu. V roce 2022 napadlo celkem 4 225 těchto dohledů (63,4 % z celkového počtu dohledů).

Druhou nejčetnější kategorií dohledů tvoří dohledy nad podmíněně propuštěnými pachateli. Nejvíce těchto dohledů napadlo v roce 2020, kdy se jednalo o 2 179 nově uložených dohledů. V roce 2022 napadlo celkem 1 838 dohledů nad podmíněně propuštěnými pachateli. Oproti roku 2021 se jednalo o pokles o 7,6 %. V roce 2022 tvořily dohledy nad podmíněně propuštěnými pachateli 27,6 % z celkového počtu nově uložených dohledů.

Třetí kategorií dohledů tvoří nahrazení vazby dohledem. Počty nových případů v této kategorii v posledních 5 letech kolísaly mezi hodnotami 400–500 nových případů ročně. V roce 2022 napadlo v této kategorii celkem 402 nových dohledů. Oproti roku 2021 nastal v této kategorii nárůst o 8,4 %.

Do agendy dohledů dále patří sankce a opatření typu výchovné opatření dohledu, opatření dohledu, podmíněné upuštění od potrestání s dohledem a ostatní dohledy (např. nahrazení ochranného léčení s dohledem), které v roce 2022 tvořily zbylých 204 případů (viz tabulka č. 7). V této kategorii jsou nejpočetněji zastoupeny opatření dohledu u dětí mladších 15 let (celkem 110 případů za rok 2022) a výchovné opatření dohledu u mladistvých (celkem 58 případů za rok 2022).

Tabulka 7 – Počet nových dohledů

Druh dohledu	2018	2019	2020	2021	2022
Podmíněné odsouzení s dohledem	5516	5216	4460	4416	4225
Podmíněné propuštění s dohledem	1815	1948	2179	1989	1838
Nahrazení vazby dohledem	477	529	482	371	402
Ostatní dohledy	326	251	254	231	204
Celkem	8134	7944	7375	7007	6669

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

6.3 Vývoj dohledů v regionech

Trendy přírůstků dohledů se na úrovni jednotlivých soudních krajů v posledních 5 letech výrazně neměnily (viz graf č. 17). Nejvíce dohledů přibýlo každý rok v Praze a v krajích Severočeském a Středočeském. Nejméně dohledů napadlo každý rok v kraji Jihočeském.

Klesající trend přírůstků dohledů se za posledních 5 let projevil téměř ve všech krajích. Výjimku tvořily pouze kraje Jihočeský, Západočeský a Východočeský, kde se počty nových dohledů udržují na stabilní úrovni. Největší pokles v počtu nových dohledů nastal za posledních 5 let v Praze. V roce 2022 napadlo v Praze o 23,8 % dohledů méně než v roce 2018. V absolutních číslech došlo k největšímu poklesu v kraji Severočeském, kde v roce 2022 napadlo o 322 nových dohledů méně než v roce 2018 (viz tabulka č. 8).

V roce 2022 došlo ve všech krajích kromě Západočeského ke snížení přírůtku dohledů oproti předchozímu roku. Nejvíce se počet nových dohledů snížil v Praze, a to o 8 %. V Severočeském kraji se projevil největší meziroční pokles v absolutních číslech. V roce 2022 napadlo v Severočeském kraji o 92 dohledů méně než v roce 2021. Přírůstek nových dohledů se v roce 2022 zvýšil pouze v Západočeském kraji. Jednalo se o nárůst nových dohledů o 2,3 % v porovnání s rokem 2021.

Nejvíce dohledů napadlo v roce 2022 v Severočeském kraji. Jednalo se o 1 238 dohledů. Nejméně jich napadlo v kraji Jihočeském, a to 453 dohledů.

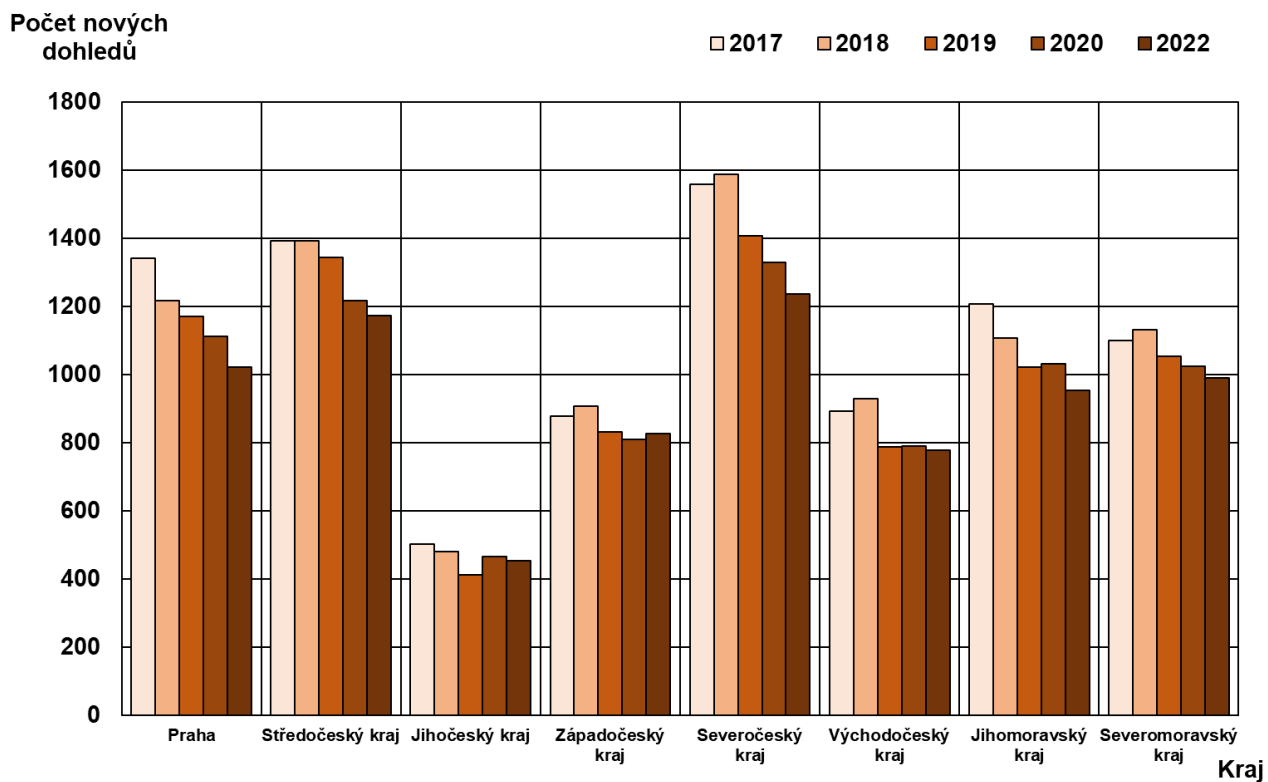
Tabulka 8 – Počet nových dohledů v soudních krajích

Soudní kraj	2018	2019	2020	2021	2022
Praha	1342	1218	1172	1112	1023
Středočeský kraj	1394	1393	1344	1218	1173
Jihočeský kraj	502	480	412	466	453
Západočeský kraj	878	908	831	809	828
Severočeský kraj	1560	1588	1407	1330	1238
Východočeský kraj	892	930	789	791	777
Jihomoravský kraj	1207	1107	1023	1033	955
Severomoravský kraj	1100	1133	1053	1025	990
ČR	8134	7944	7375	7007	6669

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

Graf 17 – Počet nových dohledů v soudních krajích

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

6.4 Struktura dohledů podle délky zkušební doby

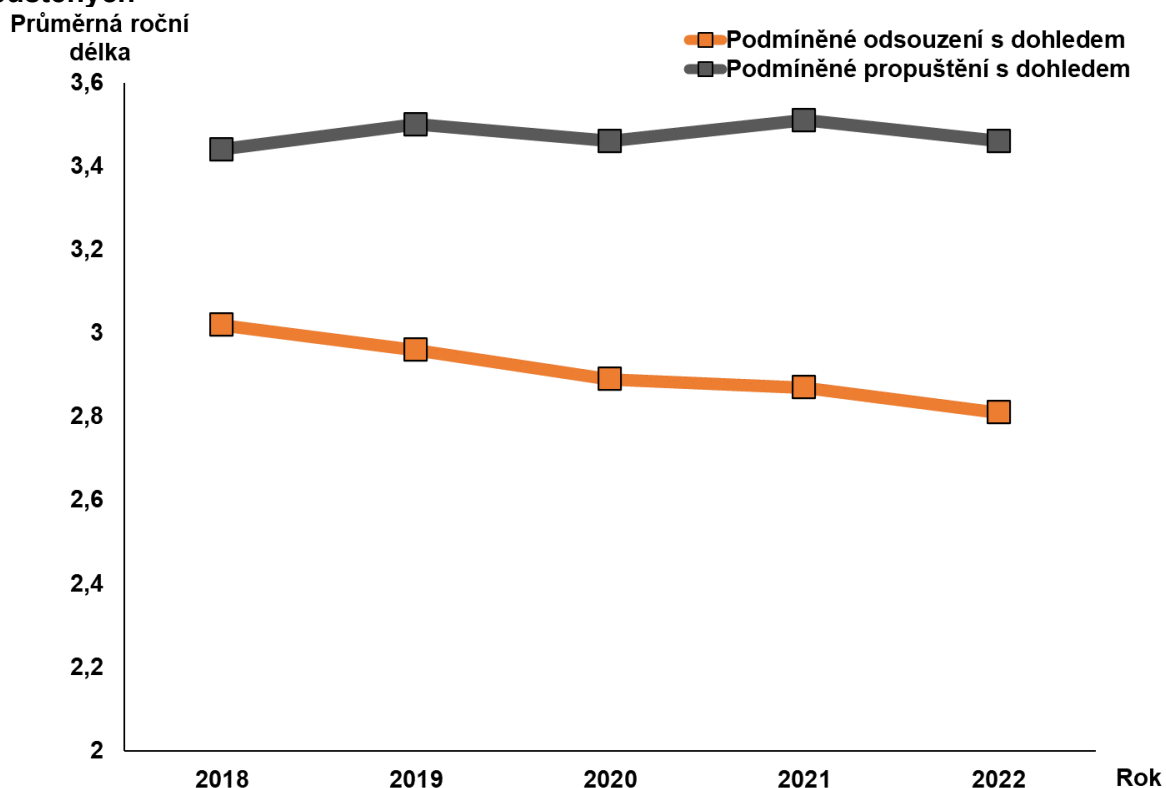
U podmíněného odsouzení může být dohled uložen v sazbě od 1 do 5 let. U mladistvých může být dohled uložen v rozmezí 1–3 let. Soud však může rozhodnout o prodloužení zkušební doby až na 5 let.

Dohled u podmíněného propuštění může být stanoven v délce maximálně 7 let. U mladistvých může být dohled uložen v maximální možné délce 5 let.

Průměrná roční délka dohledů u podmíněně odsouzených každoročně mírně klesá (viz graf č. 18). Od roku 2018 poklesla z hodnoty 3 let na hodnotu 2,8 let v roce 2022. V letech 2018–2022 činila průměrná délka zkušební doby ze všech uložených dohledů u podmíněně odsouzených 2,9 let.

U podmíněně propuštěných byla průměrná délka přibližně o půl roku vyšší – činila 3,5 let. Medián za období 2018–2022 činil 3 roky, a to shodně u podmíněně propuštěných i podmíněně odsouzených pachatelů.

Graf 18 – Vývoj průměrné délky zkušební doby u podmíněně odsouzených a podmíněně propuštěných

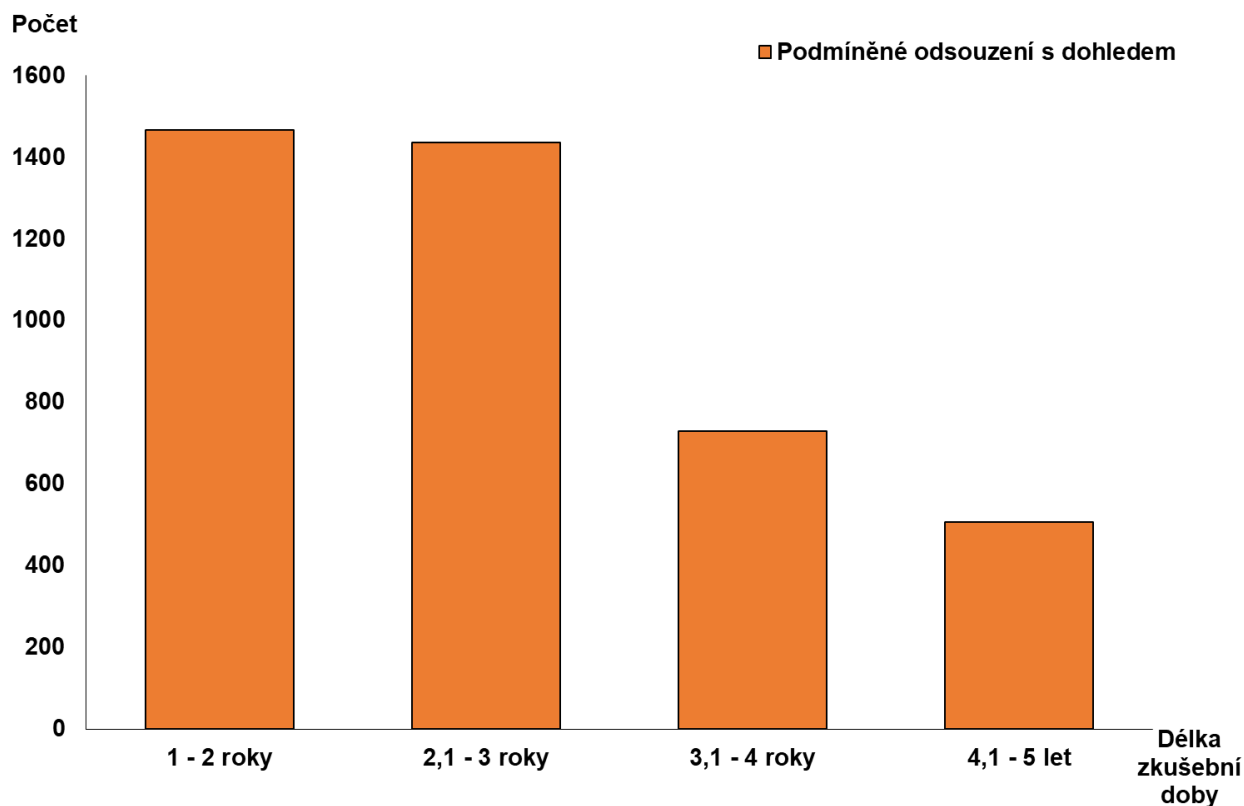

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 12/2022

Pozn.: Graf zobrazuje vývoj zkušební doby u věkových kategorií dospělí a mladiství.

Délka zkušební doby u podmíněně odsouzených s dohledem v roce 2022 byla nejčastěji ukládána ve skupině od 1 do 2 let (35,4 % případů). Jak vyplývá z grafu č. 19, druhou nejčtenější skupinou byla kategorie s délkou zkušební doby od 2 do 3 let. Nejméně pak byly ukládány tresty ve skupině se zkušební dobou od 4 do 5 let.

Graf 19 – Délka zkušební doby u podmíněně odsouzených v roce 2022

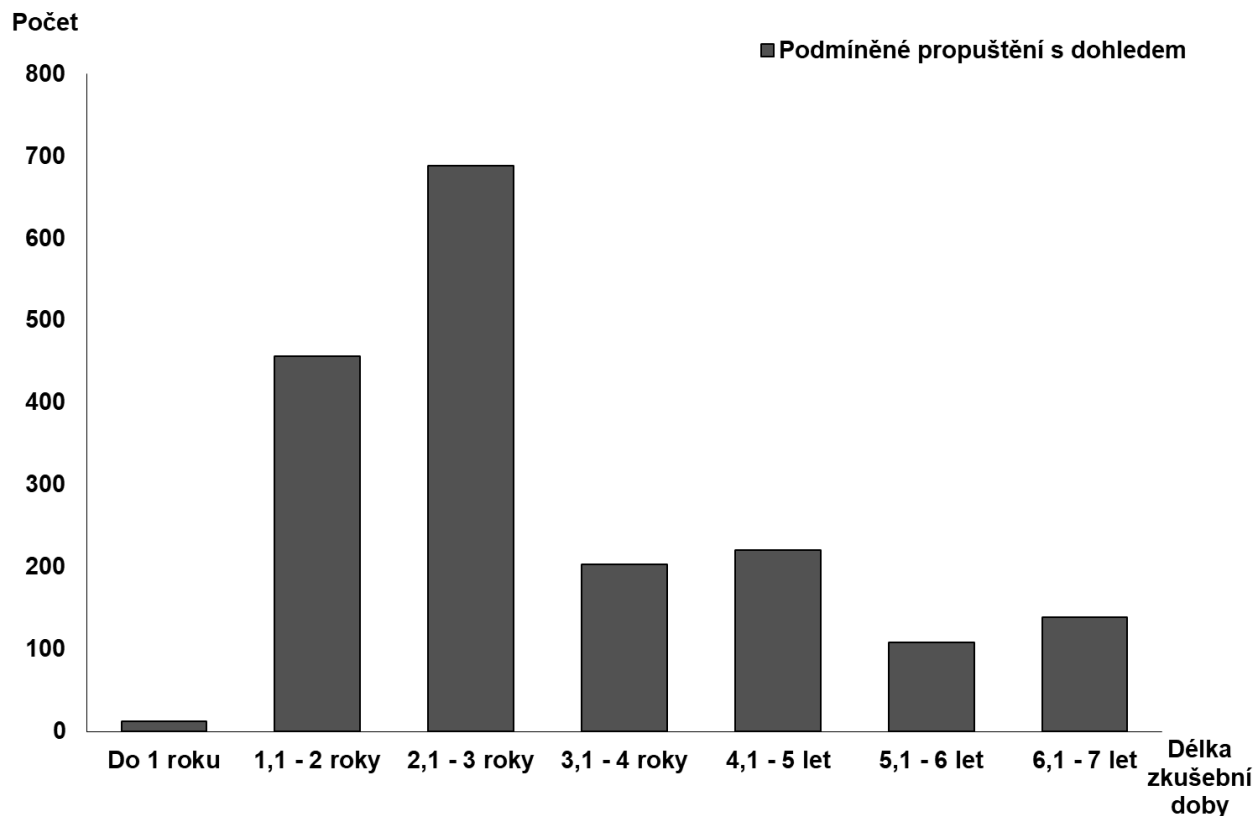

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 12/2022

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích dospělí a mladiství.

U podmíněně propuštěných pachatelů byla díky zákonnému rozsahu zkušební doby až do 7 let délka v roce 2022 v průměru vyšší. Nejčetnější skupinou byla skupina se zkušební dobou 2 až 3 roky (37,6 %). Nejméně byly ukládány tresty ve skupině se zkušební dobou do 1 roku (viz graf č. 20).

Graf 20 – Délka zkušební doby u podmíněně propuštěných v roce 2022

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 12/2022

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích dospělí a mladiství.

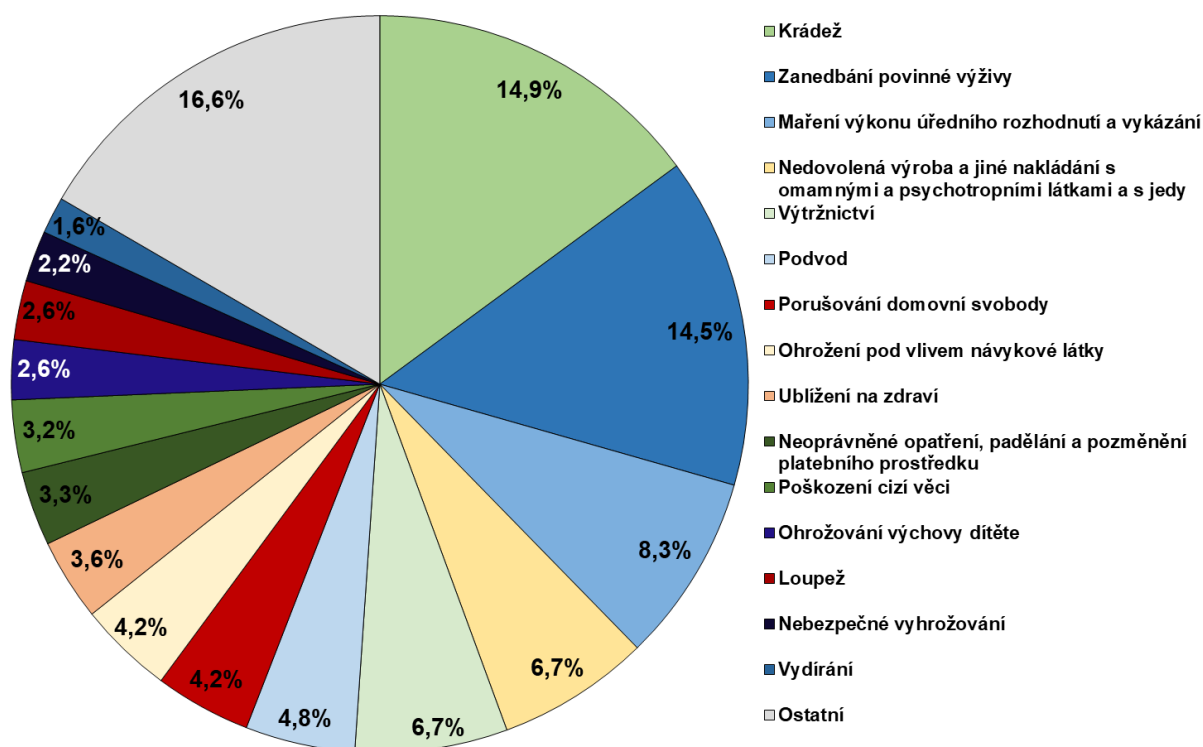
6.5 Struktura trestné činnosti u podmíněného odsouzení s dohledem

Strukturu trestné činnosti u podmíněného odsouzení s dohledem zachycuje graf č. 21. U podmíněně odsouzených pachatelů s dohledem byl v roce 2022 nejčastěji zastoupený trestný čin krádeže (14,9 %). Dalšími početně zastoupenými trestnými činy byly zanedbání povinné výživy (14,5 %), maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání (8,3 %) a nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy (6,7 %).

U dospělých pachatelů kopírovala struktura trestné činnosti celkovou strukturu. Nejvíce byly u dospělých pachatelů zastoupeny trestné činy krádež a zanedbání povinné výživy. Na struktuře se shodně podílely 15,1 %. Dalšími v pořadí pak byly trestné činy maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání (8,6 %), nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy (6,8 %) a výtržnictví (6,4 %).

Struktura trestné činnosti se lišila u podmíněně odsouzených mladistvých pachatelů. Nejvíce u nich bylo zastoupeno provinění loupeže (17,4 %). Druhé v pořadí bylo výtržnictví, které tvořilo 14,2 % ze všech případů. V porovnání s dospělými pachateli činil rozdíl podílu u loupeže 15 procentních bodů. Dalšími v pořadí pak byla provinění ublížení na zdraví (10,1 %) a krádež (9,6 %).

Graf 21 – Struktura trestné činnosti u podmíněně odsouzených s dohledem za rok 2022

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 12/2022

Pozn.: Jedná se o % ze všech zaznamenaných trestných činů (v jednom evidovaném případě může být zaznamenáno více trestných činů).

Graf zobrazuje strukturu případů u věkových kategorií dospělí a mladiství.

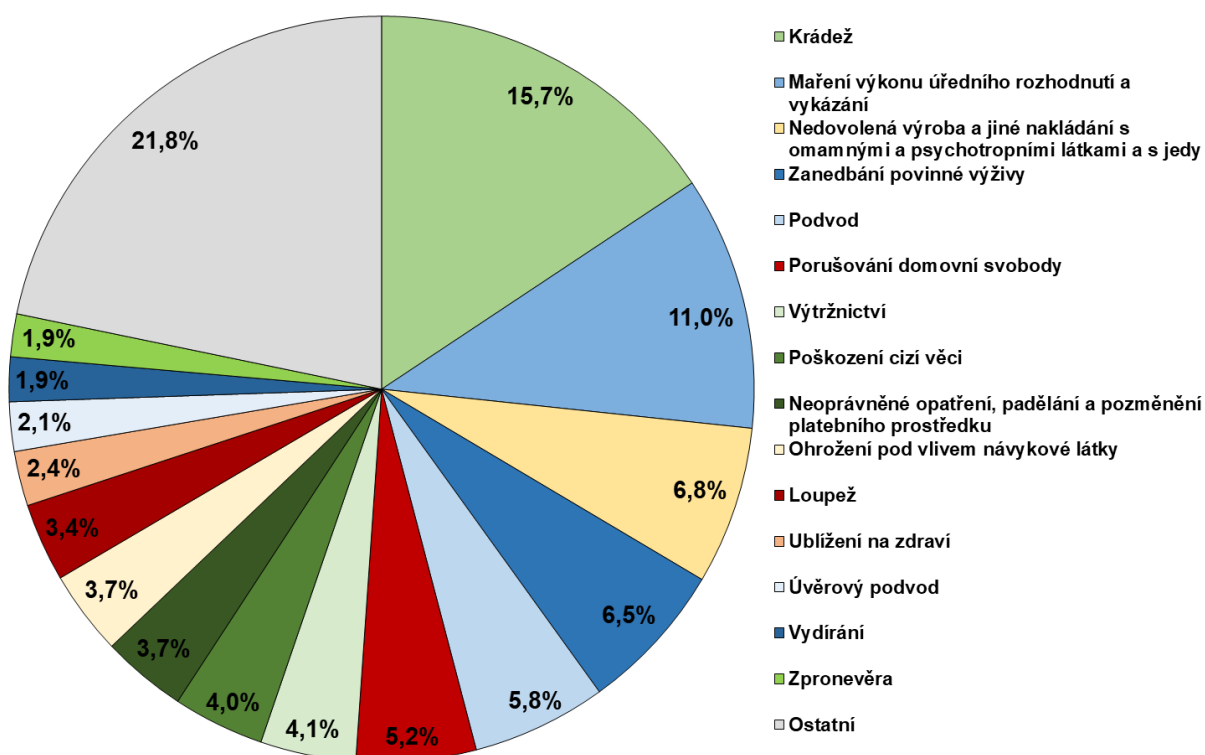
6.6 Struktura trestné činnosti u podmíněného propuštění s dohledem

Strukturu trestné činnosti u podmíněného propuštění s dohledem zobrazuje graf č. 22. U podmíněně propuštěných pachatelů s dohledem dominovala v roce 2022 trestná činnost krádeže (15,7 %). V 11 % případů pak byl zastoupen trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání, a v 6,8 % trestný čin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy. V 6,5 % případů se pak objevil trestný čin zanedbání povinné výživy.

U dospělých kopírovala struktura trestné činnosti celkovou strukturu.

V případech podmíněně propuštěných mladistvých pachatelů s dohledem byla nejčastěji zastoupena provinění krádeže, výtržnictví, neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku a provinění loupeže. Celkem se tato provinění vyskytovala shodně ve 2 případech – každý z nich tvořil 16,7 %. V 1 případě (8,3 %) byla u mladistvých podmíněně propuštěných pachatelů zastoupena provinění maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání, vydírání, těžké ublížení na zdraví a nebezpečné vyhrožování.

Graf 22 – Struktura trestné činnosti u podmíněně propuštěných s dohledem za rok 2022

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 12/2022

Pozn.: Jedná se o % ze všech zaznamenaných trestných činů (v jednom evidovaném případě může být zaznamenáno více trestných činů).

Graf zobrazuje strukturu případů u věkových kategorií dospělí a mladiství.

7 Obecně prospěšné práce

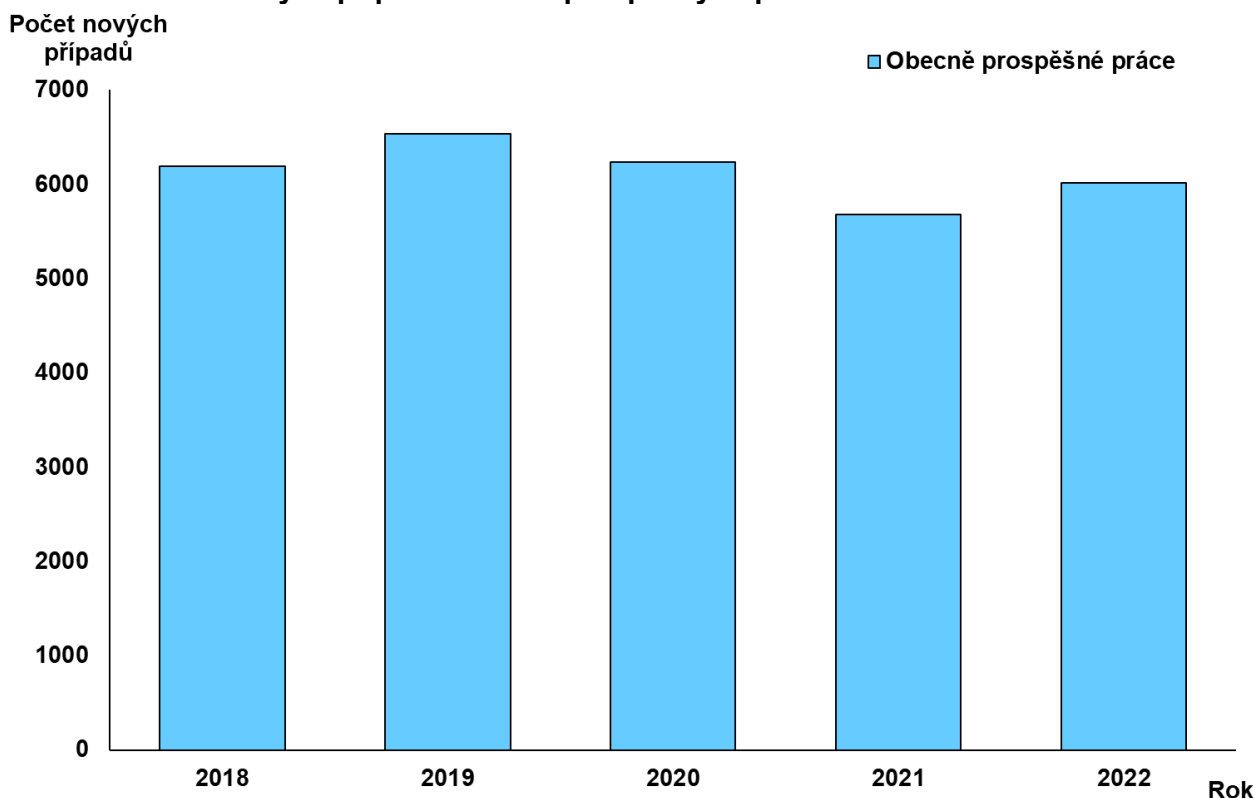
7.1 Popis obecně prospěšných prací

Obecně prospěšné práce jsou jedním z nejčastěji ukládaných alternativních trestů. Jsou ukládány v rozmezí 50–300 hodin u dospělých pachatelů a 50–150 hodin u mladistvých pachatelů. Tento trest musí odsouzený vykonat osobně, bezplatně a ve svém volném čase nejpozději do jednoho roku ode dne stanoveného jako den nástupu výkonu tohoto trestu. Typickými příklady prací, které jsou v rámci tohoto trestu vykonávány, jsou: údržba veřejných prostranství, úklid a údržba veřejných budov a komunikací či jiná činnost ve prospěch obcí, státních nebo jiných obecně prospěšných institucí.

7.2 Vývoj obecně prospěšných prací v ČR

Roční přírůstky nových případů obecně prospěšných prací dosahují ve sledovaném období 6–7 tisíc. V letech 2020 a 2021 můžeme pozorovat klesající trend počtu nových případů obecně prospěšných prací (viz graf č. 23). V roce 2020 se jednalo o pokles o 4,6 % v porovnání s rokem 2019. V roce 2021 byl pokles ještě vyšší – činil 9,6 % v porovnání s rokem 2020. V roce 2022 byl soudem uložen trest obecně prospěšných prací v celkem 6 019 případech. Oproti roku 2021 se jednalo o nárůst o 6 %. Z počtu 6 019 se ve 187 případech (3,1 %) jednalo o uložené trestní opatření u mladistvých pachatelů.

Graf 23 – Počet nových případů obecně prospěšných prací

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích dospělí a mladiství.

7.3 Vývoj obecně prospěšných prací v soudních krajích

Z pohledu krajů zaznamenává pravidelně nejvyšší přírůstky tohoto trestu Severomoravský kraj (viz graf č. 24). Další kraje s početnými přírůstky trestu obecně prospěšných prací jsou Středočeský a Jihomoravský kraj. V ostatních krajích se roční přírůstky pohybují pod 800 ročně uložených trestů. Nejméně obecně prospěšných prací každý rok napadne v Jihočeském a Východočeském soudním kraji. Právě v Jihočeském kraji se za posledních 5 let objevil nejnižší přírůstek tohoto trestu. V roce 2018 nepřesáhl hranici 400 nových případů (viz tabulka č. 9).

V krajích Jihomoravském a Severomoravském se ve sledovaném období projevil klesající trend počtu nově uložených obecně prospěšných prací. V krajích Jihočeském, Severočeském a Východočeském nastal výkyv v roce 2021 – jinak se v těchto krajích pohybují přírůstky obecně prospěšných prací na stabilní úrovni. V Praze a Západočeském kraji se počty nových případů obecně prospěšných prací v posledních 5 letech výrazně neměnily a pohybovaly se okolo přírůstku 600 nových případů ročně.

V roce 2022 došlo ve všech krajích kromě Středočeského a Západočeského k nárůstu přírůstku obecně prospěšných prací v porovnání s rokem 2021. Nejvyšší nárůst přitom nastal v kraji Jihočeském. Jednalo se o nárůst o 20,6 % ve srovnání s rokem 2021. V absolutních číslech pak největší meziroční nárůst zaznamenal Severočeský kraj, kde v roce 2022 napadlo o 130 obecně prospěšných prací více než v roce 2021. V roce 2022 nastal pokles v přírůstu počtu obecně prospěšných prací v krajích Středočeském a Západočeském. Jednalo se však o relativně nízký pokles – v případě Středočeského kraje se jednalo o pokles o 2,4 % a v případě kraje Západočeského se jednalo o pokles o 2,2 % oproti roku 2021.

V roce 2022 napadlo nejvíce trestů obecně prospěšných prací v soudních krajích Severomoravském a Severočeském. V Severomoravském kraji to bylo 1 324 nových trestů. Nejméně nových případů obecně prospěšných prací napadlo ve Východočeském kraji, který v roce 2022 zaevidoval 472 nových případů.

Tabulka 9 – Počet nových případů obecně prospěšných prací v soudních krajích

Soudní kraj	2018	2019	2020	2021	2022
Praha	644	632	690	638	646
Středočeský kraj	758	891	776	790	771
Jihočeský kraj	398	483	462	412	497
Západočeský kraj	600	637	662	635	621
Severočeský kraj	1186	1164	1168	1009	1139
Východočeský kraj	466	538	492	407	472
Jihomoravský kraj	1027	1054	944	901	920
Severomoravský kraj	1467	1504	1411	1304	1324
ČR	6195	6536	6237	5677	6019

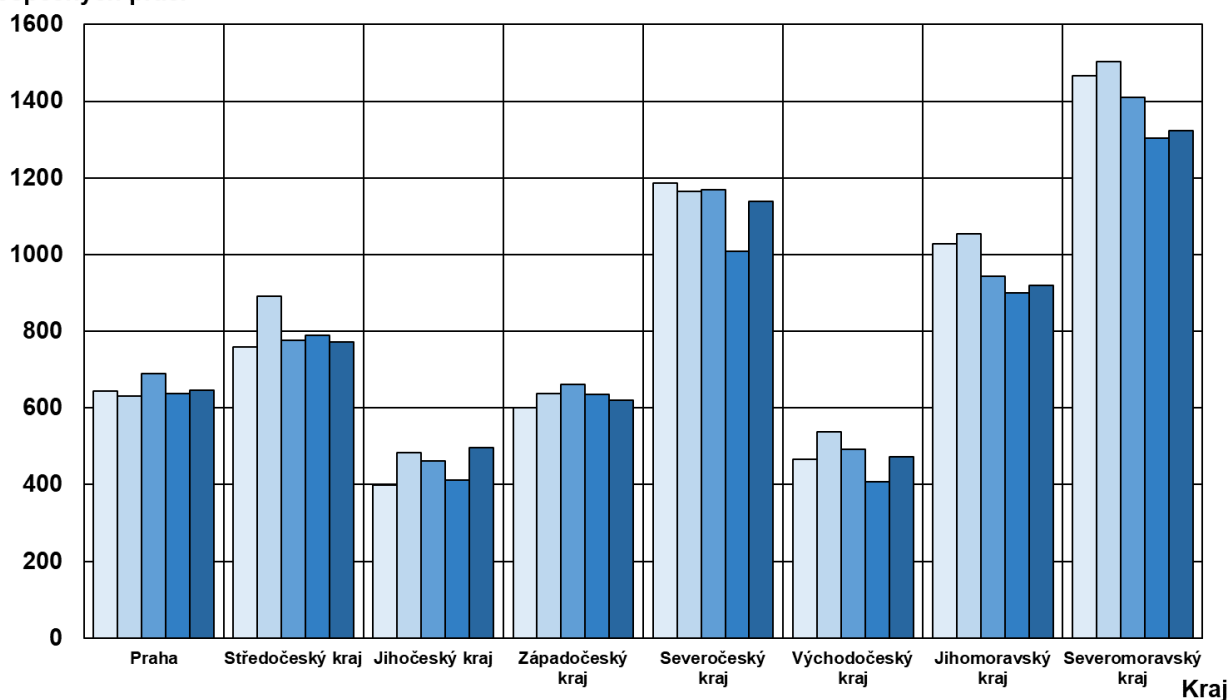
Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích dospělí a mladiství.

Graf 24 – Počet nových případů obecně prospěšných prací v soudních krajích

Počet nových
případů obecně
prospěšných prací

2018 2019 2020 2021 2022

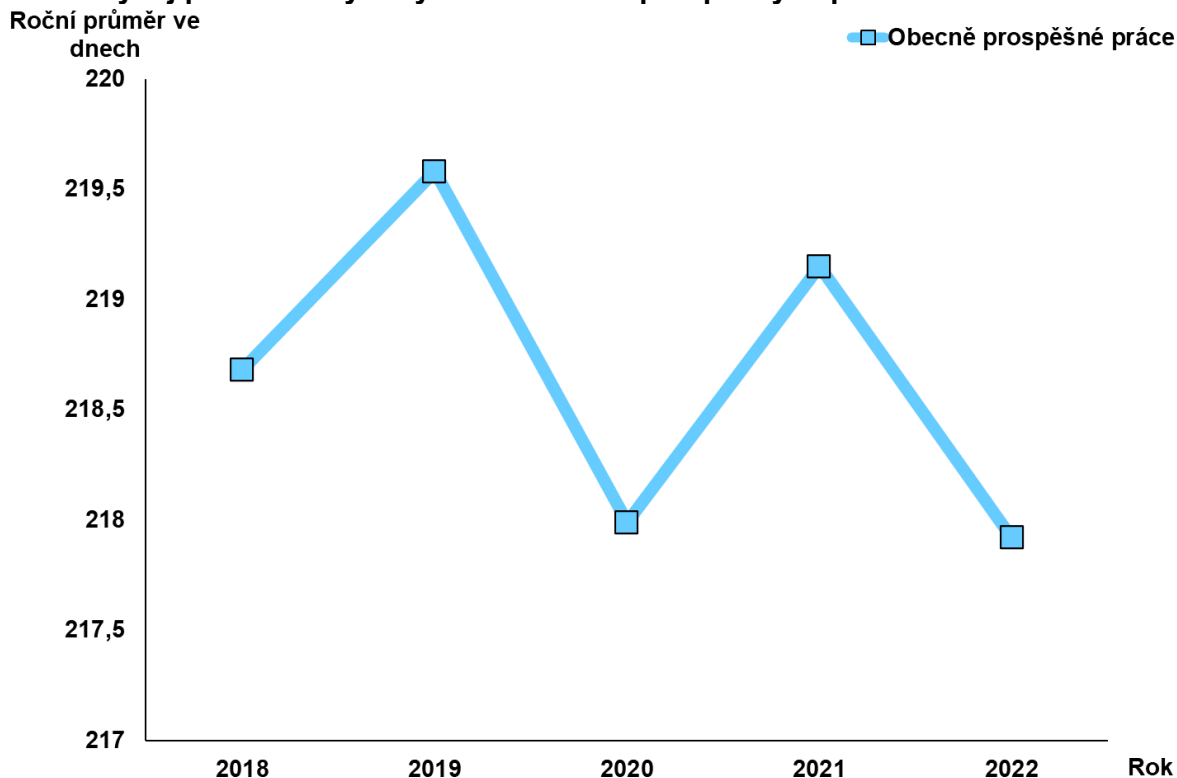
Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích dospělí a mladiství.

7.4 Struktura obecně prospěšných prací podle výměry trestu

Trest obecně prospěšných prací bývá dlouhodobě ukládán spíše v horní hranici zákonné výměry. Za období 2018–2022 činila průměrná výměra ze všech uložených případů obecně prospěšných prací 218,7 hodin. Nejnižší průměr byl v daném období zaznamenán v roce 2022, a to 217,9 hodin (viz graf č. 25). Medián v daném období činil každý rok 220 hodin. Průměrná výměra trestů za období 2018–2022 činila u dospělých pachatelů 223 hodin.

Graf 25 – Vývoj průměrné výměry trestu obecně prospěšných prací

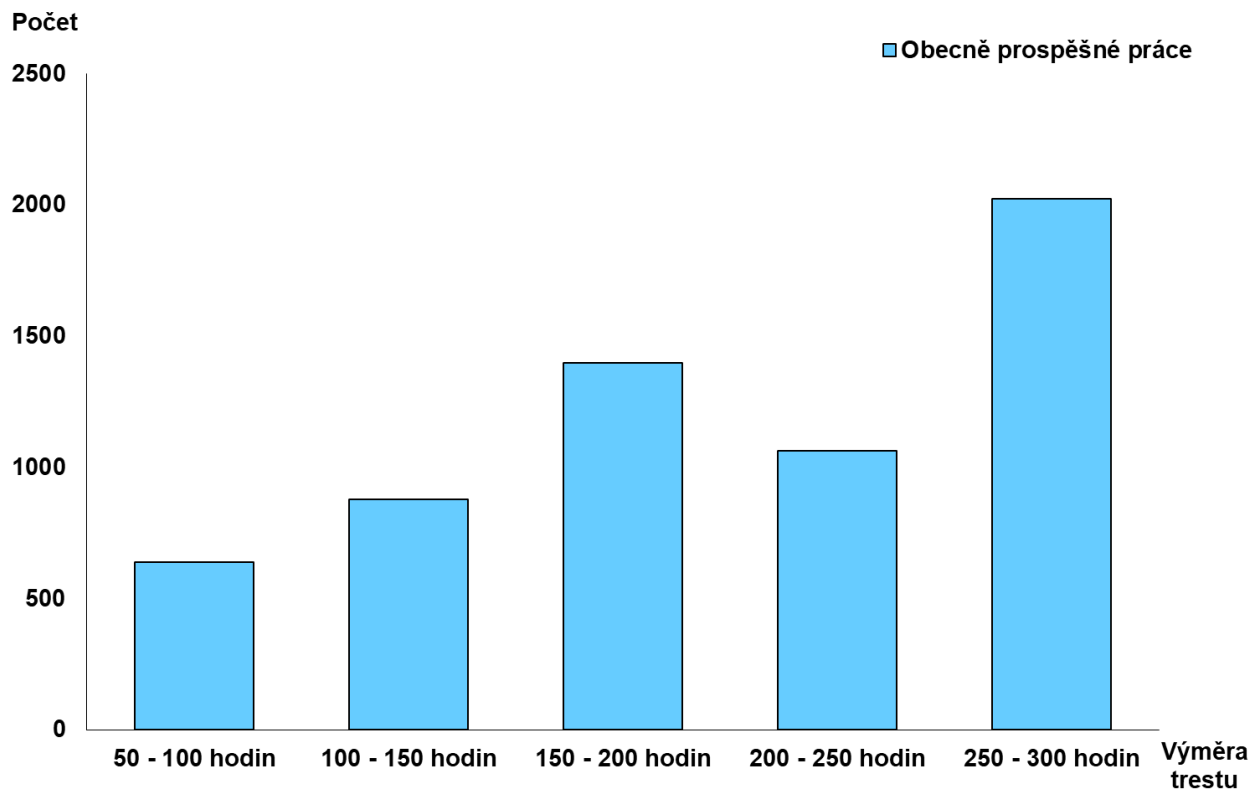

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 12/2022

Pozn.: Graf zobrazuje vývoj výměry u věkových kategorií dospělí a mladiství.

Rok 2022 se od předchozích let ve výměře trestu neodlišoval. Trendy v délce výměry zůstaly stejné. V roce 2022 byla průměrná výměra obecně prospěšných prací u všech pachatelů 217,9 hodin. Medián činil 220 hodin. Nejčastěji byl v roce 2022 pachatelům uložen trest obecně prospěšných prací ve skupině s rozsahem 250–300 hodin (viz graf č. 26). Druhou nejčtenější byla skupina s výměrou 150–200 hodin. Nejméně často byly ukládány tresty ve skupině s nejnižší možnou výměrou 50–100 hodin.

Graf 26 – Výměra trestu obecně prospěšných prací v roce 2022

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 12/2022

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích dospělí a mladiství.

7.5 Struktura poskytovatelů obecně prospěšných prací

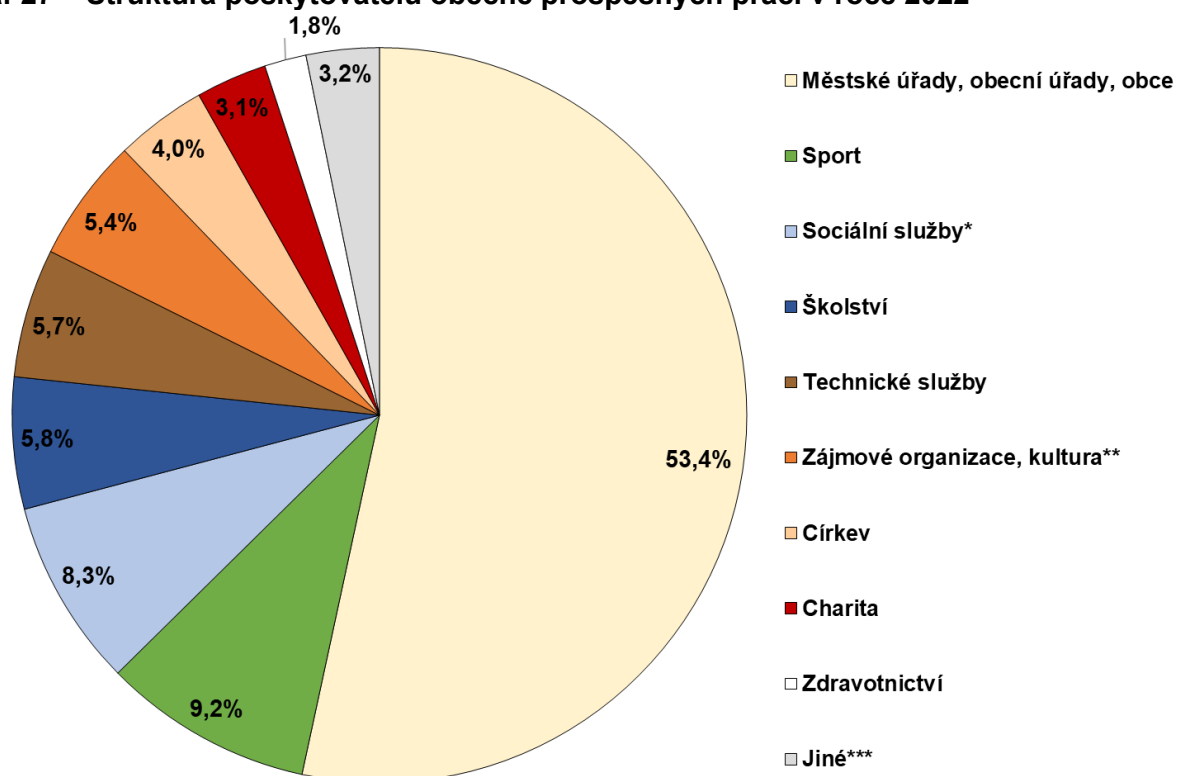
V roce 2022 tvořily největší část poskytovatelů obecně prospěšných prací městské úřady, obecní úřady a obce (viz graf č. 27). Jednalo se o více než polovinu (53,4 %) všech poskytovatelů.

Početně zastoupeny byly také poskytovatelé v oblasti sportu (9,2 %) a poskytovatelé v oblasti sociálních služeb (8,3 %). Poskytovateli v oblasti sportu jsou zejména tělovýchovné jednoty nebo fotbalové či jiné kluby. V případě poskytovatelů sociálních služeb se jedná zejména o dětské domovy, domovy dětí a mládeže, domovy pro seniory nebo nízkoprahová centra.

Poskytovatelé v oblasti školství se na struktuře poskytovatelů v roce 2022 podíleli 5,8 %. Poskytovatelé v oblasti technických služeb tvořili 5,7 % a poskytovatelé v oblasti zájmových organizací a kultury 5,4 %.

Méně než 5 % se na struktuře poskytovatelů podíleli poskytovatelé z oblastí církve (4 %), charity (3,1 %) a zdravotnictví (1,8 %). Ostatní poskytovatelé pak tvořili zbylých 3,2 %.

Graf 27 – Struktura poskytovatelů obecně prospěšných prací v roce 2022

Zdroj dat: Databáze poskytovatelů OPP

Pozn.: Jedná se pouze o poskytovatele obecně prospěšných prací.

** zejména dětské domovy a domovy dětí a mládeže, domovy pro seniory, nízkoprahová centra, práce se zdravotně postiženými*

*** zejména Junák, volnočasová a kulturní centra*

**** např. dopravní podniky, útulky, ZOO, hřbitovy*

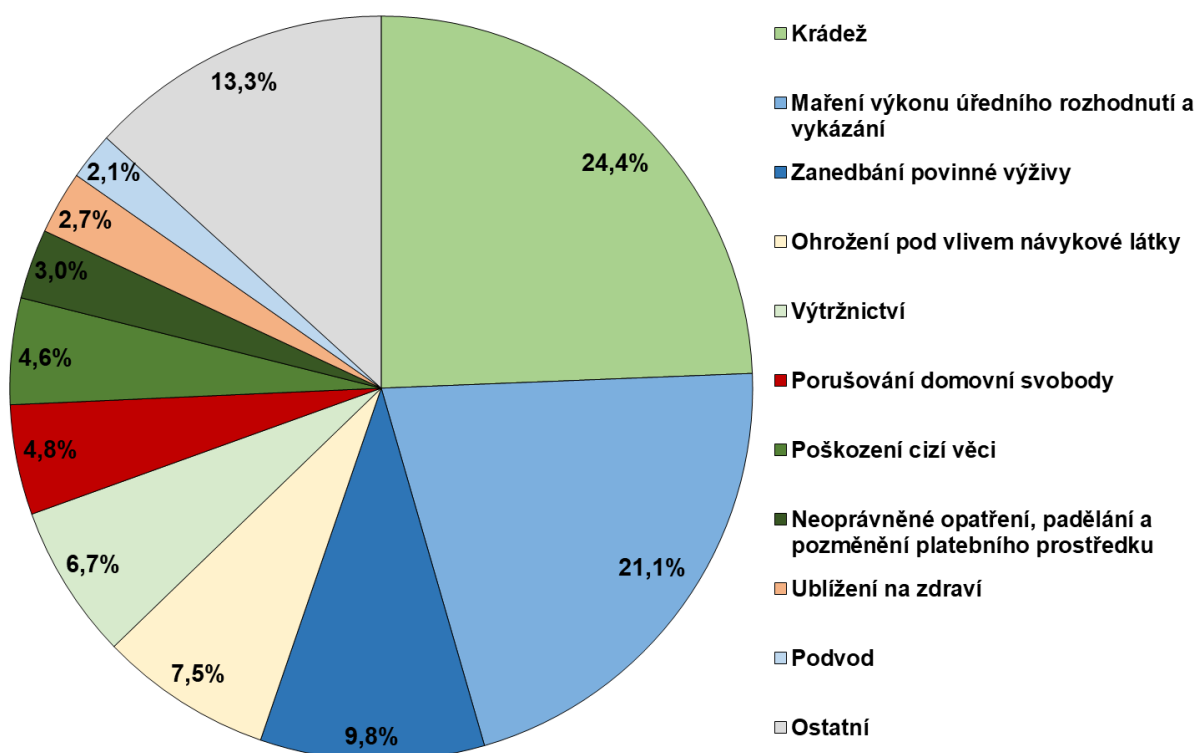
7.6 Struktura trestné činnosti u obecně prospěšných prací

V roce 2022 byl v případech, kde byl uložen trest obecně prospěšných prací, nejvíce zastoupený trestný čin krádeže. Jednalo se o 24,4 % případů. Ve 21,1 % případů byl zaznamenán trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání. V dalších 9,8 % případů se jednalo o trestný čin zanedbání povinné výživy. V 7,5 % případů byl pak zastoupen trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky (viz graf č. 28).

U dospělých pachatelů byla nejčastějším trestným činem také krádež (24,5 %). Početně zastoupeny byly i trestné činy maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání (21,6 %) a zanedbání povinné výživy (10,1 %).

U mladistvých pachatelů tvořila více než polovinu struktury trestné činnosti provinění majetkového charakteru. Nejvíce byla zastoupena provinění výtržnictví (21,8 %), krádež (21,1 %) a ublížení na zdraví (12,3 %). Následovalo provinění poškození cizí věci (10 %) a provinění maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání (9,6 %).

Graf 28 – Struktura trestné činnosti u obecně prospěšných prací za rok 2022

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 12/2022

Pozn.: Jedná se o % ze všech zaznamenaných trestných činů (v jednom evidovaném případě může být zaznamenáno více trestných činů).

Graf zobrazuje strukturu případů u věkových kategorií dospělí a mladiství.

8 Domácí vězení

8.1 Popis domácího vězení

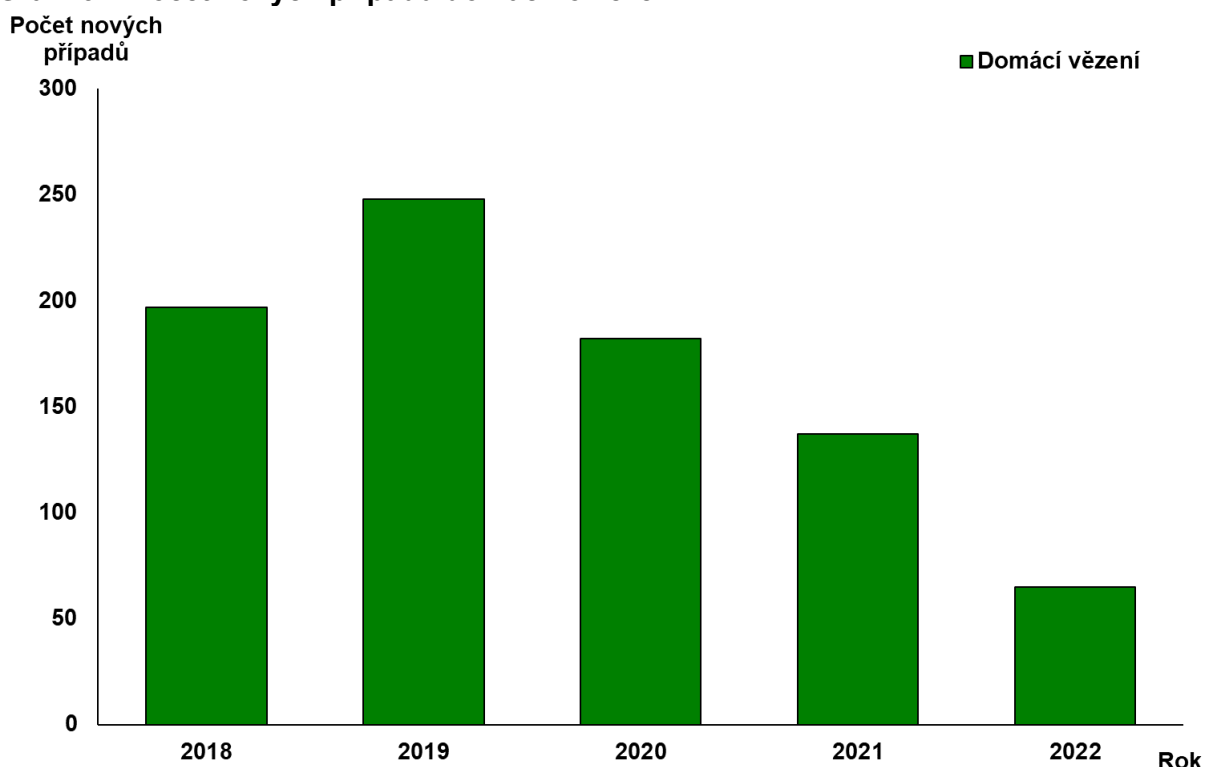
Trest domácího vězení patří k nejpřísnějším alternativním trestům. Trest spočívá v povinnosti pachatele zdržet se v určeném obydlí v soudem stanoveném čase. Pro účely tohoto materiálu řadíme k této agendě kromě samotného trestu domácího vězení i případy, kdy je pachatel podmíněně propuštěný z výkonu trestu odnětí svobody, a zároveň mu je uložena povinnost zdržet se ve stanoveném čase v obydlí (pro účely tohoto textu se tento institut označuje jako povinnost domácího vězení).

V období od září 2018 do listopadu 2021 byl ke kontrole domácího vězení využíván elektronický monitorovací systém. Z důvodu problémů s dodavatelem tohoto systému však došlo k ukončení jeho provozu. V současnosti probíhá kontrola výkonu tohoto trestu prostřednictvím namátkových kontrol, které vykonávají probační pracovníci.

8.2 Vývoj domácího vězení v ČR

Ročně bývá uloženo 200–250 případů domácího vězení (včetně povinnosti domácího vězení). V roce 2018 bylo domácí vězení uloženo v 197 případech. V roce 2019 došlo k nárůstu tohoto počtu. Za celý rok 2019 bylo zaevidováno 248 případů domácího vězení (viz graf č. 29). Jednalo se o nejvyšší počet za posledních 5 let. Od té doby dochází k poklesu nových trestů domácího vězení. Za celý rok 2022 bylo uloženo 65 případů domácího vězení. Oproti roku 2021 se jednalo o pokles o 52,6 %. Žádné trestní opatření domácího vězení nebylo v roce 2022 uloženo mladistvému pachateli.

Případy podmíněně propuštěných pachatelů s povinností zdržet se ve svém obydlí tvoří pouze malou část z celkového přírůstku. Ročně jich Probační a mediační služba eviduje pouze jednotky. V roce 2022 to byly 3 případy (viz tabulka č. 10).

Graf 29 – Počet nových případů domácího vězení

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Pozn.: Počet je uveden včetně případů podmíněného propuštění s povinností zdržet se ve stanoveném čase v obydlí.

Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích dospělí a mladiství.

Tabulka 10 – Počet nových případů domácího vězení

Druh trestu	2018	2019	2020	2021	2022
Trest a trestní opatření domácího vězení	194	243	173	126	62
Podmíněné propuštění s povinností zdržet se v obydlí	3	5	9	11	3
Celkem	197	248	182	137	65

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích dospělí a mladiství.

8.3 Vývoj domácího vězení v soudních krajích

Největší počet trestů a povinností domácího vězení je každoročně evidován v krajích Severomoravském, Středočeském a Jihočeském. Nejméně případů domácího vězení napadne každý rok ve Východočeském kraji a v Praze.

K výraznému poklesu v počtu nových trestů a povinností domácího vězení došlo v krajích Středočeském, Jihočeském, Severočeském, Jihočeském, Severomoravském a v Praze. Pokles je v těchto krajích patrný zejména v letech 2021 a 2022 (viz graf č. 30). V krajích Západočeském a Východočeském se projevil kolísavý trend, kdy shodně v obou krajích došlo v roce 2021 k nárůstu počtu nových trestů a povinností. V roce 2022 však i v těchto krajích došlo k poklesu nových případů v této agendě.

Oproti roku 2018 zaznamenala největší pokles přírůstek trestů a povinností domácího vězení Praha. V roce 2022 se jednalo o pokles o 93,5 % ve srovnání s rokem 2018. Nejvyšší pokles v absolutních číslech pak nastal v Jihočeském kraji. V Jihočeském kraji bylo v roce 2022 zaevidováno celkem 5 nových trestů a povinností domácího vězení. Bylo to o 33 případů méně než v roce 2018 (viz tabulka č. 11).

V roce 2022 došlo ve všech krajích k poklesu počtu nových trestů a povinností domácího vězení ve srovnání s rokem 2021. Nejvýraznější pokles přitom nastal v krajích Jihomoravském a Východočeském a v Praze. V těchto krajích dosahoval meziroční pokles více než 70 %. V absolutních číslech poklesly nejvíce počty nových trestů a povinností domácího vězení v krajích Severočeském a Jihomoravském. V Severočeském kraji napadlo v roce 2022 o 17 případů domácího vězení méně než v roce 2021. V Jihomoravském kraji to bylo o 16 případů méně.

Nejvíce trestů a povinností domácího vězení napadlo v roce 2022 v Západočeském soudním kraji. Jednalo se o 16 nových případů. Nejméně nových případů domácího vězení bylo v roce 2022 zaevidováno v Praze. Za celý rok byly v Praze uloženy 2 nové případy domácího vězení.

Tabulka 11 – Počet nových případů domácího vězení v soudních krajích

Soudní kraj	2018	2019	2020	2021	2022
Praha	31	26	13	8	2
Středočeský kraj	27	28	22	16	13
Jihočeský kraj	22	23	21	10	4
Západočeský kraj	20	33	14	28	16
Severočeský kraj	34	55	36	30	13
Východočeský kraj	5	15	6	10	3
Jihomoravský kraj	38	34	29	21	5
Severomoravský kraj	21	43	49	25	14
CR	197	248	182	137	65

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

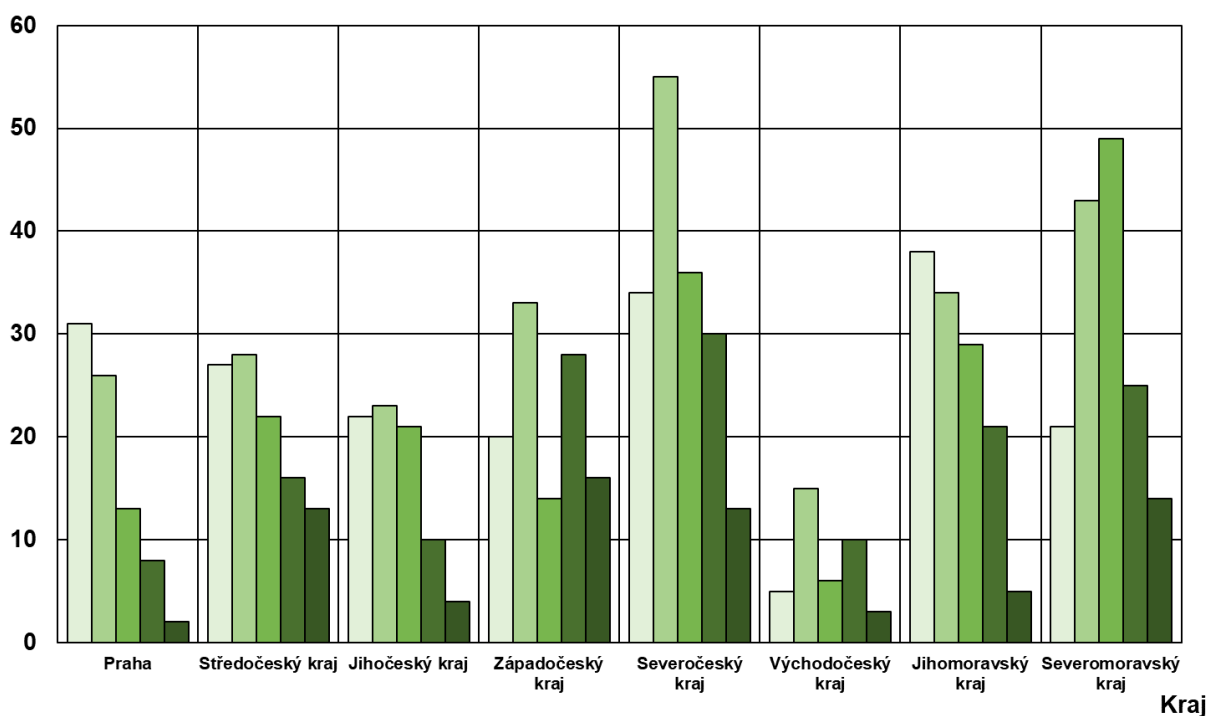
Pozn.: Počet je uveden včetně případů podmíněného propuštění s povinností zdržet se ve stanoveném čase v obydli.

Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích dospělí a mladiství.

Graf 30 – Počet nových případů domácího vězení v soudních krajích

Počet nových
případů domácího
vězení

2018 2019 2020 2021 2022

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Pozn.: Počet je uveden včetně případů podmíněného propuštění s povinností zdržet se ve stanoveném čase v obydli.

Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích dospělí a mladiství.

8.4 Struktura domácího vězení podle výměry trestu

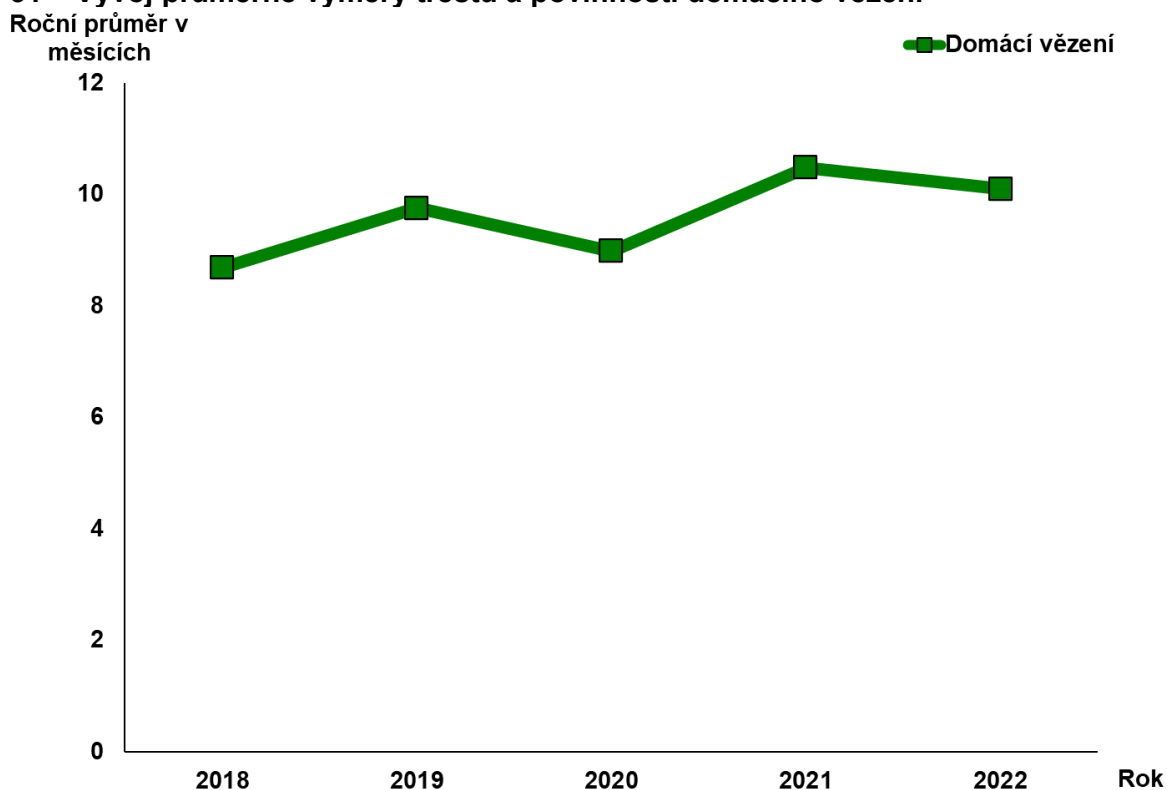
Zákonem stanovená maximální délka trestu domácího vězení jsou 2 roky, u mladistvých může být trestní opatření domácího vězení uloženo v maximální výměře 1 rok. U podmíněně propuštěných je maximální délka uložené povinnosti 1 rok.

Průměrná roční délka všech uložených trestů a povinností domácího vězení u dospělých a mladistvých za období let 2018–2022 činila 9,5 měsíců. Jak je vidět na grafu č. 31, průměrná roční výměra domácího vězení kolísá mezi hodnotami 8–11 měsíců. V roce 2022 průměrná roční výměra klesla oproti roku 2021 a činila 10,1 měsíců.

Nejčastěji byly případy domácího vězení v období 2018–2022 ukládány v rozsahu 12 měsíců. Nejpočetněji bylo domácí vězení v daném období ukládáno ve výměře 6–12 měsíců. Medián činil 9 měsíců.

U podmíněně propuštěných byla průměrná délka uložené povinnosti domácího vězení 7,6 měsíců. Medián u podmíněně propuštěných činil 6 měsíců.

Graf 31 – Vývoj průměrné výměry trestu a povinnosti domácího vězení

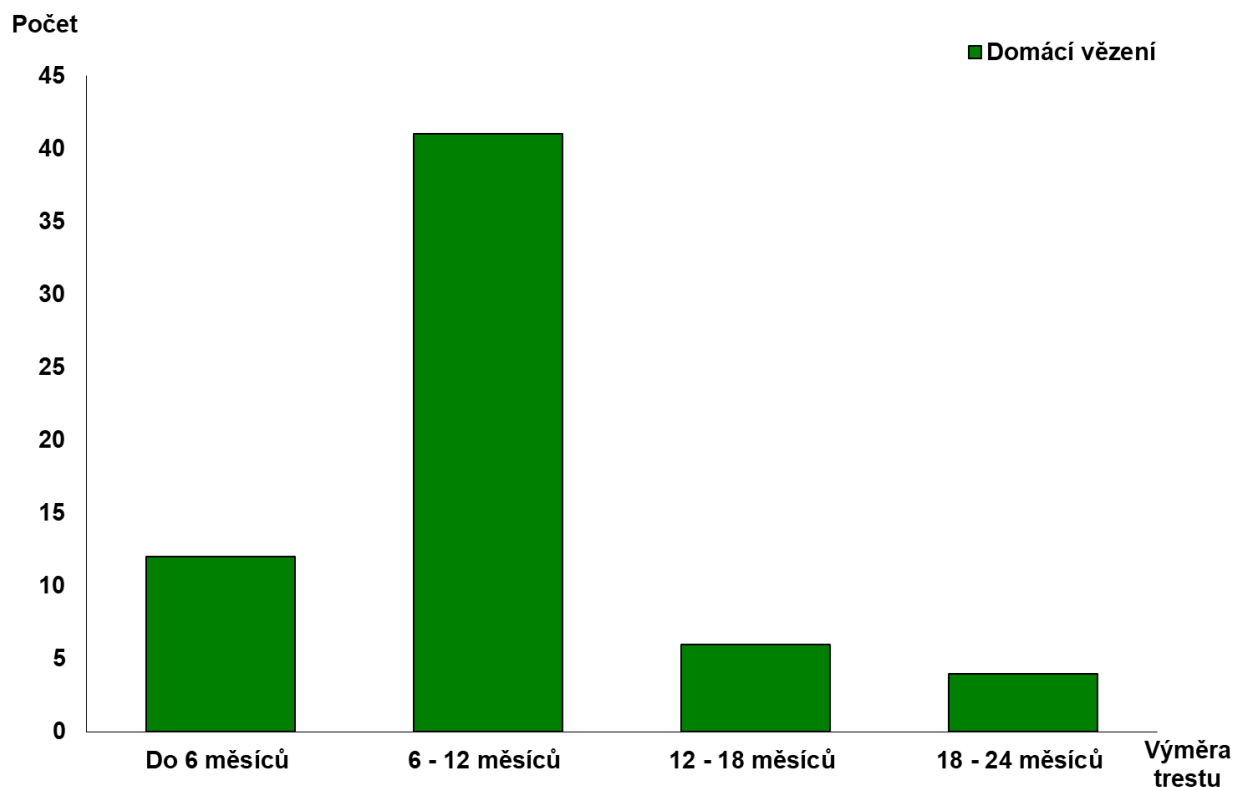
Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

*Pozn.: Včetně případů podmíněného propuštění s povinností zdržet se v určeném čase v obydlí
Graf zobrazuje vývoj výměry u věkových kategorií dospělí a mladiství.*

V roce 2022 činila průměrná délka uložených trestů a povinností domácího vězení u dospělých a mladistvých 10,1 měsíců. Nejčastěji bylo domácí vězení (včetně povinností domácího vězení) ukládáno ve výměře 12 měsíců. Medián činil 10 měsíců.

Nejpočetněji byly v roce 2022 ukládány tresty a povinnosti domácího vězení ve skupině s rozsahem 6–12 měsíců (viz graf č. 32). Pouze 15,4 % případů bylo v roce 2022 uloženo s výměrou nad 12 měsíců. U 3 % případů domácího vězení ještě nedošlo k jejich nařízení a nebylo tak možné určit jejich výměru.

Graf 32 – Výměra trestu a povinnosti domácího vězení za rok 2022

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 12/2022

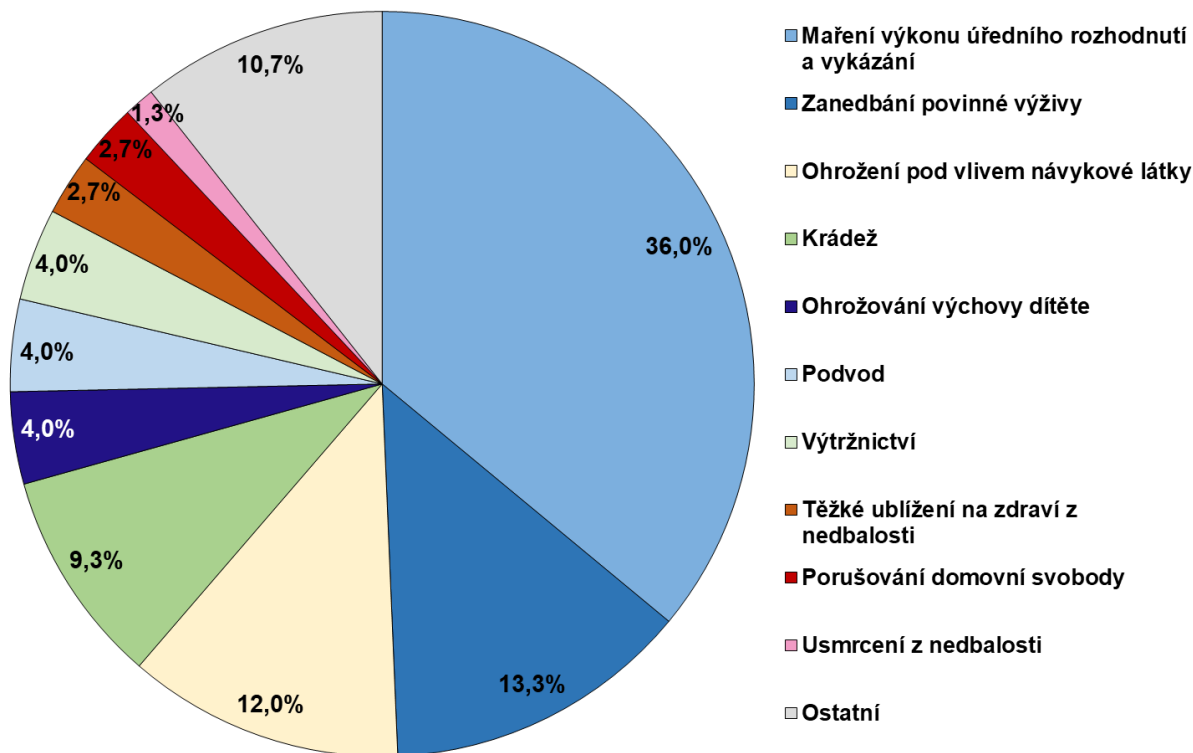
*Pozn.: Včetně případů podmíněného propuštění s povinností zdržet se ve stanoveném čase v obydlí
Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích dospělí a mladiství.*

8.5 Struktura trestné činnosti u domácího vězení

Nejčastěji zaznamenaným trestným činem, za který byl pachatel uložen trest domácího vězení, byl trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání. Jak je vidět na grafu č. 33, tento trestný čin tvořil více než třetinu všech případů (36 %).

Dalšími početně zastoupenými trestnými činy byly zanedbání povinné výživy (13,3 %), ohrožení pod vlivem návykové látky (12 %) a krádež (9,3 %). Další trestné činy jako například ohrožování výchovy dítěte, podvod či výtržnictví se objevily pouze v jednotkách případů.

Graf 33 – Struktura trestné činnosti u trestu domácího vězení za rok 2022

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 12/2022

Pozn.: Jedná se o % ze všech zaznamenaných trestných činů (v jednom evidovaném případě může být zaznamenáno více trestných činů).

Graf zobrazuje strukturu případů u věkových kategorií dospělí a mladiství.

9 Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce

9.1 Popis zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce

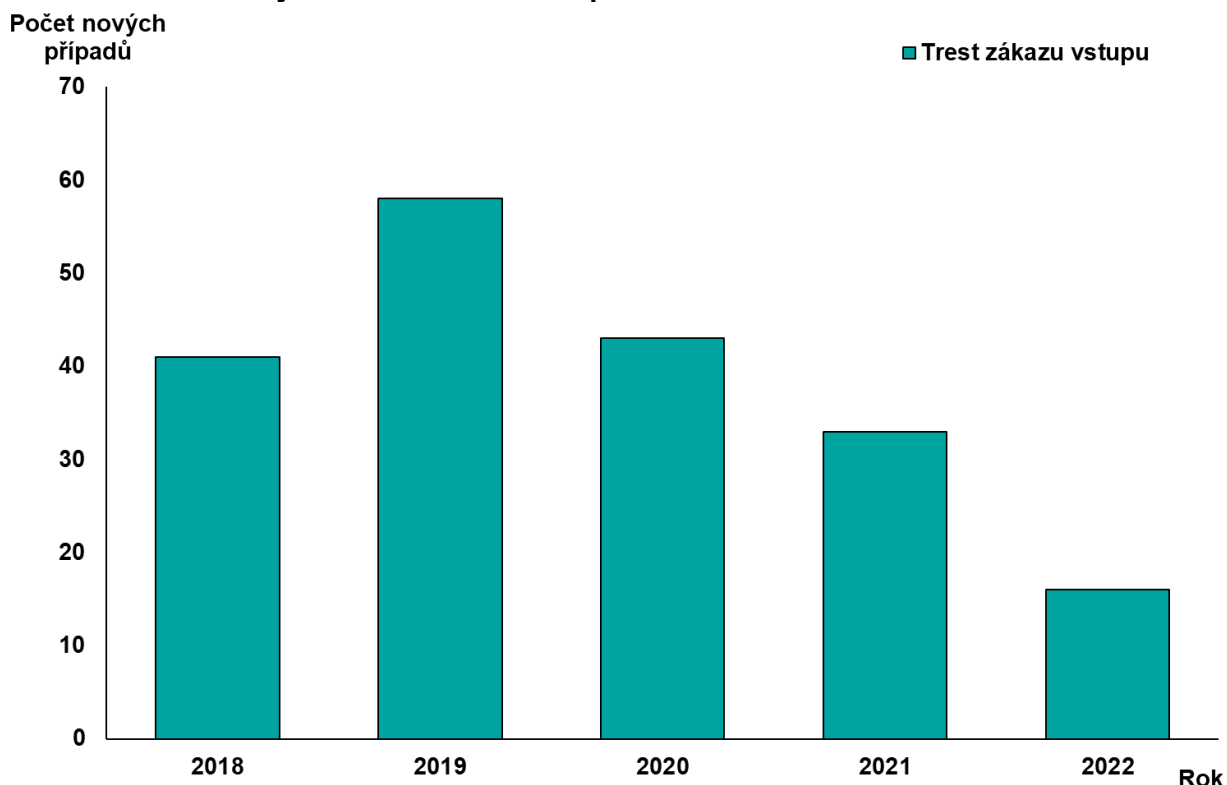
V rámci trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce (dále trest zákazu vstupu) se pachateli zakazuje účast na vymezených sportovních, kulturních či jiných společenských akcích, a to po celou dobu jeho výkonu. Soud může uložit trest zákazu vstupu až na deset let, dopustil-li se pachatel úmyslného trestného činu v souvislosti s návštěvou takové akce.

Pachatel má dále povinnost spolupracovat s probačním pracovníkem a postupovat podle stanoveného probačního plánu. V případech, kdy to probační pracovník považuje za potřebné, může pachateli uložit povinnost dostavovat se v době bezprostředně související s konáním zakázané akce na služebnu Policie ČR.

9.2 Vývoj trestu zákazu vstupu v ČR

Nejnižší počet uložených trestů zákazu vstupu byl zaznamenán v roce 2010, kdy došlo k jeho zavedení. Za celý rok bylo uloženo pouze 7 trestů. Následně začal počet uložených trestů stoupat a přírůstek trestu zákazu vstupu se ustálil v rozmezí 50–70 případů ročně. Od roku 2020 však můžeme pozorovat klesající trend v počtu nových trestů zákazů vstupu (viz graf č. 34). V roce 2020 se jednalo o pokles o 25,9 % ve srovnání s rokem 2019. V roce 2021 následoval další pokles o 23,3 % ve srovnání s rokem 2020. V roce 2022 se pokles projevil ještě výrazněji – činil 51,5 % ve srovnání s rokem 2021. Za celý rok 2022 napadlo 16 trestů zákazu vstupu. Žádné trestní opatření zákazu vstupu nebylo v roce 2022 uloženo mladistvému pachateli.

Graf 34 – Počet nových trestů zákazu vstupu

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích dospělí a mladiství.

9.3 Vývoj trestu zákazu vstupu v regionech

Jak je vidět na grafu č. 35, četnost trestů zákazu vstupu se v jednotlivých soudních krajích liší. Z pohledu posledních 5 let má největší přírůstek tohoto trestu jednoznačně Severomoravský kraj. Za posledních 5 let tam v průměru ročně napadlo 16,4 trestů. Je to 2,5x více než v Praze, která zaznamenala druhý nejvyšší roční průměrný přírůstek.

Klesající trend v počtu nových trestů zákazu vstupu je možné pozorovat v krajích Východočeském, Jihomoravském a Severomoravském. V Praze docházelo v letech 2019–2021 k rostoucímu trendu. Počty nových trestů zákazu vstupu kolísaly v letech 2018–2022 v kraji Středočeském. Ve Středočeském a Západočeském kraji došlo k výkyvům, ve kterých nenapadl ani 1 trest zákazu vstupu v roce 2021 (Středočeský kraj) nebo v letech 2021 a 2022 (Západočeský kraj).

Ve většině krajů došlo v roce 2022 k meziročnímu poklesu počtu nových trestů. Pouze v Jihočeském kraji byl v roce 2022 zachován stejný přírůstek jako v roce 2021 (viz tabulka č. 12). Ve Středočeském kraji došlo dokonce k meziročnímu nárůstu, který byl způsoben tím, že v roce 2021 nebyl ve Středočeském kraji nově uložený ani 1 trest zákazu vstupu.

V roce 2022 napadlo nejvíce trestů zákazu vstupu opětovně v Severomoravském kraji. Celkem bylo v Severomoravském kraji uloženo 7 trestů. Následoval Středočeský kraj s přírůstkem 4 trestů. V roce 2022 nenapadl ani 1 nový trest zákazu vstupu v krajích Západočeském a Východočeském.

Tabulka 12 – Počet nových trestů zákazu vstupu v soudních krajích

Soudní kraj	2018	2019	2020	2021	2022
Praha	11	5	6	8	1
Středočeský kraj	3	6	4	0	4
Jihočeský kraj	2	1	0	2	2
Západočeský kraj	2	1	3	0	0
Severočeský kraj	4	9	0	7	2
Východočeský kraj	3	4	2	1	0
Jihomoravský kraj	9	9	3	4	1
Severomoravský kraj	9	25	28	13	7
ČR	41	58	43	33	16

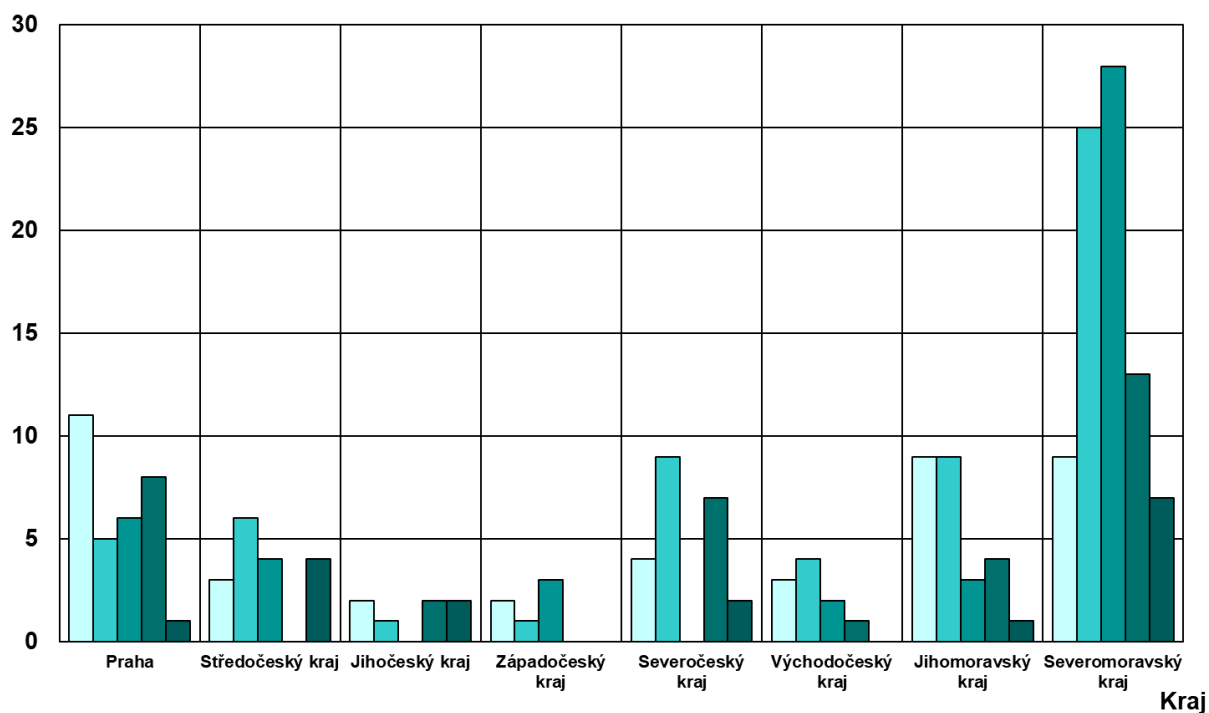
Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích dospělí a mladiství.

Graf 35 – Počet nových trestů zákazu vstupu v soudních krajích

Počet nových trestů
zákazu vstupu

2018 2019 2020 2021 2022

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

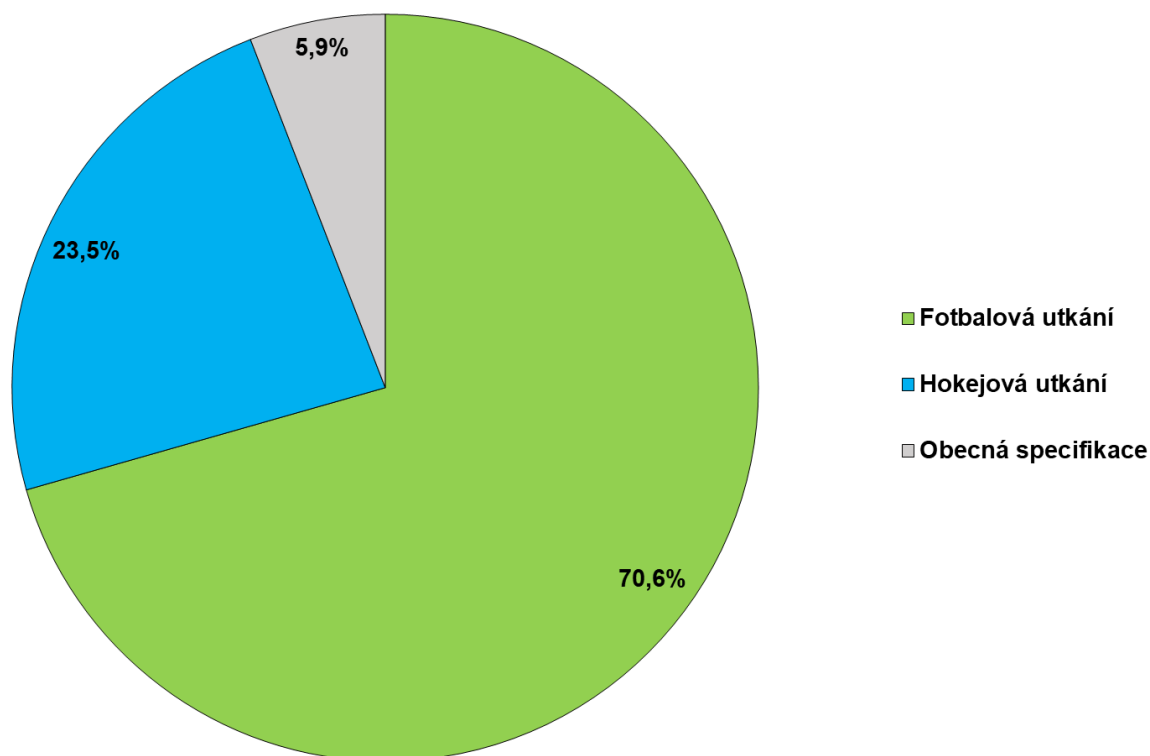
Pozn.: Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích dospělí a mládež.

9.4 Struktura trestů zákazu vstupu podle věcné specifikace

Trest zákazu vstupu je zaměřený převážně na trestnou činnost spjatou s diváckým násilím. Tomu odpovídá i věcná specifikace ukládaných trestů. Za období 2018–2022 tvořily největší část tresty s vymezeným zákazem účasti na fotbalových utkáních. Jednalo se o celkem 129 trestů s tímto vymezením (65,5 %). Druhým nejčastějším zákazem byl zákaz účasti na hokejových utkáních. Tato specifikace tvořila 26,4 % všech trestů. Podstatně méně již bylo zákazů účasti na jiných akcích, jako jsou například zákaz účasti na diskotékách, zábavách, plesech či na akcích, kde se prodává alkohol.

V roce 2022 byly trendy věcné specifikace trestu zákazu vstupu obdobné (viz graf č. 36). Nejvíce byly ukládány zákazy účasti na fotbalových utkáních, a to 70,6 % (12 trestů). Zákazy účasti na hokejových utkáních tvořily v roce 2022 celkem 23,5 % zákazů. V 1 případě (5,9 %) byl trest zákazu vstupu specifikován pouze obecně.

Graf 36 – Struktura věcné specifikace trestu zákazu vstupu v roce 2022

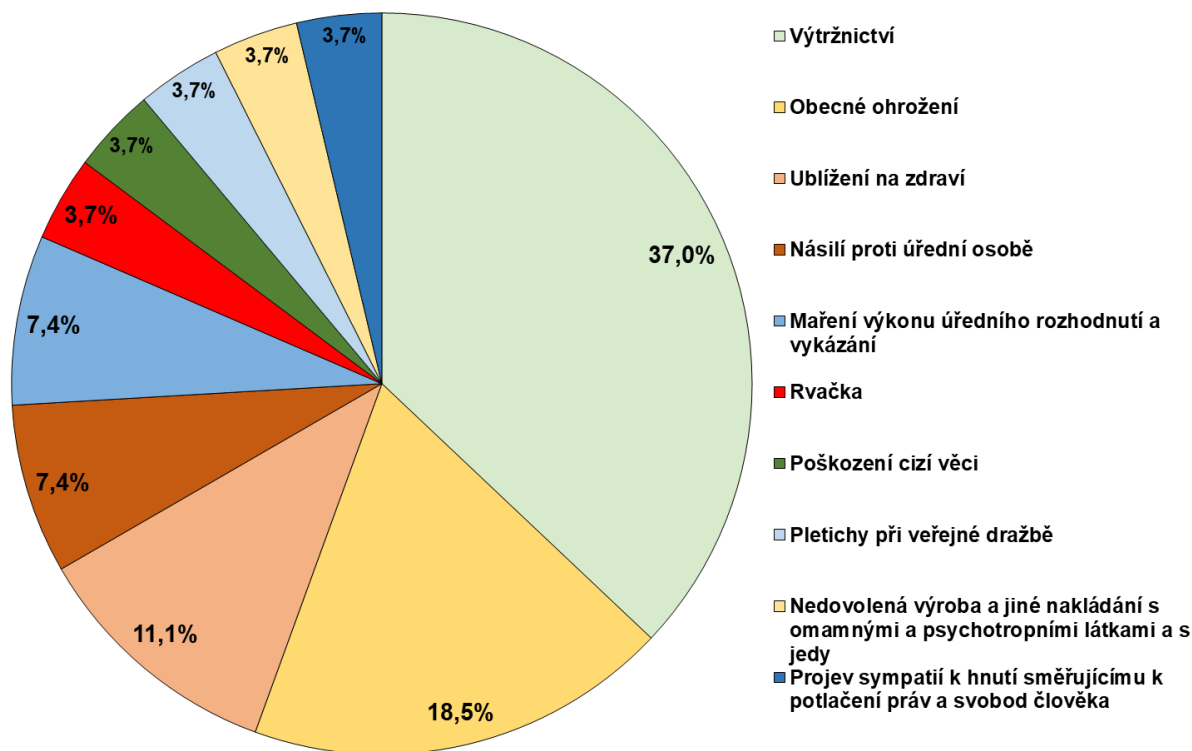
Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 12/2022

Pozn.: Graf zobrazuje strukturu případů u věkových kategorií dospělí a mladiství.

9.5 Struktura trestné činnosti u trestu zákazu vstupu

V roce 2022 napadl trest zákazu vstupu nejčastěji ve spojitosti s trestným činem výtržnictví. Jednalo se o 37 % ze všech případů (viz graf č. 37). Dále byl početně zastoupen trestný čin obecné ohrožení (18,5 %). V jednotkách případů se pak objevovaly další trestné činy jako ublížení na zdraví, násilí proti úřední osobě či maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání. V jednom případě pak byly shodně zastoupeny trestné činy rvačka, poškození cizí věci, pletichy při veřejné dražbě, nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy a projev sympatií k hnutí směřujícím k potlačení práv a svobod člověka.

Graf 37 – Struktura trestné činnosti u trestů zákazu vstupu za rok 2022

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 12/2022

Pozn.: Jedná se o % ze všech zaznamenaných trestných činů (v jednom evidovaném případě může být zaznamenáno více trestných činů).

Graf zobrazuje strukturu případů u věkových kategorií dospělí a mladiství.

10 Drogová kriminalita

10.1 Popis případů souvisejících s drogovou kriminalitou

Mezi drogovou kriminalitu řadíme trestné činy uvedené v § 274, 283–287 a 360 trestního zákoníku.¹ Řadíme sem i případy, kdy byla pachateli uložena povinnost zdržet se užívání alkoholu či jiných omamných a psychotropních látek, podrobit se léčení závislosti na návykových látkách nebo se podrobit namátkovému testování na přítomnost alkoholu či jiných omamných a psychotropních látek v těle. Dále jsou do této kategorie zařazeny případy, ve kterých je klient označen jako závislý nebo problémový uživatel drog a alkoholu a případy se vztahem k drogové trestné činnosti (trestný čin byl spáchán pod vlivem drogy, v jiné souvislosti s drogou nebo za účelem získání drogy). Do drogové kriminality zařazujeme i případy, ve kterých byla pachateli uložena ochranná léčba (protialkoholní nebo protitoxikomanická) nebo probační a resocializační program zaměřený na problematiku zneužívání alkoholu či jiných omamných a psychotropních látek. Mezi drogovou kriminalitu řadíme i případy, ve kterých je pachateli uloženo předběžné opatření týkající se zákazu užívat, držet nebo přechovávat alkoholické nápoje a výchovné omezení neužívat návykové látky.

10.2 Vývoj případů spojených s drogovou kriminalitou v ČR

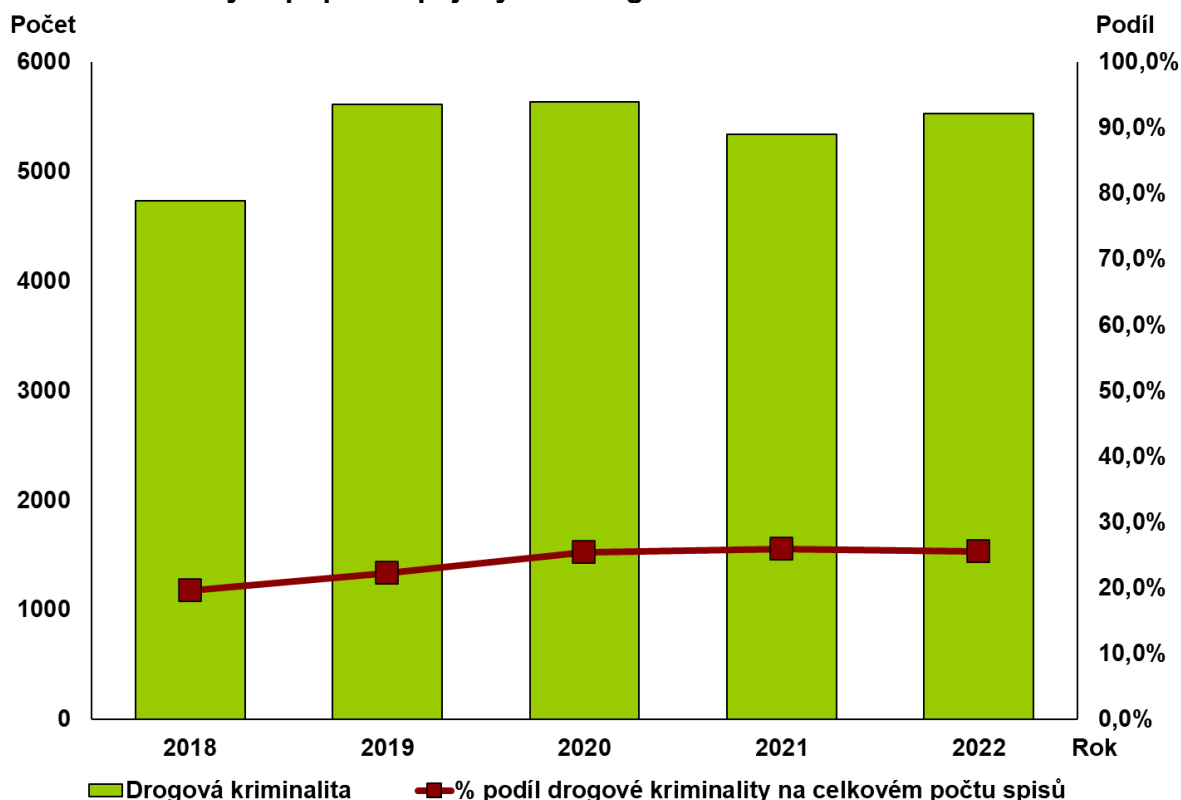
Počty nových případů spadajících do drogové kriminality se udržují na stabilní úrovni a dosahují každoročně 5–6 tisíc nových případů. Nejméně nových případů spadajících do drogové kriminality bylo v posledních 5 letech zaevidováno v roce 2018. Jednalo se o 4 736 nových případů. Následně došlo v roce 2019 ke zvýšení počtu nových případů spadajících do drogové kriminality. Jednalo se o meziroční nárůst o 18,5 %. V následujících letech se již počty případů spadajících do drogové kriminality udržovaly nad hranicí 5 000 nových případů.

V roce 2022 Probační a mediační služba evidovala celkem 5 531 nových případů spadajících do kategorie drogové kriminality. Oproti roku 2021 se jednalo o nárůst o 3,6 %. Z tohoto počtu se 198 případů týkalo agendy mládeže.

Od roku 2018 až do roku 2021 docházelo k nárůstu podílu spisů spadajících do drogové kriminality na celkovém počtu spisů. Tento nárůst je viditelný na grafu č. 38. V roce 2018 činil podíl drogové kriminality na celkovém počtu spisů 19,7 %. Následně se až do roku 2020 každoročně tento podíl zvýšil o 2–3 procentní body. V roce 2021 činil tento podíl již 26 %. V roce 2022 tento podíl mírně poklesl, a to na hodnotu z roku 2020. V roce 2022 dosahoval podíl spisů spadajících do drogové kriminality na celkovém počtu spisů 25,5 %.

¹ Jedná se o trestné činy: ohrožení pod vlivem návykové látky (§ 274), nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy (§ 283), přechovávání omamné a psychotropní látky a jedy (§ 284), nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku (§ 285), výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedy (§ 286), šíření toxikomanie (§ 287) a opilství (§ 360).

Graf 38 – Počet nových případů spojených s drogovou kriminalitou

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

10.3 Vývoj případů spojených s drogovou kriminalitou v soudních krajích

Rostoucí trend v počtu nových případů spojených s drogovou kriminalitou byl zaznamenán v krajích Jihočeském, Západočeském a Severočeském (viz graf č. 39). V krajích Středočeském, Jihomoravském a v Praze došlo k ustálení počtu nových případů spojených s drogovou kriminalitou na hodnotu 600 nových případů ročně (Praha), 700 nových případů ročně (Středočeský kraj) nebo 800 nových případů ročně (Jihomoravský kraj). Klesající trend se v uvedeném období projevil v Severomoravském kraji. V Severomoravském kraji bylo nejvíce případů spojených s drogovou kriminalitou zaznamenáno v roce 2019, kdy jich bylo zaevidováno celkem 1 543. Následně docházelo každý rok k poklesu. I tak má ale Severomoravský kraj nejvyšší přírůstky v této kategorii případů (viz tabulka č. 13).

Při srovnání let 2018 a 2022 došlo v oblasti drogové kriminality ve všech krajích k nárůstu počtu spisů spadajících do této kategorie. Nejvyšší nárůst přitom nastal v Severočeském kraji. Jednalo se o nárůst o 31,7 % v roce 2022 ve srovnání s rokem 2018. V ostatních krajích se nárůst v roce 2022 ve srovnání s rokem 2018 pohyboval v rozmezí 20–30 %. Nižší byl pouze v Jihomoravském kraji, kde činil 12,5 % a v Severomoravském kraji, kde činil 5 %.

V roce 2022 se přírůstek nových případů spojených s drogovou kriminalitou v rámci krajů odlišoval. Vyšší přírůstek, než byl zaznamenán v roce 2021, zaznamenaly kraje Středočeský, Jihočeský, Západočeský, Severočeský a Východočeský. Nejvyšší nárůst zaznamenal kraj Východočeský, kde napadlo o 19,1 % případů spojených s drogovou kriminalitou více než v roce 2021. Naopak nižší přírůstek, a tedy pokles nových případů spojených s drogovou kriminalitou, zaznamenaly ve srovnání s rokem 2021 kraje Jihomoravský, Severomoravský a Praha. V Jihomoravském kraji byl však rozdíl mezi přírůstem v roce 2021 a v roce 2022 nepatrný – činil pouze 3 případy.

V roce 2022 přibýlo nejvíce případů drogové kriminality v Severomoravském kraji. Jednalo se o 1 270 nových případů. Nejméně případů drogové kriminality bylo zaevidováno v Jihočeském kraji. Celkem tam v roce 2022 přibýlo 490 případů drogové kriminality.

Tabulka 13 – Počet nových případů spojených s drogovou kriminalitou v soudních krajích

Soudní kraj	2018	2019	2020	2021	2022
Praha	461	446	606	608	565
Středočeský kraj	567	671	706	691	708
Jihočeský kraj	388	407	430	420	490
Západočeský kraj	529	672	611	629	639
Severočeský kraj	649	780	787	809	855
Východočeský kraj	467	589	502	488	581
Jihomoravský kraj	728	800	817	822	819
Severomoravský kraj	1209	1543	1489	1285	1270
ČR	4736	5612	5636	5340	5531

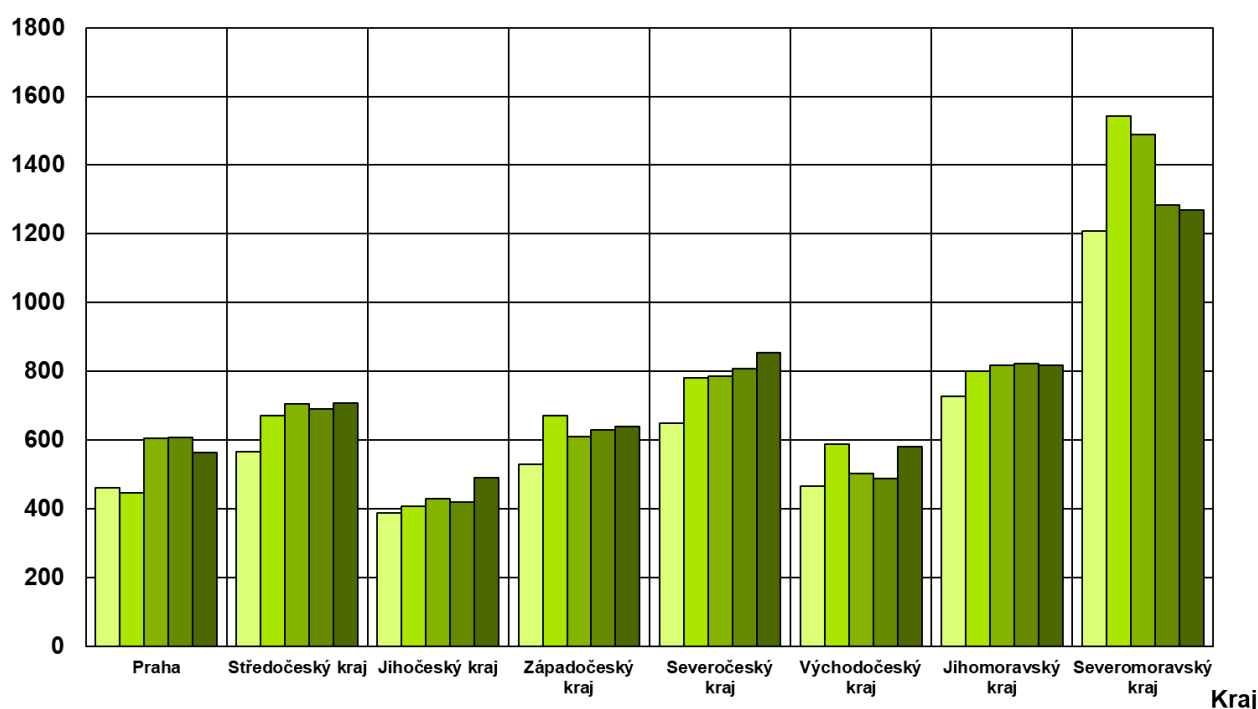
Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

Graf 39 – Počet nových případů spojených s drogovou kriminalitou v soudních krajích

Drogová kriminalita

2018 2019 2020 2021 2022

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

10.4 Vývoj testování na přítomnost drog a alkoholu

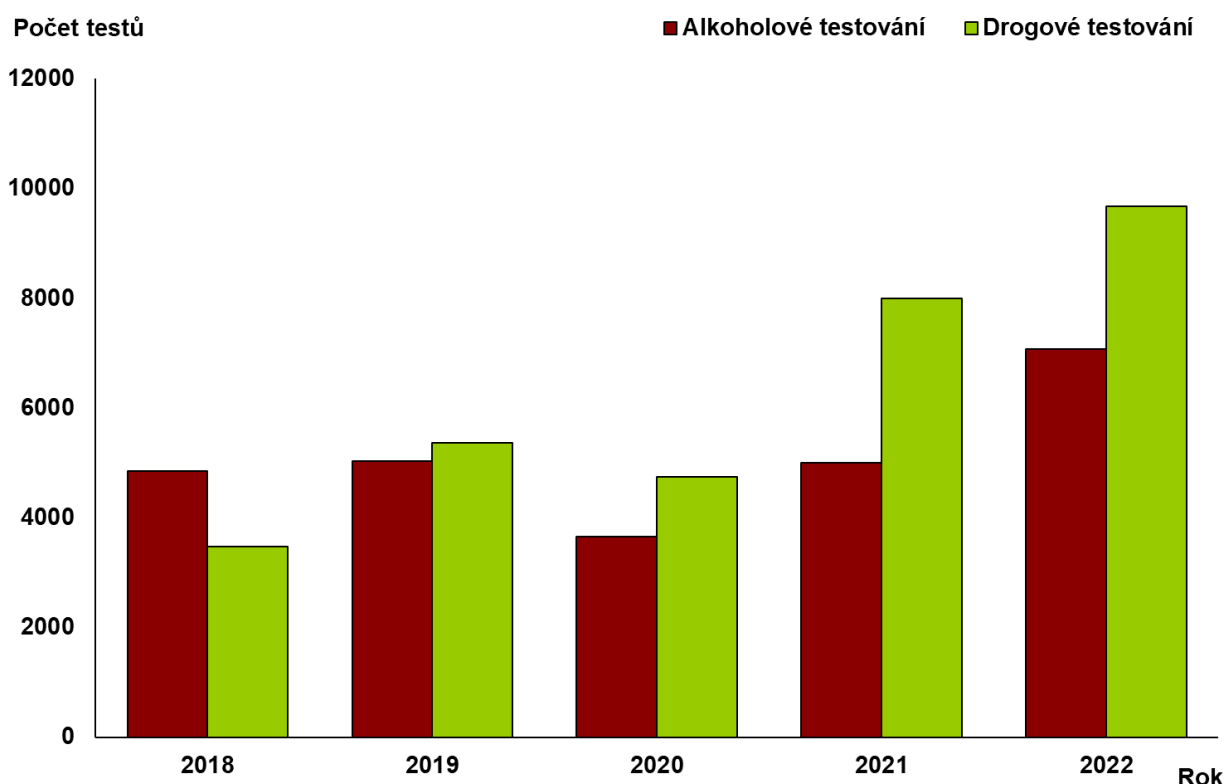
Ročně probační pracovníci provedou kolem 10 tisíc testů na přítomnost alkoholu či jiných omamných a psychotropních látek v těle. K poklesu tohoto počtu došlo v roce 2018, kdy bylo za celý rok provedeno 8 329 testů a také v roce 2020, kdy za celý rok probační pracovníci provedli 8 396 testů. Pokles provedených testů byl v roce 2020 z velké části způsoben epidemickými opatřeními.

V posledních dvou letech můžeme pozorovat výrazný nárůst počtu provedených testů. V roce 2021 bylo provedeno 13 001 testů. V roce 2022 to již bylo 16 749 testů. V roce 2022 se tak jednalo o nejvyšší počet provedených testů za posledních 5 let. Oproti roku 2021 se jednalo o nárůst o 28,8 %.

Z celkového počtu provedených testů bývá dlouhodobě více než polovina testů drogových (viz graf č. 40). Pouze v roce 2018 proběhlo více alkoholových testů. V průběhu roku 2022 bylo v rámci odborných agend provedeno probačními pracovníky 9 674 drogových testů (viz tabulka č. 15). Jednalo se o nárůst o 21 % v porovnání s rokem 2021.

Počty alkoholových testů se v období 2018–2021 pohybovaly kolem hodnoty 5 tisíc provedených testů ročně (viz tabulka 14). Pokles nastal pouze v roce 2020, kdy bylo za celý rok provedeno 3 653 alkoholových testů. V roce 2022 se počet provedených alkoholových testů zvýšil. Za celý rok 2022 bylo v rámci odborných agend provedeno probačními pracovníky 7 075 alkoholových testů. Jednalo se o nárůst o 41,4 % ve srovnání s rokem 2021.

Graf 40 – Počet provedených testů

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

10.5 Vývoj testování v regionech

Nejvíce testů bylo každoročně provedeno v Severomoravském kraji. Jednalo se o přibližně třetinu ze všech realizovaných testů. Nejméně testů provedly každoročně kraj Jihočeský a Praha (viz graf č. 41).

Souhrnné počty alkoholových a drogových testů kolísaly v uvedeném období téměř ve všech krajích. Typické bylo snížení počtu provedených testů v roce 2020. V letech 2021 a 2022 již ve všech krajích docházelo k nárůstu počtu provedených testů.

V roce 2022 došlo v porovnání s rokem 2021 k nárůstu počtu provedených testů ve všech krajích. Nárůst přitom nastal v obou uvedených kategoriích – jak u testů drogových, tak u testů alkoholových. Největší meziroční nárůst se v roce 2022 projevil v Praze. V roce 2022 bylo v Praze provedeno o 62,3 % testů více než v roce 2021. Nejmenší meziroční nárůst zaznamenal Severomoravský kraj. V Severomoravském kraji proběhlo v roce 2022 o 18,8 % testů více než v roce 2021. I tak se ale v Severomoravském kraji jednalo o největší meziroční nárůst v absolutních číslech. Probační pracovníci v Severomoravském kraji provedli v roce 2022 o 757 testů více než v roce 2021.

V roce 2022 bylo nejvíce testů provedeno v Severomoravském kraji. Jednalo se o 2 085 alkoholových a 2 709 drogových testů. Nejméně testů bylo provedeno v Praze. Za celý rok 2022 bylo v Praze provedeno 453 alkoholových a 524 drogových testů.

Tabulka 14 – Počet provedených alkoholových testů

Soudní kraj / Rok	2018	2019	2020	2021	2022
Praha	264	283	147	215	453
Středočeský kraj	435	355	212	326	568
Jihočeský kraj	184	189	201	294	453
Západočeský kraj	345	382	278	313	503
Severočeský kraj	439	503	381	579	744
Východočeský kraj	681	696	444	595	889
Jihomoravský kraj	821	872	664	944	1380
Severomoravský kraj	1680	1747	1326	1738	2085
ČR	4849	5027	3653	5004	7075

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

Tabulka 15 – Počet provedených drogových testů

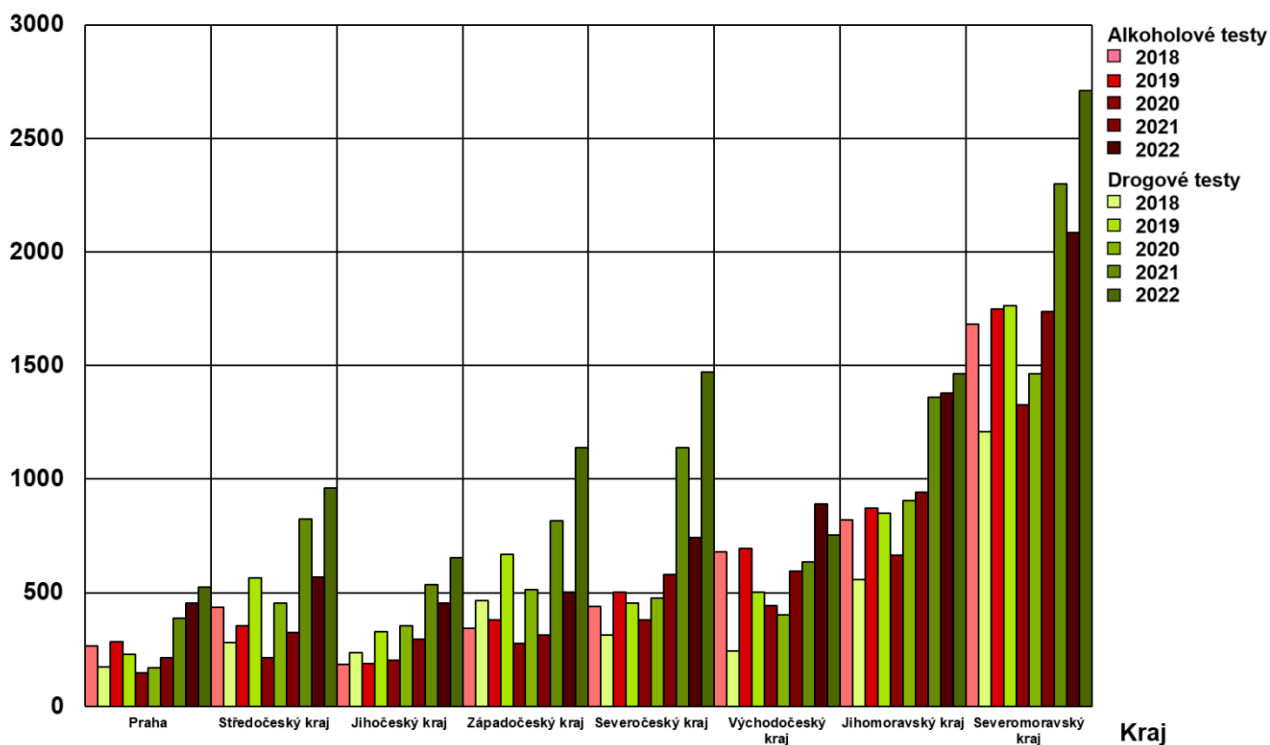
Soudní kraj / Rok	2018	2019	2020	2021	2022
Praha	173	228	170	387	524
Středočeský kraj	281	565	455	823	960
Jihočeský kraj	235	328	353	536	653
Západočeský kraj	467	669	515	817	1138
Severočeský kraj	315	456	477	1140	1471
Východočeský kraj	244	503	401	636	755
Jihomoravský kraj	558	850	907	1359	1464
Severomoravský kraj	1207	1762	1465	2299	2709
ČR	3480	5361	4743	7997	9674

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

Graf 41 – Počet provedených testů v soudních krajích

Počet testů

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

11 Mládež

11.1 Popis agendy mládeže

Probační a mediační služba zajišťuje na základě zákona č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, ve znění pozdějších předpisů, činnosti směřující k urovnání konfliktu vzniklého v důsledku protiprávního jednání, restorativní programy a výkon uložených sankcí či opatření u mladistvých a dětí mladších 15 let.

Před rozhodnutím soudu a státního zastupitelství spolupracují pracovníci Probační a mediační služby s mladými lidmi, jejich rodinami a poškozeným s cílem dosáhnout mimosoudního řešení konfliktu např. formou mediace či rodinné skupinové konference. V rámci přípravného řízení také nabízí mladistvým i dětem mladším 15 let možnost absolvování vhodných programů a dalších výchovných opatření, která umožňují intenzivnější formu spolupráce.

Na rozdíl od dospělých pachatelů je možné mladistvým ukládat výchovná opatření (např. dohled, probační program, výchovné povinnosti či omezení, napomenutí s výstrahou). Mladistvým mohou být také ukládána trestní nebo ochranná opatření. Dětem mladším 15 let lze uložit výchovnou povinnost či výchovné omezení, napomenutí s výstrahou, zařazení do vhodného typu programu ve středisku výchovné péče, dohled probačního úředníka, ochrannou výchovu nebo ochranné léčení. U mládeže obecně přitom často dochází k ukládání více opatření v rámci jednoho rozhodnutí (např. výchovné opatření dohled s výchovnou povinností vykonat společensky prospěšnou činnost).

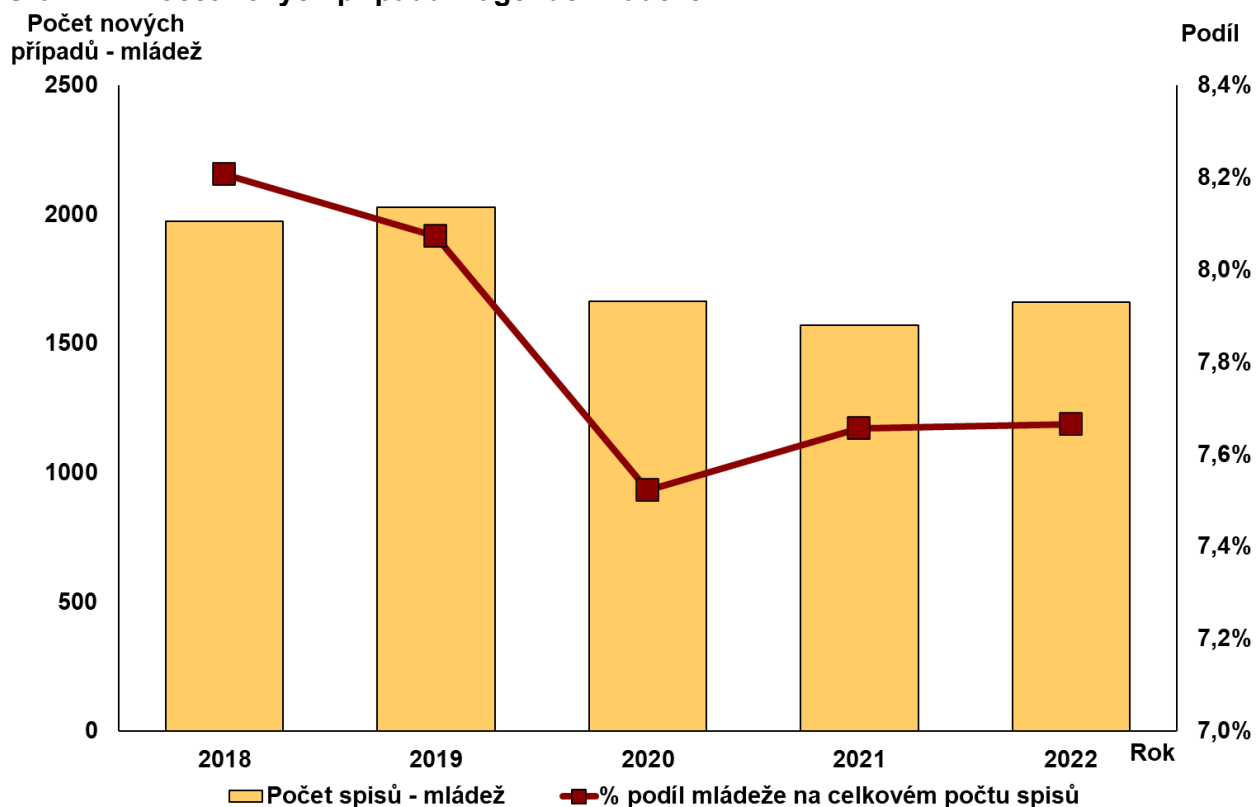
Nejčastěji ukládaným výchovným opatřením u mládeže je dohled a často je ukládáno také trestní opatření obecně prospěšných prací.

11.2 Vývoj agendy mládeže

Počet nových spisů v agendě mládeže dosahuje každoročně přibližně 2 tisíc. V letech 2020 a 2021 došlo v agendě mládeže k poklesu počtu spisů. V roce 2020 se jednalo o pokles o 17,9 % v porovnání s rokem 2019. V roce 2021 došlo k dalšímu poklesu o 5,6 % v porovnání s rokem 2020. Pokles počtu spisů v agendě mládeže byl v letech 2020 a 2021 způsoben zejména celkovým poklesem počtu nových případů. Ten byl způsoben epidemií koronaviru a s ní souvisejícími opatřeními. Ty se mimo jiné projevily poklesem registrované trestné činnosti a snížením počtu rozhodnutí soudů a státních zastupitelství v trestních věcech.

V rámci agendy mládeže bylo v roce 2022 zaevidováno celkem 1 660 spisů. Oproti roku 2021 se jednalo o nárůst o 5,7 %.

Podíl mládeže na celkovém počtu spisů se pohybuje v rozmezí 7–8 % (viz graf č. 42). Nejvyšší byl tento podíl v roce 2018, kdy činil 8,2 %. Tento podíl poklesl v roce 2019 a také v roce 2020, kdy tvořil 7,5 %. V roce 2022 činil podíl mládeže na celkovém počtu spisů 7,7 %. Jednalo se o stejný podíl jako v roce 2021.

Graf 42 – Počet nových případů v agendě mládeže

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích mladiství a děti mladší 15 let.

Jak je vidět na grafu č. 43, v roce 2022 narostl počet spisů u dětí mladších 15 let v agendě přípravy podkladů k rozhodnutí. K poklesu spisů v této agendě přitom docházelo od roku 2019 až do roku 2021. V roce 2022 bylo založeno celkem 299 spisů spadajících pod přípravu podkladů k rozhodnutí u dětí mladších 15 let. Spisy týkající se kontroly výkonu opatření se u dětí pohybují kolem hodnoty 300 přírůstků ročně. V roce 2022 došlo k poklesu tohoto počtu na 269 případů. Jednalo se o pokles o 3,2 % v porovnání s rokem 2021.

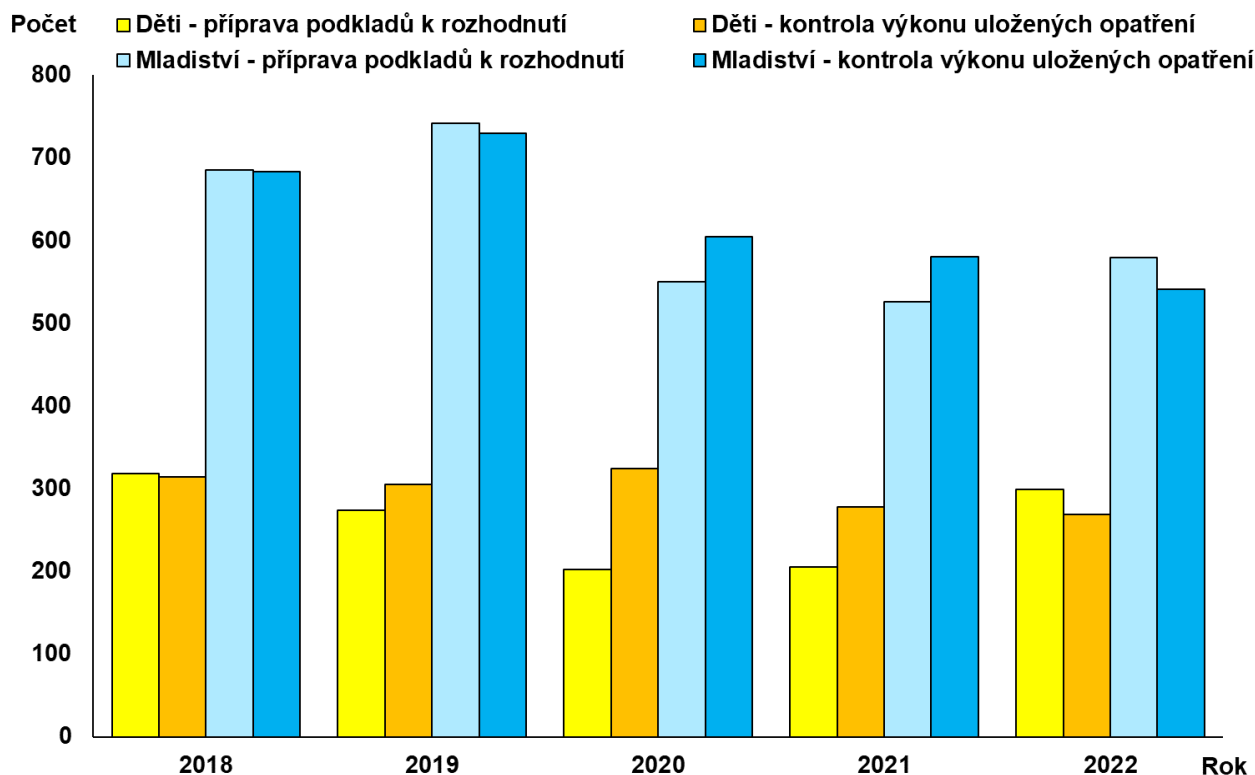
Počty nových případů v agendě přípravy podkladů k rozhodnutí u mladistvých pachatelů zaznamenaly klesající trend v letech 2020 a 2021. V roce 2022 došlo i u mladistvých ke zvýšení počtu spisů v agendě přípravy podkladů. V roce 2022 bylo u mladistvých pachatelů zaevidováno 579 spisů týkajících se přípravy podkladů k rozhodnutí (viz tabulka č. 16). U mladistvých dochází ke klesajícímu trendu u spisů souvisejících s kontrolou výkonu opatření. V roce 2022 bylo zaevidováno celkem 541 případů kontroly výkonu uložených sankcí a opatření u mladistvých. Jednalo se o pokles o 6,7 % v porovnání s rokem 2021.

Co se týče souhrnných čísel za mládež (tedy za kategorii dětí mladších 15 let i mladistvých do 18 let), byly spisy týkající se přípravy podkladů a spisy týkající se kontroly výkonu v letech 2018 a 2019 početně vyrovnané. Rozdíl mezi těmito dvěma agendami činil pouze několik desítek případů. V letech 2020 a 2021 bylo zaevidováno více spisů v kategorii kontrola výkonu uložených sankcí a opatření. V roce 2022 došlo ke změně – u mládeže byly spisy častěji zakládány v kategorii příprava podkladů k rozhodnutí.

Tabulka 16 – Počet nových případů v agendě mládeže

Rok	Mládež		Děti		Mladiství	
	Příprava podkladů k rozhodnutí	Kontrola výkonu uložených opatření	Příprava podkladů k rozhodnutí	Kontrola výkonu uložených opatření	Příprava podkladů k rozhodnutí	Kontrola výkonu uložených opatření
2018	1003	997	318	314	685	683
2019	1016	1035	274	305	742	730
2020	752	929	202	324	550	605
2021	731	858	205	278	526	580
2022	878	810	299	269	579	541

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Graf 43 – Počet nových případů v agendě mládeže

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

11.3 Mládež v regionech

Rozložení přírůstku spisů souvisejících s mládeží není rovnoměrné v soudních krajích. Soudní kraje Severomoravský, Středočeský a Jihomoravský mají dlouhodobě největší přírůstky nových spisů v agendě mládeže. Nejmenší přírůstky zaznamenávají každoročně Praha a kraje Jihočeský a Středočeský.

Klesající trend v počtu nových případů souvisejících s mládeží zaznamenaly kraje Západočeský a Jihomoravský. V krajích Středočeském, Východočeském a Severomoravském došlo k propadu počtu nových případů v agendě mládeže v roce 2020. V letech 2021 a 2022 však nastal v těchto krajích mírně rostoucí trend. V Praze, Středočeském a Jihočeském kraji se počty nových případů pohybovaly na stabilní úrovni.

V roce 2022 se ve většině krajů projevilo zvýšení v přírůstku spisů souvisejících s mládeží. V Praze byl v roce 2022 přírůstek spisů souvisejících s mládeží stejný jako v roce 2021. V roce 2022 poklesly přírůstky počtu spisů spadajících do agendy mládeže v krajích Jihočeském a Západočeském.

Největší nárůst v počtu nových případů v agendě mládeže nastal v roce 2022 v Jihomoravském kraji, kde bylo zaevidováno o 13,5 % případů více než v roce 2021. Nejvyšší nárůst v absolutních číslech se projevil v kraji Severomoravském, kde v roce 2022 napadlo o 45 případů v této kategorii více než v roce 2021 (viz tabulka č. 17).

Nejvíce případů bylo v agendě mládeže v roce 2022 zaevidováno v Severomoravském kraji. Jednalo se o 414 spisů. Nejméně spisů souvisejících s mládeží přibylo v roce 2022 v Praze. Jednalo se o 78 spisů.

Tabulka 17 – Počet nových případů v agendě mládeže

Soudní kraj	2018	2019	2020	2021	2022
Praha	103	96	106	78	78
Středočeský kraj	130	136	100	91	103
Jihočeský kraj	116	138	112	119	108
Západočeský kraj	251	225	212	193	171
Severočeský kraj	419	437	322	319	329
Východočeský kraj	226	211	152	173	182
Jihomoravský kraj	408	355	352	297	337
Severomoravský kraj	391	487	360	369	414
ČR	1973	2028	1664	1571	1660

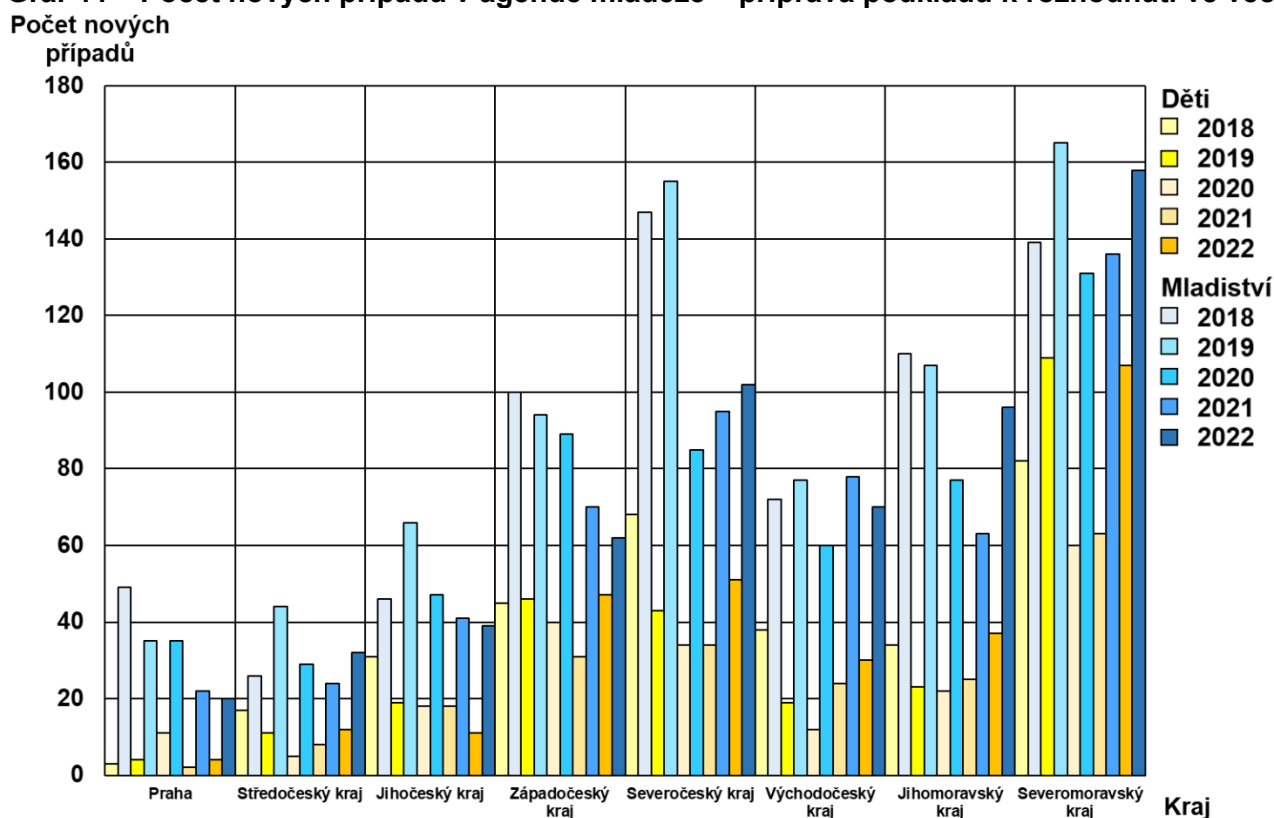
Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích mladiství a děti mladší 15 let.

Nejvíce nových případů přípravy podkladů k rozhodnutí soudu či státního zastupitelství u dětí i mladistvých dlouhodobě napadá v krajích Severomoravském a Severočeském (viz graf č. 44). Nejméně případů je pak evidováno v rámci Prahy a Středočeského kraje.

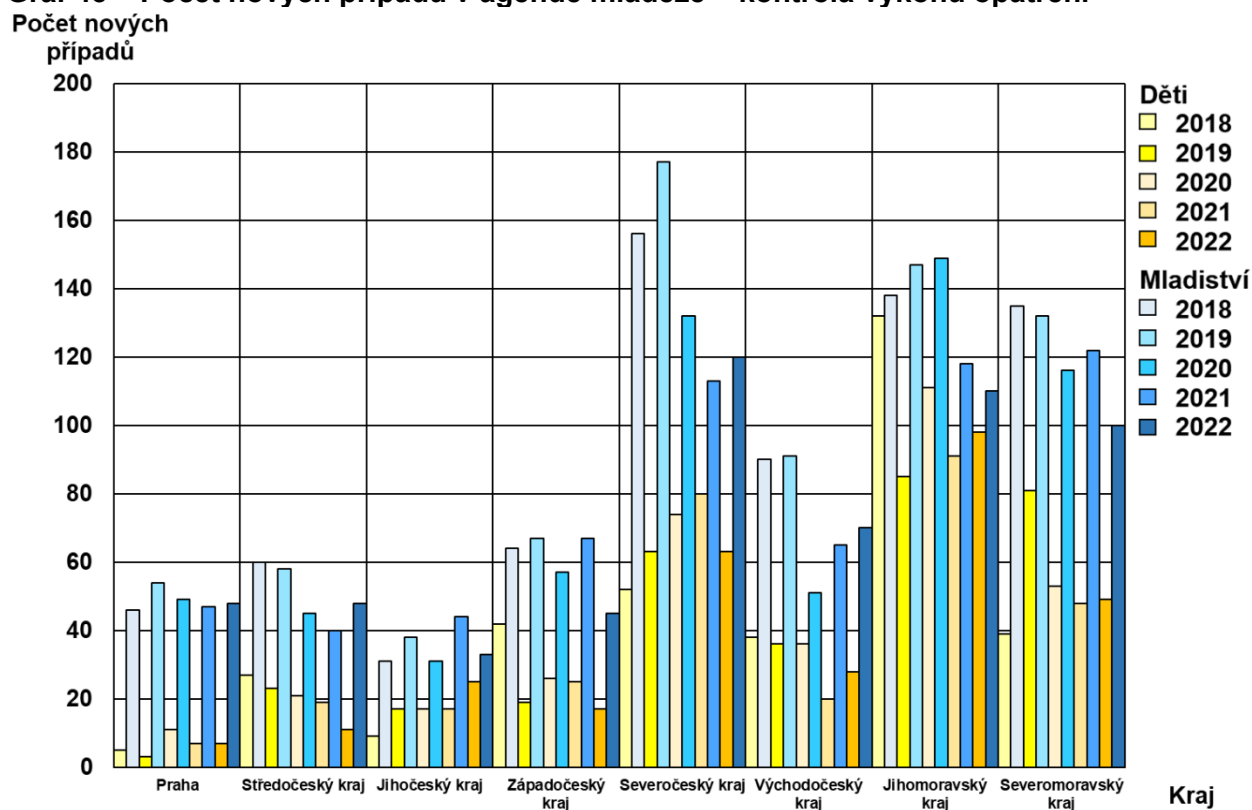
V případě uložených sankcí je dlouhodobě nejvíce sankcí ukládáno v krajích Severočeském, Jihomoravském a Severomoravském, a to shodně u dětí i mladistvých (viz graf č. 45). Nejméně sankcí je u dětí i mladistvých evidováno každoročně v Praze a Jihočeském kraji.

Graf 44 – Počet nových případů v agendě mládeže – příprava podkladů k rozhodnutí ve věci

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Graf 45 – Počet nových případů v agendě mládeže – kontrola výkonu opatření

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

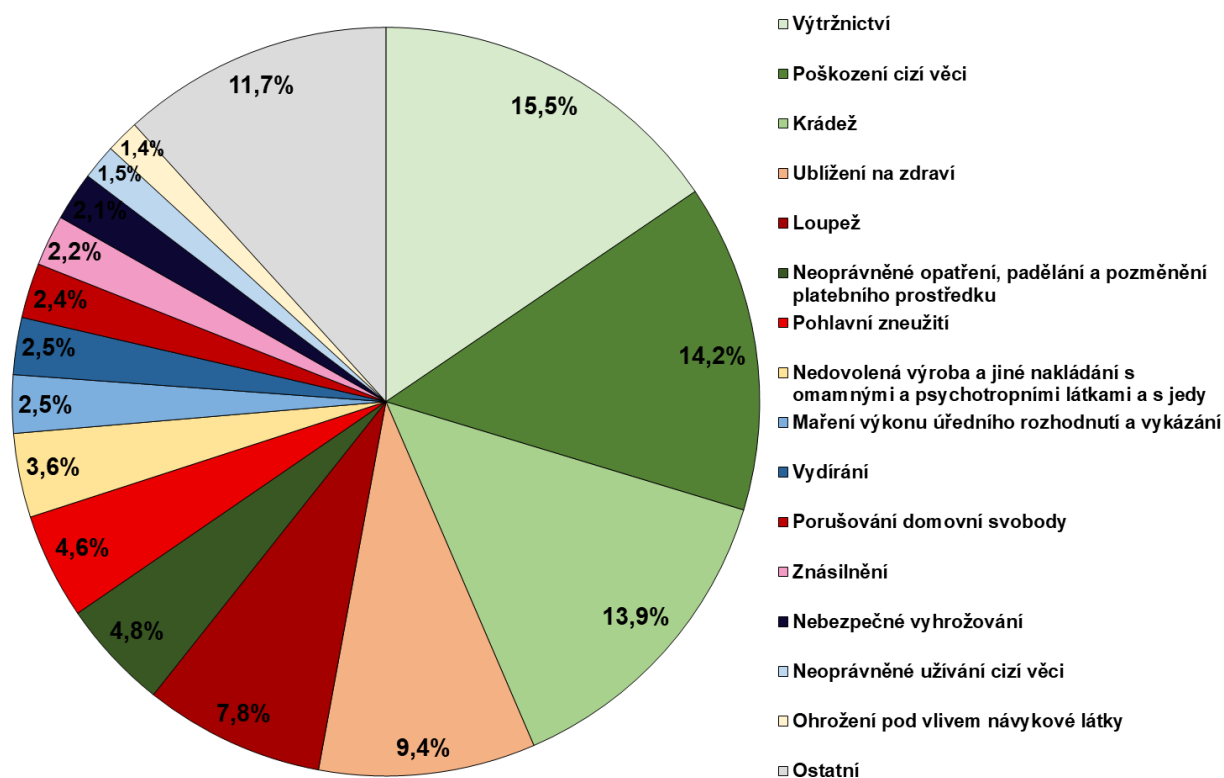
11.4 Struktura provinění a protiprávních činů mládeže

Nejčteněji zaznamenaným proviněním / činem jinak trestným (dále jen proviněním) v případech mládeže byl trestný čin výtržnictví. Jak je vidět na grafu č. 46, toto provinění tvořilo 15,5 % všech případů. Dalšími početně zastoupenými proviněními byly poškození cizí věci (14,2 %) a krádež (13,9 %). Dalšími zastoupenými proviněními byly ublížení na zdraví (9,4 %), loupež (7,8 %) a neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku (4,8 %).

Mírně se liší struktura provinění u dětí a mladistvých. Nejvíce zastoupeným proviněním u mladistvých pachatelů (ve věku 15–18 let) bylo v roce 2022 výtržnictví (17,2 %). Dalšími početně zastoupenými proviněními byly krádež (14 %), poškození cizí věci (12,3 %) a ublížení na zdraví (10,5 %).

U dětí mladších 15 let bylo nejčteněji zastoupeným činem jinak trestným poškození cizí věci (18,1 %). Na druhém místě se objevila krádež, která byla u dětí zastoupena v 13,5 %. Dále následovalo výtržnictví (11,9 %). Častěji, než u mladistvých byla u dětí zastoupena loupež, která tvořila 9,7 % případů.

Graf 46 – Struktura provinění a protiprávních činů mládeže za rok 2022

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 12/2022

Pozn.: Jedná se o % ze všech zaznamenaných trestných činů (v jednom evidovaném případě může být zaznamenáno více trestných činů).

Graf zobrazuje strukturu případů u věkových kategorií mladiství a děti mladší 15 let.

12 Resocializační programy realizované Probační a mediační službou

V rámci projektu Zpátky do života financovaného z Norských fondů, jehož cílem je zkvalitnit proces resocializace odsouzených osob a poskytnout jim nástroje k reflexi své trestné činnosti a k opuštění kriminální kariéry se podařilo v pěti soudních krajích zřídit tzv. programová centra, která nabízí standardizované resocializační programy pro pachatele. Podařilo se také vybudovat a v roce 2022 uvést do provozu Probační dům, ve kterém Služba poskytuje pobytový resocializační program pro podmíněně propuštěné.

12.1 Programová centra

12.1.1 Popis činnosti programových center

Ve čtyřech soudních krajích byla v roce 2021 zřízena programová centra poskytující standardizované resocializační programy pro pachatele trestné činnosti. Nové programové centrum v Praze zahájilo svou činnost v roce 2022.

Resocializační program je intenzivní, strukturovaná, časově vymezená práce lektora s pachatelem zaměřená zejména na změnu jeho chování, získání náhledu na kriminální jednání, přijetí odpovědnosti za spáchanou trestnou činnost, hledání cesty k odčinění újmy způsobené trestnou činností a začlenění se do společnosti bez dalšího páchaní trestné činnosti.

Resocializační program může probíhat individuální nebo skupinovou formou. V případě mladistvých pachatelů je kromě klienta zapojována do programu také jeho rodina, případně další blízké osoby. Do resocializačního programu může pachatel vstoupit buď na základě rozhodnutí soudu nebo státního zástupce o povinnosti absolvovat program nebo na základě dobrovolného rozhodnutí o absolvování programu. Tato možnost vede přes domluvu pachatele se svým probačním úředníkem v rámci dohledu.

12.1.2 Vývoj činnosti programových center

V roce 2021 nastoupilo do resocializačního programu celkem 243 pachatelů. V roce 2022 to bylo již celkem 484 pachatelů (viz tabulka č. 18). Bylo to o 99,2 % více než v roce 2021.

Nejvíce pachatelů nastoupilo v roce 2022 do resocializačních programů v programovém centru pro Severočeský soudní kraj (35,3 %). Druhým programovým centrem s nejvyšším počtem pachatelů bylo programové centrum po Severomoravský kraj (24,2 % v roce 2022). Celkem 17,8 % pachatelů pak vstoupilo do resocializačních programů v programovém centru pro Západočeský kraj a 13,8 % v programovém centru pro Jihočeský kraj. Do programového centra v Praze nastoupilo v roce 2022 celkem 8,9 % pachatelů (programové centrum v Praze bylo zřízeno o rok později než ostatní čtyři programová centra, funguje od 1.1.2022). Počet klientů zařazených do programů ovlivňují specifika daných soudních krajů, jako např. nápad případů na jednotlivých střediscích v kraji či vzdálenost mezi jednotlivými středisky (lektoři programových center dojíždějí na jednotlivá střediska v kraji).

Tabulka 18 – Celkový počet klientů v programových centrech

Programové centrum / rok	2021	2022
Programové centrum pro Prahu	0	43
Programové centrum pro Jihočeský kraj	36	67
Programové centrum pro Západočeský kraj	55	86
Programové centrum pro Severočeský kraj	95	171
Programové centrum pro Severomoravský kraj	57	117
Celkem	243	484

Zdroj dat: Evidence projektu Zpátky do života 2021–2022

12.1.3 Struktura absolvovaných resocializačních programů

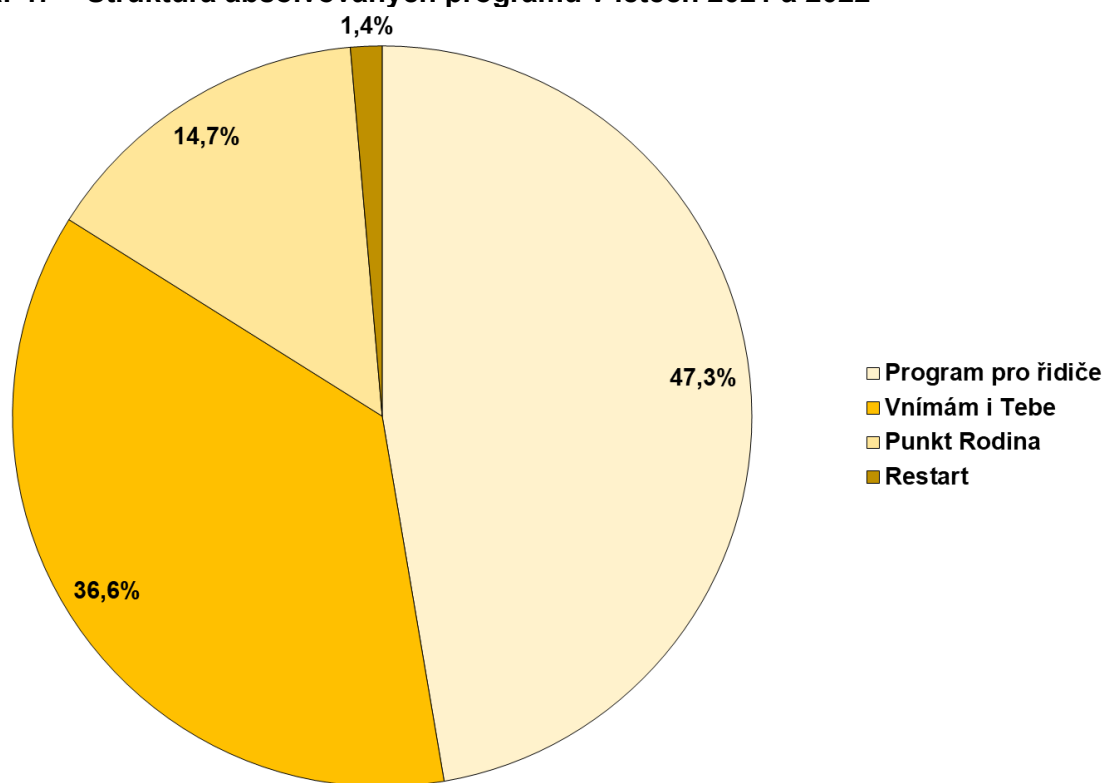
Nejčastěji byl v letech 2021 a 2022 v programových centrech realizován Program pro řidiče, který je určen pro dospělé pachatele. Tento program je zaměřený na práci s pachateli, kteří se dopustili trestné činnosti v dopravě nejen pod vlivem alkoholu, ale také jiných návykových látek a dalších skutků vykazujících agresivní a impulsivní chování, opakované řízení bez řidičského programu apod. Tohoto programu se v letech 2021 a 2022 účastnilo 344 pachatelů (47,3 %) (viz graf č. 47).

Na druhém místě v počtu účastníků byl program Vnímám i Tebe, do kterého v letech 2021 a 2022 nastoupilo 266 pachatelů (36,6 %). Tento program je určen pro dospělé pachatele a má za cíl posílení náhledu pachatelů na kriminální chování a na rizikové faktory, které s ním souvisejí. Důležitými prvky je rozvoj empatie, uvědomění si dopadů svých činů a převzetí odpovědnosti za ně a hledání cest k nápravě a kompenzaci způsobené újmy.

Celkem 14,7 % pachatelů (107 pachatelů) nastoupilo v letech 2021 a 2022 do programu Punkt Rodina. Punkt rodina je program určen pro mladistvé (ve výjimečných případech pro nezletilé od 14 let). Tento program má za cíl dovést mladistvé pachatele k zamyšlení se nad následky svého jednání a rozpoznat rizikové situace, které je vedly ke spáchání provinění a naučit se zvládat své chování nerizikovým způsobem.

Zbýlých 1,4 % pachatelů (celkem 10 pachatelů) nastoupilo v letech 2021 a 2022 do vysokopražového programu Restart, který je určen pro mladistvé pachatele závažné trestné činnosti. Jeho cílem je snížit výskyt násilného chování klientů a zvýšit jejich znalosti, schopnosti a nácvik dovedností rozpoznat rizikovou situaci a zvládat zátěž nerizikovým způsobem.

Graf 47 – Struktura absolvovaných programů v letech 2021 a 2022

Zdroj dat: Evidence projektu Zpátky do života 2021–2022

12.2 Probační dům

12.2.1 Popis činnosti Probačního domu

V listopadu 2022 byl zahájen provoz Probačního domu v Písku s kapacitou 16 míst, který se tak stal součástí práce s podmíněně propuštěnými muži. Cílem je podpořit podmíněně propuštěné v prvních měsících pobytu na svobodě a předcházet tak jejich selhání a návratu do vězení.

Jedná se o zařízení provozované Probační a mediační službou v rámci projektu Zpátky do života. Po ukončení projektu v roce 2024 bude Probační dům financován z rozpočtu Služby.

Program je určený podmíněně propuštěným dospělým mužům, u nichž byla vyhodnocena potřeba intenzivnějšího vedení a podpory při přechodu z vězeňského prostředí do běžného života. Nezbytnou podmínkou účasti v programu je motivace a zájem propuštěných na sobě pracovat.

Cílem programu je pomoci podmíněně propuštěným překlenout nejrizikovější období prvních šesti měsíců po propuštění z výkonu trestu odnětí svobody tím, že jim bude poskytnuta odborná podpora při řešení témat nezbytných pro úspěšné začlenění do života na svobodě: bydlení, zaměstnání, zacházení s financemi a řešení dluhů, podpora v abstinenci od alkoholu a návykových látek, náprava následků protiprávního jednání, předcházení recidivě, sebeobslužné činnosti a pokud je to možné a žádoucí také posílení vztahů s rodinou, dětmi a přáteli apod.

Povinnost absolvovat šestiměsíční pobytový resocializační program ukládá soud ve zkušební době podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody spolu s probačním dohledem. Probační dohled probíhá po dobu realizace programu ve středisku Probační a mediační služby v Písku.

K otevření Probačního domu v Písku došlo v listopadu 2022. V prosinci 2022 již do Probačního domu nastoupili první klienti.

13 Seznam použitých zkratk

AIS PMS	Agendový informační systém Probační a mediační služby
CSLAV	Centrální statistické listy a výkazy
OPL	Omamné a psychotropní látky
Služba	Probační a mediační služba

14 Použitá literatura a zdroje

Centrální statistické listy a výkazy 2018–2022

Evidence projektu Proč zrovna já? II

Evidence projektu Zpátky do života 2021–2022

Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

Monitoring spolupráce s oběťmi trestných činů 2018–2022

15 Přílohy

Příloha 1 - Přehled agend Probační a mediační služby 2022

Příloha 2 - Přehled agend Probační a mediační služby 2021

Příloha 3 - Přehled agend Probační a mediační služby 2020

Příloha 4 - Přehled agend Probační a mediační služby 2019

Příloha 5 - Přehled agend Probační a mediační služby 2018

Zpracovalo: Analytické oddělení – ředitelství Probační a mediační služby
Senovážné náměstí 995/1, Praha 1

www.pmscr.cz

podatelna@pms.justice.cz